VINNOVA INFORMATION
VI 2010:04

ÅRSREDOVISNING 2009

Titel: Årsredovisning 2009
Serie: VINNOVA Information VI 2010:04
ISSN: 1650-3120
Utgiven: Februari 2010
Utgivare: VINNOVA - Verket för Innovationssystem/Swedish Governmental Agency for Innovation Systems
Diarienr: 2010-00589

Om VINNOVA

VINNOVAs uppgift är att ***främja hållbar tillväxt*** genom finansiering av ***behovsmotiverad forskning*** och utveckling av ***effektiva innovationssystem***.

Genom sitt arbete ska VINNOVA tydligt bidra till att Sverige utvecklas till ett ledande tillväxtland.

I serien VINNOVA Information publiceras informations- och presentationsmaterial som beskriver VINNOVAs verksamhet samt programbeskrivningar, projektkataloger, verksamhetsberättelser etc.

Forskning och innovation för hållbar tillväxt

I VINNOVAs publikationsserier redovisar bland andra forskare, utredare och analytiker sina projekt. Publiceringen innebär inte att VINNOVA tar ställning till framförda åsikter, slutsatser och resultat. Undantag är publikationsserien VINNOVA Policy som återger VINNOVAs synpunkter och ställningstaganden.
VINNOVAs publikationer finns att beställa, läsa och ladda ner via www.vinnova.se. Tryckta utgåvor av VINNOVA Analys, Forum och Rapport säljs via Fritzes, www.fritzes.se, tel 08-598 191 90, fax 08-598 191 91 eller order.fritzes@nj.se.

Årsredovisning
2009

Dnr 2010-00589

Innehåll

1 GD har ordet 5

2 Inledning 7
2.1 Samverkan med andra FoU-finansiärer och andra innovationsaktörer 8
2.1.1 Gemensamt strategiarbete 8
2.1.2 Samverkan mellan aktörer i VINNOVA-projekt 11

3 Omvärldsanalys, uppföljning, utvärdering, effektanalys och arbetssätt 12
3.1 Omvärldsanalys 12
3.2 Uppföljning, utvärdering och effektanalyser 15
3.3 Arbetssätt 17

4 Särskilda aktiviteter under året 19
4.1 Sveriges ordförandeskap i EU 19
4.2 Innovationskraft i regioner 22
4.3 Strategiska forskningsområden 25

5 Övergripande verksamhet mot VINNOVAs mål under 2009 28
5.1 Årets finansiering 28
5.2 VINNOVAs långsiktiga mål, verksamhet och resultat 31
5.2.1 VINNOVA-mål 1, 2 och 3 – FoU-investeringar, nyttiggörande och banbrytande innovationer 32
5.2.2 VINNOVA-mål 4 – Starka forsknings- och innovationsmiljöer 45
5.2.3 VINNOVA-mål 5 – Små och medelstora företag 51
5.2.4 VINNOVA-mål 6 – Internationellt samarbete 55

6 Övriga uppgifter, verksamhet och resultat 67
6.1 Kommunikation och mötesplatser 67
6.2 Genus och jämställdhetsresultat 70

7 Strategisk kompetensförsörjning 73
7.1 Lärande organisation och verksamhetsmodell 73
7.2 Personal 74
7.3 Kompetensförsörjning, utvärdering 76

8 Finansiell redovisning 77
8.1 Sammanställning över väsentliga uppgifter (tkr) 77
8.2 Resultaträkning (tkr) 78
8.3 Balansräkning (tkr) 79
8.4 Anslagsredovisning (tkr) 81
8.5 Tilläggsupplysningar och noter 84

9 Styrelsens underskrifter 92

10 Bilagor 93

Bilaga 1: Läsanvisning 93

Bilaga 2: Insatser under 2009 för starka sektoriella forsknings- och innovationsmiljöer 97

1 GD har ordet

År 2009 var VINNOVAs nionde verksamhetsår. Det var också mitt första år som generaldirektör för myndigheten. Det präglades därför, för min del, av att lära känna såväl personalen och verksamheten som alla de viktiga aktörer som vi dagligen samverkar med. Men 2009 präglades också av internationell och nationell ekonomisk turbulens. Lågkonjunkturen fortsatte och i Sverige märktes effekterna alltmer. Turerna kring ägandet av Saab och Volvo har givetvis varit av stort intresse även för VINNOVA, särskilt med tanke på de stora, tunga satsningar som vi driver i samarbete med fordonstillverkare och universitet, forskningsinstitut och underleverantörer.

VINNOVA utgörs idag av en dynamisk verksamhet som ska främja hållbar tillväxt i Sverige genom att stimulera till förnyelse av näringslivet och offentlig verksamhet. Uppgiften baseras på internationellt konkurrenskraftig kunskapsutveckling genom forskning som håller världsklass och som uppstår genom identifiering av näringslivets och samhällets behov. Det finns många svenska forskningsaktörer, men VINNOVA är den enda innovations- och forskningsaktören.

VINNOVAs dagliga verksamhet kännetecknas av interaktion och samverkan nationellt, internationellt, regionalt och lokalt, med universitet, högskolor, institut, samhällsaktörer, näringsliv, regering, riksdag och andra forskningsfinansiärer. Om ett litet land som Sverige ska kunna konkurrera globalt, så krävs det att många krafter i AB Sverige drar åt samma håll. VINNOVA lägger därför allt större fokus på att initiera, driva och delta i olika samverkanssatsningar. Under året har VINNOVA bland annat i samarbete med olika aktörer arbetat med en strategi för nanoteknikområdet, en analys av förutsättningarna för innovationer som kan komplettera antibiotikaläkemedel, ett nytt stort program inom livsmedelsforskningsområdet, samt projektet ”Innovation för tillväxt” som ska förbättra förutsättningarna för innovation, utvecklingskraft och entreprenörskap för att stärka näringslivet.

VINNOVA lade även ner ett stort arbete på att, tillsammans med Energimyndigheten, FAS, Formas och Vetenskapsrådet, fullfölja regeringens uppdrag att utlysa, utvärdera och bedöma ansökningar om forskningsmedel till universitet och högskolor inom 20 strategiska forskningsområden som pekades ut i senaste forsknings- och innovationspropositionen.

Utväxlingen av de svenska insatserna kräver också en utveckling av det internationella samspelet. I takt med globaliseringen växer behovet av svenska samarbeten både i och utanför Europa. VINNOVA har fortsatt att utveckla internationella samarbeten i linje med vår internationella strategi, bland annat med Japan, Indien, Kina och USA. Under året har VINNOVA också varit direkt involverat i många av aktiviteterna under Sveriges ordförandeskap i EU. Flera konferenser planerades och genomfördes av VINNOVA i samverkan med bland andra regeringskansliet, andra forskningsfinansiärer och näringslivet.

VINNOVA ska genom en klok och effektiv användning av resurserna bidra till att vi kan omsätta högklassig forskning till konkreta resultat som möter samhällets och näringslivets behov för stärkt konkurrenskraft och hållbar tillväxt. Jag hoppas 2009 års redovisning av VINNOVAs verksamhet ger läsaren en god inblick i vårt arbete och våra resultat.

VINNOVA i februari 2010

Charlotte Brogren
Generaldirektör

2 Inledning

VINNOVA har för 2009 valt att rapportera utifrån de verksamheter som myndigheten bedrivit under året för att genomföra sitt övergripande uppdrag, särskilt i anslutning till de egna målen. Myndigheten har därvid valt att särskilt rapportera vilka aktiviteter som bedrivits för att uppnå dessa mål.

De uppgifter som regeringen ålagt VINNOVA genom myndighetens instruktion och regleringsbrev återfinns i bilaga 1. Varje uppgift relateras till de avsnitt i årsredovisningen där rapporteringen mot uppgiften finns. I redovisningen finns även fotnoter som hänvisar till uppgifterna.

Kostnaderna för VINNOVAs verksamhet fördelar sig enligt verksamhetsområdena i tabell 1. I och med att myndigheten har valt att rapportera utifrån en egen verksamhetsindelning och inte som tidigare år mot den indelning som följde regleringsbrevet, rapporteras kostnaderna endast för 2009.

Tabell 1 Kostnader under 2009 fördelade på VINNOVAs verksamhetsområden

Verksamhet	Intäkt drift (mnkr)	Kostnad drift (mnkr)	Nettokostnad (mnkr)
Uppföljning, utvärdering, effektanalyser och arbetssätt	-0,4	45,7	45,3
Särskilda aktiviteter under året	-0,2	23,9	23,7
Övergripande verksamhet mot VINNOVAs mål	-3,4	204,8	201,4
Kommunikation	-1,2	25,6	24,4
Totalt	**-5,2**	**300,0**	**294,8**

VINNOVAs uppgift är att främja hållbar tillväxt genom att investera i forskning och utveckling. Detta görs med särskilt fokus på olika teknikområden samt områdena transport, kommunikation och arbetsliv. Nyttiggörande av forskning för ökad konkurrenskraft och hållbar tillväxt i Sverige är ett övergripande mål med VINNOVAs investeringar.[1]

VINNOVAs verksamhet inriktas mot sex långsiktiga mål för att utifrån näringslivets och samhällets behov stimulera:

[1] VINNOVAs instruktion, 1§: Verket för innovationssystem har till uppgift att främja hållbar tillväxt genom finansiering av behovsmotiverad forskning och utveckling av effektiva innovationssystem. VINNOVA har ett särskilt ansvar inom teknikområdet samt områdena transport, kommunikation och arbetsliv. Med innovationssystem avses nätverk av offentliga och privata aktörer där ny teknik och kunskap produceras, sprids och används. VINNOVA ska även verka för nyttiggörande av forskning för att uppnå hållbar tillväxt och stärka Sveriges konkurrenskraft.

1 Banbrytande innovationer som förnyar näringsliv och offentlig verksamhet så att det ger Sverige internationellt försprång inom framtida tillväxtområden
2 FoU-investeringar i näringslivet och offentliga verksamheter i Sverige så att dessa leder till värdeskapande innovation, entreprenörskap och hållbar tillväxt i Sverige
3 Nyttiggörande av forskning i form av nya eller förbättrade produkter, tjänster, processer och organisatoriska lösningar för internationellt konkurrenskraftig förnyelse av näringsliv och offentlig verksamhet
4 Utveckling av internationellt starka forsknings- och innovationsmiljöer i Sverige som präglas av vetenskaplig excellens, stor attraktionskraft och effektivt nyttiggörande av FoU-investeringar
5 Små och medelstora företags (SMF) forskning, innovation och tillväxt så att det främjar svenskt näringslivs förnyelse, innovation och internationella konkurrenskraft
6 Internationellt samarbete, inom Europa och med länder utanför Europa, som stärker svensk forskning och innovation respektive svenska forsknings- och innovationsmiljöers utvecklingskraft och attraktionskraft

VINNOVAs satsningar grundas på tre samspelande perspektiv: ett sektoriellt motiverat, ett aktörsmotiverat och internationellt motiverat perspektiv.[2] VINNOVAs satsningar syftar till att uppnå flera av dessa mål samtidigt.

2.1 Samverkan med andra FoU-finansiärer och andra innovationsaktörer[3]

VINNOVA behöver som forsknings- och innovationsaktör komplettera satsningar som görs av andra. Ett ökat samspel med de svenska forskningsråden och innovationsfrämjande aktörer har eftersträvats under året. VINNOVA har vidare fortsatt sitt samarbete med Stiftelsen för strategisk forskning (SSF) och Stiftelsen för kunskaps- och kompetensutveckling (KK-stiftelsen).

2.1.1 Gemensamt strategiarbete

Samspelet med andra svenska FoU-finansiärer och innovationsstödjande aktörer karakteriseras av gemensamma strategiprocesser, finansiering av gemensamma program samt utlysningar och gemensamma kommunikationsaktiviteter. Sådant samspel påverkar i hög grad VINNOVAs prioriteringar men gör också att effekterna av satsningarna ökar. Tre exempel på strategiuppdrag som regeringen lagt på VINNOVA under året är risker och möjligheter förknippade med nanoteknik, antibiotikaresistens samt ett strategiuppdrag som rör livsmedelsområdet.

VINNOVA har under 2009 utarbetat en nationell strategi för hur möjligheter och risker kan tillvaratas och beaktas mot bakgrund av den snabba utvecklingen inom **nanotek-**

[2] VINNOVAs instruktion, 2 § punkt 1: Verket för innovationssystem ska bidra till att stärka och utveckla universitet och högskolor, industriforskningsinstitut, företag och andra samhällsaktörer samt utveckla samarbetet mellan dessa inom det svenska innovationssystemet.
[3] Återrapporteringskrav 5: Vinnova ska redovisa hur myndighetens insatser samordnats med och kompletterar andra aktörers insatser.

nikområdet.[4] Arbetet har genomförts i samråd med Vetenskapsrådet, efter samråd med Formas och Kemikalieinspektionen. Strategin tar avstamp i nanoteknikens möjligheter och risker och väver samman dessa element för att adressera globala utmaningar, särskilt ekonomiska, medicinska, tekniska och miljömässiga. Huvudförslagen utgörs av tillsättandet av en delegation som kan ge överblick nationellt samt en samordning av det svenska internationella arbetet.[5]

VINNOVA har haft i uppdrag av Näringsdepartementet att kartlägga och analysera förutsättningarna för innovationer som avser att komplettera den traditionella användningen av **antibiotikaläkemedel**. I redovisningen lämnades följande åtgärdsförslag:

- Skapa en nationell arbetsgrupp mot antibiotikaresistens, inklusive en innovationsgrupp- för fortsatt bevakning, beredskap och handling
- Fortsatt kraftfulla satsningar på forskning inom det antibakteriella området, med tydliga kopplingar mellan grundforskning, klinisk forskning och patientbehov
- En proaktiv satsning på kreativa företag för att stimulera utvecklingen av innovationer som kan komplettera eller ersätta dagens antibiotika
- Undersöka möjligheterna till bättre kommersiella incitament för utveckling av diagnostika och läkemedel inom det antibakteriella området

VINNOVAs rapport var en av tre som utgjorde underlag för en workshop i samband med EU-ministerkonferensen Innovative Incentives for Effective Antibacterials. Konferensen lade grunden för åtgärder och rekommendationer som på olika sätt kan hantera det hot som antibiotikaresistens innebär.

Under 2009 har VINNOVA i enlighet med regeringsuppdrag tillsammans med Formas och Livsmedelsföretagen, Svensk Dagligvaruhandel och Stiftelsen Svensk Lantbruksforskning utarbetat ett tvärvetenskapligt program för att stärka svensk **livsmedelsforskning**.[6]

Ett exempel på ett strategiarbete där VINNOVA ingår är **Innovation för tillväxt** som initierats av Ingenjörsvetenskapsakademin. Privata och offentliga aktörer driver ett projekt för att genomföra aktiviteter som förbättrar förutsättningarna för innovation,

[4] VINNOVAs instruktion 2§ p 6: Verket för innovationssystem beakta forskningsetiska frågor, främja jämställdhet inom sitt verksamhetsområde och verka för att genusperspektiv får genomslag i forskning och utveckling.
[5] Borälv, E., Elg, L., Perez, E. och Svendsen, L, Nationell strategi för nanoteknik, Ökad innovationskraft för hållbar samhällsnytta, VINNOVA Policy VP 2010:01
[6] Enligt VINNOVAs regleringsbrev ska VINNOVA i samverkan med FORMAS och näringslivet, efter samråd med övriga berörda forskningsfinansiärer, utforma och genomföra ett tvärvetenskapligt forskningsprogram inom livsmedelsområdet. Utgångspunkten för finansieringen bör vara att näringslivet svarar för minst hälften av totalkostnaden; samt VINNOVAs instruktion 7 §: För Verket för innovationssystem, Vetenskapsrådet, Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande och Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap ska det finnas en samordningsgrupp bestående av myndighetscheferna. Gruppen ska samverka och gemensamt utarbeta analyser, strategier och forskningsprogram samt i övrigt ta initiativ för att utveckla och förnya formerna för forskningsverksamheten.

utvecklingskraft och entreprenörskap för att stärka näringslivet. Projektet bygger bland annat på Globaliseringsrådets arbete och genomförs i samverkan mellan Ingenjörsvetenskapsakademin, VINNOVA, Tillväxtverket och Svenskt Näringsliv. Arbetet som stöds av Näringsdepartementet har delfinansierats av VINNOVA som också bidrar med personal för att genomföra projektet.

Generaldirektörerna för Vetenskapsrådet, Fas, Formas och VINNOVA ingår i en GD-grupp för att utbyta erfarenheter och identifiera gemensamma strategier och satsningar. Under året har verksamheterna belysts utifrån de olika mål som gäller för myndigheterna. Arbetet med att utveckla en process för de av regeringen utpekade strategiska forskningsområdena har skapat förutsättningar för ett fördjupat samarbete.[7] Ett annat exempel på gemensamma strategiprocesser rör GD-samarbetet mellan VINNOVA, industriforskningsnätverket RISE och Innovationsbron som ägt rum under året.

Finansiering av övriga gemensamma program och utlysningar presenteras mer utförligt under olika VINNOVA-mål. Internationellt samarbete redovisas under VINNOVA-målet som rör den internationella verksamheten.

En viktig del av en ökad samverkan i innovationssystemet är hur kommunikationen mellan olika parter sker.[8] Kommunikationsaktiviteter av olika slag kan användas för att bygga nätverk som kan nyttiggöra forskningen i högre utsträckning än tidigare. För att kommunikation ska kunna ha en sådan betydelse måste dock både forskningskommunikationen i sig och kommunikationen i de innovationssystem som finns runt forskningen förbättras. Utmaningarna är för det första att det kan bli svårare att koppla specifika forskningsresultat till samhällsnytta och att kommunicera resultat från forskningen. Resultaten behöver därför sättas in i ett större sammanhang, i ett systemsammanhang, för att skapa förståelse för hur forskningen kan bidra till utvecklingen av näringsliv och samhälle.[9]

För det andra finns det en tidsbegränsning i den traditionella forskningskommunikationen. När ett forskningsresultat anses tillräckligt bevisat för att kunna kommuniceras har applikationen av den redan tillämpats. Det är därför väsentligt att i större utsträckning kommunicera visioner av framtida resultat från pågående forskning och innovationsverksamhet som kan skapa intresse och förståelse för den nytta som forskningen kan åstadkomma på sikt. VINNOVAs kommunikationsinsatser presenteras under avsnitt 6.1.

[7] VINNOVAs instruktion 7 §: För Verket för innovationssystem, Vetenskapsrådet, Forskningsrådetför miljö, areella näringar och samhällsbyggande och Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap ska det finnas en samordningsgrupp bestående av myndighetscheferna. Gruppen ska samverka och gemensamt utarbeta analyser, strategier och forskningsprogram samt i övrigt ta initiativ för att utveckla och förnya formerna för forskningsverksamheten

[8] VINNOVAs instruktion: 2§ p 5 Verket för innovationssystem ska sprida information om forskning och innovation inom sitt verksamhetsområde till utförare, användare och allmänhet.

[9] VINNOVAs instruktion 2§ p 5: Verket för innovationssystem ska sprida information om forskning och innovation inom sitt verksamhetsområde till utförare, användare och allmänhet.

2.1.2 Samverkan mellan aktörer i VINNOVA-projekt[10]

Det behövs samverkan mellan olika aktörer och stor kompetens inom vetenskap, teknik och företagande samt en långsiktig och pålitlig finansiering för att åstadkomma hållbar tillväxt.[11] Det är aktiviteterna baserade på gemensamma visioner i innovationssystemet som påverkar utvecklingen, spridningen och användningen av innovationer. Som innovationsmyndighet stimulerar VINNOVA sådan verksamhet som inte kommer till stånd av sig själv och som kan påskynda kommersialisering och nyttiggörande.

[10] VINNOVAs instruktion, 6 §: Verket för innovationssystem ska samverka med berörda nationella, regionala och internationella aktörer; VINNOVAs instruktion, 2 § punkt 1: Verket för innovationssystem ska bidra till att stärka och utveckla universitet och högskolor, industriforskningsinstitut, företag och andra samhällsaktörer samt utveckla samarbetet mellan dessa inom de svenska innovationssystemen

[11] Ejermo, Olof, Kerstin Enflo och Astrid Kander, Offentlig forskning och utveckling och tillväxt, CIRCLE, 2006

3 Omvärldsanalys, uppföljning, utvärdering, effektanalys och arbetssätt

För att åstadkomma positiva tillväxteffekter krävs noggrann utformning av de insatser och investeringar i forskning och utveckling som genomförs.[12] För detta genomför VINNOVA omvärldsanalyser, samt följer upp och utvärderar myndighetens satsningar. VINNOVA har utvecklat modeller och rutiner för uppföljning och utvärdering av verksamheten för att kontinuerligt förbättra sitt arbete.

3.1 Omvärldsanalys

Området innehåller följande exempel på aktiviteter:

- Analysera och genomföra synteser
- Utveckla innovationsstatistik
- Ta fram statistik om det svenska innovationssystemet i internationell jämförelse
- Ge metodstöd och delta i framsynsprocesser
- Hålla föredrag om VINNOVAs arbete inom omvärldsbevakning och framsyn
- Ge service till regeringskansliet (exempelvis OECD)
- Skriva remissvar
- Delta i EU-program som syftar till större koordinering inom EU

VINNOVA analyserar kontinuerligt omvärldsförändringar. Det görs också genom målinriktade framsyner och analyser. VINNOVA får också omfattande och värdefull kunskap om viktiga omvärldsförändringar genom sina nätverk och genom att arrangera eller medverka vid konferenser. Omvärldsanalyser är nödvändiga både för att anpassa den egna verksamheten och för att utveckla samsyn för kraftsamlingar mellan olika aktörer så att det gynnar hållbar tillväxt i Sverige. VINNOVAs prioriteringar utgår från att satsningarna ska gynna hela Sverige.

För att kunna prioritera krävs god kunskap om hur dagens situation ser ut. Sammanställningar om hur Sverige utvecklas i förhållande till andra länder görs därför regelbundet.[13] Möjligheten att främja en hållbar tillväxt på lång sikt är avgörande för VINNOVAs prioriteringar.

Satsningar genomförs där det är alltför osäkert för ett enskilt företag att satsa på lång sikt, såsom inom mikroelektronikområdet eller där samhället vinner särskilt mycket på

[12] Baumol, W. J., The Free-Market Innovation Machine – analyzing the growth miracle of capitalism, 2002, Princeton University Press, New Jersey.
[13] VINNOVAs regleringsbrev, återrapporteringskrav 1: VINNOVA ska redovisa på vilka grunder prioriteringar mellan olika insatser genomförts och vilken roll framsyn, effektlogikprövning, uppföljning, utvärdering och effektanalyser spelat.

att satsningar genomförs, såsom när det gäller miljöteknik. Sådana områden där satsningarna kan leda till stärkt konkurrenskraft för det svenska näringslivet utgör dock den starkaste grunden för prioritering av projekt. I särskilda regeringsuppdrag kan näringslivets behov på kortare sikt vara en avgörande grund för de prioriteringar som görs. [14]

För vissa satsningar och områden är forskningsetik särskilt viktigt för bedömningarna. Detta betyder att programråd och handläggare inom sådana områden ger särskilda rekommendationer. Ett sådant exempel gäller ”evidens-baserad medicin” där en del projekt har avslagits då det ansetts vara oetiskt att finansiera verksamhet som saknar behov och evidens.[15]

Genom samverkan med svenska forskningsmiljöer har VINNOVA tillgång till internationellt ledande forskning inom innovationsområdet. Nya perspektiv på behov och användning av indikatorer har därmed utvecklats. Tillsammans med SCB och andra myndigheter i Sverige samt inom OECD pågår arbete med att utveckla vetenskaps-, teknik och innovationsindikatorer som bättre kan mäta utvecklingen i svenska innovationssystem.[16]

Regeringsuppdraget att genomföra internationellt jämförande studier av innovations-system inom läkemedel, bioteknik och medicinteknik slutrapporterades i september 2009. Slutrapporteringen inkluderade ett 25-tal studier[17] och en syntesrapport[18] som identifierar de innovationspolitiska utmaningar som Sverige står inför när det gäller den internationella utvecklingen på området.

Särskilda insatser har också gjorts för att ta reda på hur andra länder låtit sin politik för forskning och innovation påverkas av den ekonomiska krisen. En rapport om detta togs fram till VINNOVAs årskonferens. Fyra rapporter har publicerats för att belysa processer för prioritering av forskningsfinansiering i EUs ramprogram, i Japan, Kina och USA.[19] Studierna har stora likheter fastän de utgår från olika nationella och regionala sammanhang. Det som är gemensamt för Kina och USA är att prioriteringarna framhåller forskningens betydelse för den framtida utvecklingen inom flera olika politikområden och att dessa behov i hög grad skall styra forskningsfinansieringen. En

[14] VINNOVAs regleringsbrev, återrapporteringskrav 1: VINNOVA ska redovisa på vilka grunder prioriteringar mellan olika insatser genomförts och vilken roll framsyn, effektlogikprövning, uppföljning, utvärdering och effektanalyser spelat.
[15] VINNOVAs instruktion 2§ p 6: Verket för innovationssystem beakta forskningsetiska frågor, främja jämställdhet inom sitt verksamhetsområde och verka för att genusperspektiv får genomslag i forskning och utveckling.
[16] VINNOVAs regleringsbrev, återrapporteringskrav 6: Hur myndigheten med hjälp av internationellt ledande forskning och praxis arbetat med att utveckla indikatorer för att värdera utvecklingen av svenska innovationssystem.
[17] www.vinnova.se/life_science_benchmarking
[18] Internationellt jämförande studie av innovationssystem inom läkemedel, bioteknik och medicinteknik, VINNOVA Analys VA 2009:18
[19] Andrée, D., *Priority-setting in the European Research Framework Programmes*, VINNOVA Analysis VA 2009:17; Elisasson, K., *Priority-setting in U.S. Science Policies*, VINNOVA Analysis VA 2009:22; Li, L., *Research Priorities and Priority-setting in China*, VINNOVA Analysis VA 2009:21

slutsats är att de statliga finansiärerna tydligt skall visa hur forskningen nyttiggörs, i synnerhet i USA. Det amerikanska systemet skiljer sig dock från de andra studerade länderna genom att prioriteringsprocessen är starkt decentraliserad.[20]

En analys av hur svenska innovativa små och medelstora företags utvecklingsarbete påverkats av finanskrisen genomfördes under 2009. Resultatet visar att för de flesta av de studerade företagens innovationssatsningar har krisen inte varit avgörande.[21]

Även frågan om hur andra länder hanterar sina internationella samarbeten har varit aktuell under året. TAFTIE, The European Network of Innovation Agencies, är en organisation med medlemmar från 20 länder som har motsvarande uppgifter som VINNOVA.[22] Under året har VINNOVA lett en arbetsgrupp som sammanställt en rapport om internationell policy bland medlemmarna. Gruppen har utarbetat grundläggande utgångspunkter och riktlinjer för utvecklingen av internationell policy för innovationsstödjande organisationer. Ett mervärde som organisationerna kan erbjuda är exempelvis att öppna vägar till forskning och företag i andra länder via etablerade myndighetskontakter.[23]

Ett pågående samarbete med tankesmedjan Blue Institute har resulterat i både rapporter och seminarier på temat framtida tillväxtmöjligheter för Sverige.[24] I detta sammanhang har marknadsutvecklingen på två till fem års sikt varit i fokus. Andra framsyner har som regel ett långsiktigare perspektiv med inriktning på genombrott i forskning och teknikförnyelse.

Ett exempel på hur framsyn utnyttjats för att utveckla strategiska alternativ gäller området Trämanufaktur, där en särskild metodik har utvecklats för att involvera svenska aktörer i beslutsprocessen. Aktörerna har tillsammans skapat scenarier, analyserat dessa utifrån sina olika perspektiv och slutligen använt resultatet för att ta fram handlings-förslag. Genom processen har synen på området breddats, vilket innebär att även tjänsteområdet ingår. Dessutom har nya arbetssätt utvecklats.

[20] Pagels Fick, G., Setting Priorities in Public Research Financing – context and synthesis of reports from China, EU, Japan and USA.
[21] En undersökning av innovativa företags syn på strategiskt utvecklingsarbete i spåret av lågkonjunkturen, Sweco Eurofutures, VINNOVA Rapport VR 2009:18
[22] VINNOVAs regleringsbrev, återrapporteringskrav 7: VINNOVA ska redovisa hur och i vilken omfattning samverkan skett med internationella forskningsfinansiärer och med forskningsfinansiärer inom EU.
[23] Ej publicerade ännu
[24] Hetast på marknaden, VINNOVA Analys VA 2009:06; Var ligger horisonten?, VINNOVA Analys VA 2009:07; Vindkraften tar fart, VINNOVA Analys VA 2009:08; Mer raffinerade produkter, VINNOVA Analys VA 2009:09; Förnybara energikällor, VINNOVA Analys VA 2009:10

3.2 Uppföljning, utvärdering och effektanalyser

Uppföljning, utvärdering och effektanalyser kräver aktiviteter såsom att:

- Utveckla metoderna kring uppföljning, utvärdering och effektanalys
- Utveckla rutiner för program och uppföljning
- Analysera VINNOVAs verksamhet
- Genomföra uppföljning
- Delta i EU-program och EU-nätverk
- Ge service till regeringskansliet inom området

VINNOVAs arbete med uppföljning, utvärdering och effektanalys grundas på modellen som redovisas i figur 1. Under året har VINNOVA ökat kraven på att programmen ska innehålla beskrivningar av framtida marknader och hur forskning kan bidra till att lösa samhällsproblem och främja näringslivet i Sverige. Satsningarnas övergripande motiv, mål och effektlogik, identifiering av indikatorer och övriga förutsättningar för uppföljning, utvärdering och effektanalys, arbetas därvid noggrant igenom.

Det metodiska arbetet med uppföljning, utvärdering och effektanalyser har uppmärksammats både i Sverige och internationellt, inte minst av medlemsländer i EU och EU centralt.

Figur 1 Resultat, utfall och effekter av insatser över tid

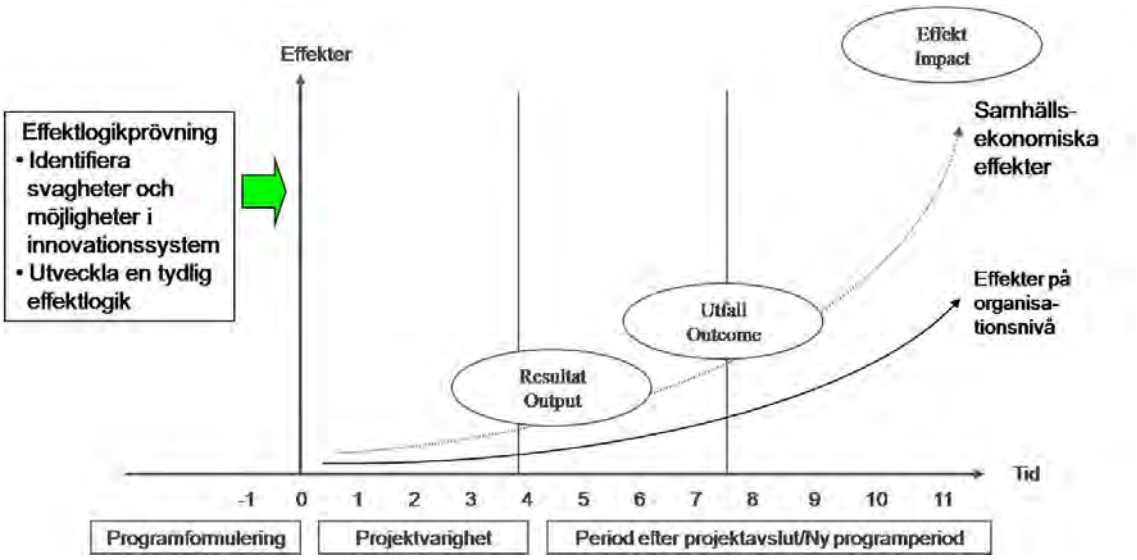

Med hjälp av **uppföljningar** identifieras de aktiviteter som bedrivs inom programmens projekt. Det är, inte minst i de långsiktiga satsningarna, ett strategiskt verktyg för att säkra VINNOVAs investering. Detta sker genom personliga kontakter, intervjuer, samt rapportering. VINNOVA har dessutom tagit fram ett IT-stöd och en rutinbeskrivning för uppföljning och analys av medverkande aktörer, deras roller och insatser i VINNOVAs programverksamhet. Detta ökar möjligheterna att följa programmens

utveckling på ett överblickbart sätt, samt möjliggöra jämförelser mellan olika programinsatser och ge en samlad bild över effekterna av VINNOVAs satsningar.

För att avgöra hur väl satsningarna svarar mot programmålen genomförs **utvärderingar**. Dessa utförs av externa utvärderare på uppdrag av VINNOVA, vanligen i mitten av programperioden. De resultat som framkommer används som underlag för beslut om ändrad inriktning av programmet och som underlag för att initiera och utforma nya program.

Effektanalyser görs för att värdera och förstå långsiktiga och övergripande effekter på samhällsekonomi och innovationssystem som följer av investeringar i forskning, utveckling och innovation. Sådana analyser ligger till grund för övergripande och långsiktiga beslut av framtida satsningar.

Samhällsekonomiska effekter förutsätter ett värdeskapande samspel mellan olika aktörer och deras investeringar. Effektanalyserna omfattar därför även analyser av olika aktörers investeringar och samspelet mellan dessa. Mot bakgrund av de effektanalyser som genomförts bedömer VINNOVA att de samhällsekonomiska effekterna överstiger kostnaderna för investeringen i forskning och innovation.

Effektanalyser och programutvärderingar visar att VINNOVAs insatser på olika sätt stärkt samspelet mellan företag, offentliga organisationer, universitet och högskolor samt forskningsinstitut. De har, i det sammanhanget, bidragit till forskningens långsiktiga inriktning mot utmaningar och möjligheter som är särskilt betydelsefulla för konkurrenskraft och hållbar tillväxt, kraften och takten i de samlade investeringar samt till att företag och offentliga organisationer har ökat sin förmåga att ta till sig ny forskning.

Förståelsen för hur sådana samspel utvecklas genom VINNOVAs satsningar är av stor betydelse för VINNOVAs framtida prioriteringar och programutformningar.[25]

Under 2009 har VINNOVA redovisat tre effektanalyser:[26]

- Effekter av statligt stöd till fordonsforskning – Betydelsen av forskning och förnyelse för den svenska fordonsindustrins konkurrenskraft (omfattar perioden 1994–2001)

[25] VINNOVAs regleringsbrev, återrapporteringskrav 1: VINNOVA ska redovisa på vilka grunder prioriteringar mellan olika insatser genomförts och vilken roll framsyn, effektlogikprövning, uppföljning, utvärdering och effektanalyser spelat.

[26] Effekter av statligt stöd till fordonsforskning – Betydelsen av forskning och förnyelse för den svenska fordonsindustrins konkurrenskraft, Effektstudie genomförd av Faugert & Co på uppdrag av VINNOVA, VINNOVA Analys VA 2009:02; Roback K., Rahmqvist, M., Carlsson, P., Investering i hälsa – Hälsoekonomiska effekter av forskning inom medicinsk teknik och innovativa livsmedel Linköpings universitet, VINNOVA Analys VA 2009:19; Laage-Hellman, J., McKelvey, M., Johansson, M., Analysis of chain-linked effects of public policy – Effects on research and industry in Swedish life sciences within innovative food and medical technology, IMIT and University of Gothenburg, VINNOVA Analysis VA 2009:20

- Investering i hälsa – Hälsoekonomiska effekter av forskning inom medicinsk teknik och innovativa livsmedel (omfattar perioden 1991-2003)
- Analysis of chain-linked effects of public policy – Effects on research and industry in Swedish life sciences within innovative food and medical technology (omfattar perioden 1998–2005 på livsmedelssidan och 1987–2006 på medicintekniksidan)

VINNOVA har under året eftersträvat en tätare dialog med Näringsdepartementet och styrelsen kring arbetet med effektanalyserna, speciellt när det gäller val av områden och vilka slutsatser som kan dras.

3.3 Arbetssätt

För att möjliggöra en samlad bedömning av resultat och effekter av VINNOVAs insatser, öka kvalitet i data och tillgodose internt och externt informationsbehov samt införa ett förenklat och mer enhetligt arbetssätt har VINNOVA bedrivit projektet **Effekta**.

Effekta innehåller en verksamhetsutvecklingsdel och ett IT-stöd. Inom verksamhetsutvecklingsdelen har processer för strukturen Program – Utlysning – Bidragsprojekt kartlagts och vidareutvecklats.

Den första delen av IT-stödet, som lanserades sommaren 2009, ersatte det gamla ärendehanteringssystemet. Samtidigt gav det ett nyutvecklat stöd för processerna kring program och utlysningar. Projektet uppskattas belasta 2009 med cirka 25 miljoner kronor varav cirka 14 miljoner kronor i externa kostnader och 9 miljoner kronor i interna.

VINNOVA bedriver sedan länge ett arbete med att göra det så enkelt och attraktivt som möjligt för företag och andra aktörer att medverka i VINNOVAs program och projekt.[27] VINNOVA har under året bland annat arbetat med att underlätta den ekonomiska redovisningen samt att korta ned och effektivisera svars- och handläggningstider genom att:

- införa regler för vilka som får söka medel och tydliggöra detta i program- och utlysningstexter
- utlysningstexter görs enligt mall så de blir lätta att hitta i
- allmänna råd för godkända kostnader i projekten finns lättåtkomliga för sökande
- allmänna och särskilda avtalsvillkor kommer att återupprepas vid kommunikation, till exempel avisering av läges- och slutrapporter

För att möta de externa krav VINNOVA har för att kunna mäta effekter av olika insatser har myndigheten byggt upp en datastruktur som kopplar samman standardiserad registerinformation från Statistiska Centralbyråns (SCB) företagsregister med information som den sökande själv anger vid ansökan om projektmedel i VINNOVAs

[27] VINNOVAs instruktion, 4 §: Verket för innovationssystem ska se till att de regelverk och rutiner som myndigheten disponerar över är kostnadseffektiva och enkla för företag andra berörda.

satsningar. Detta system är tänkt att minska uppgiftsbelastning på de sökande, samtidigt som det ger den information som behövs för uppföljningar och analyser av VINNOVAs satsningar.

Förutom att det nya arbetssättet ger en tidsvinst och förenklar ansökningsförfarande för den sökande ger det även förbättrade möjligheter till ett mer enhetligt arbetssätt.

4 Särskilda aktiviteter under året

Under året har arbetet på VINNOVA präglats av tre särskilda aktiviteter:

- Sveriges ordförandeskap i EU
- Innovationskraft i regioner
- Strategiska forskningsområden enligt propositionen Forskning och innovation

4.1 Sveriges ordförandeskap i EU[28]

Exempel på aktiviteter som har förekommit i arbetet med att stödja regeringen inför och under ordförandeskapet under hösten 2009 är:

- Driva och delta i arbetsgrupper för att åstadkomma konferenserna
- Påverka så att konferenser av betydelse för Sveriges innovations- och konkurrenskraft förläggs till Sverige
- Genomföra bokningar och delta i planeringen av konferenser och workshops
- Vidtala internationella föredragshållare
- Ge service till regeringen när det gäller underlag inför policykonferenser
- Följa upp och dokumentera

Uppdraget har genomförts genom att myndigheten ansvarat för, finansierat, deltagit i och arrangerat policykonferenser, ramprogramkonferenser och seminarier (se tabell 2).

Uppdraget har inneburit att omfattande personella resurser har utnyttjats för genomförandet. Dessutom har myndigheten bistått med strategisk kompetens, i synnerhet kring den europeiska forsknings- och innovationspolitiken. Utöver detta har VINNOVAs erfarenheter ifråga om kommunikation och organisation av stora internationella konferenser och möten varit en värdefull tillgång inför och under ordförandeskapet.

[28] VINNOVAs regleringsbrev, återrapporteringskrav 3: Vinnova ska redovisa vilka insatser som genomförts för att sprida information om forskning, utveckling och innovation till utförare, användare och allmänhet, kostnader för dessa insatser samt en bedömning av insatsernas resultat.

Tabell 2 Konferenser där VINNOVA bidragit i samband med Sveriges ordförandeskap i EU hösten 2009

Titel	Ort	Datum	Ansvarig organisation	Antal deltagare
		Policykonferenser		
New Worlds -New Solutions (Förseminarium: New worlds-New solutions)	Lund (Berlin)	6–8 juli (17 mar)	Vetenskapsrådet (VINNOVA)	300 (40)
Knowledge Triangle	Göteborg	31 aug–2 sep	Högskoleverket	300
Eco-efficient Economy	Linköping	2–3 nov	Näringsdepartementet	250
Visby Agenda: creating impact for an eUnion 2015	Visby	9–10 nov	Näringsdepartementet	-
Ministerkonferens e-förvaltning (Förmöte konferens om e-förvaltning)	Malmö (Malmö)	19–20 nov (18 nov)	Finansdepartementet (VINNOVA)	1 300 (250)
Avslutningskonferens Europeiska kreativitetsåret	Stockholm	16–17 dec	Internationella programkontoret	300
		Ramprogramskonferenser		
FIRE & Living Labs	Luleå	1–2 juli	Luleå Tekniska Högskola	330
Security Research Conference	Stockholm	29–30 sep	VINNOVA	543
Manufuture	Göteborg	30 nov–1 dec	VINNOVA	500
Pro Inno Europe Annual Partnering Event	Stockholm	24–26 nov	VINNOVA	130
		Seminarier		
Industry views on Research, Innovation and Education Initiatives	Bryssel	12 maj	Svenskt näringsliv	65
Effective Policies of Innovative Europe	Bryssel	17 jun	VINNOVA & TEKES	110
Research Funding and Structural Funds	Bryssel	22 jun	VINNOVA	75
Research and Innovation Policies - Exploiting synergies for Sustainable Growth in Europe	Bryssel	14 jul	VINNOVA	70
Ministerseminarium om det framtida ERA	Bryssel	24 sep	Utbildningsdepartementet	100
Public Procurement of Innovation	Stockholm	13 okt	VINNOVA	70
		Övrigt		
Innovation in Mind	Lund	15–17 sep	Lunds universitet	700
ITS World Congress	Stockholm	21–25 sep	VINNOVA, Vägverket och ITS Sweden	8 000
Sustainable work – a challenge in time of economic crises	Stockholm	27–28 okt	FAS, VINNOVA och ESF-rådet	90
Totalt				**12 993**

VINNOVA har tagit fram underlag och förberett ståndpunkter inom flera områden vilka utpekats av regeringskansliet som forsknings- och innovationspolitiskt prioriterade.[29] Flera av konferenserna planerades och genomfördes av VINNOVA i samverkan med regeringskansliet, forskningsråd, näringslivsrepresentanter och andra organisationer, vilket positivt bidragit till nationell samordning. Personalen vid VINNOVAs

[29] Regeringen (2009) *Work programme for the Swedish Presidency of the EU*.

Brysselkontor har medverkat i arbetet på uppdrag av Sveriges ständiga representation i Bryssel.[30] Prestationer i samband med ordförandeskapet redovisas i tabell 3.

Tabell 3 Prestationer i samband med Sveriges ordförandeskap i EU hösten 2009

Typ av prestation	Antal	Belopp (tkr)	Bedömd tidsåtgång i timmar
Policykonferens	6	1 153	4 600
Ramprogramkonferens	4	1 942	3 075
Seminarier	6	1 274	1 800
Övrigt	3	1 845	3 000
Summa	**19**	**6 214**	**12 475**

Resultat från de olika konferenserna är bland andra:

- **New Worlds – New Solutions** – större hänsyn i framtida forskningsprioriteringar tas till samhälleliga utmaningar, s.k. Grand Challenges. VINNOVA deltog i förberedelsearbetet och bidrog även till innehållet i slutdokumentet från konferensen som fått genomslag i EU. [31]
- **Knowledge triangle** – Slutsatserna från konferensen har antagits av Ministerrådet och forskningsministern i Sverige har bett alla högskolerektorer att redogöra för hur de tänker arbeta med ökad fokusering på sambandet mellan utbildning, forskning och innovation i kunskapstriangeln. VINNOVA bidrog även till innehållet i slutdokumentet från denna konferens.
- **ECO-efficient Economy** – Sverige fick genom konferensen möjlighet att profilera sig och lyfta fram vikten av en eko-effektiv ekonomi och att visa hur industrin kan stärka sin konkurrenskraft och samtidigt möta klimatutmaningarna. Flera goda exempel visades och ett flertal av dessa var finansierade av VINNOVA.

[30] VINNOVAs instruktion, 6 §: Verket för innovationssystem ska inom sitt verksamhetsområde samverka med berörda nationella, regionala och internationella aktörer.
[31] Lund declaration, appendix 3 i The Swedish EU Presidency Conference New Worlds – New Solutions: Research and Innovation as a basis for developing Europe in a global context, Lund 7-8 July 2009, Sweden.

4.2 Innovationskraft i regioner

Exempel på aktiviteter som har drivits under året är:

- Stödja processerna i regioner kring de VINNOVA-initiativ som kan åstadkomma effekter i regioner med företag och forskning i centrum
- Diskutera med regionala företrädare och nationellt hur starka forsknings- och innovationsmiljöer kan bidra till att göra regioner attraktiva för investeringar
- Diskutera med regionala företrädare om samverkan mellan nationella medel och strukturfondsmedel

VINNOVA prioriterar sina satsningar utifrån ett nationellt perspektiv.[32] I VINNOVAs instruktion anges att myndigheten också ska medverka i genomförandet av det regionala tillväxtarbetet och bidra till en effektiv användning av EG:s strukturfonder.[33] Sedan tidigare har VINNOVA under lång tid satsat på uppbyggnad av starka forsknings- och innovationsmiljöer, och kluster med regional förankring.

VINNVÄXT främjar hållbar regional, och därmed nationell, tillväxt baserad på internationell konkurrensförmåga inom av regionerna och de involverade aktörerna prioriterade styrkeområden. Tolv sådana tillväxtmiljöer är etablerade och resultaten visar att innovationssystemens funktionalitet, dynamik och effektivitet till en övervägande del har utvecklats positivt. Figur 2 visar initiativens geografiska hemvist.

[32] VINNOVAs regleringsbrev, återrapporteringskrav 1: VINNOVA ska redovisa på vilka grunder prioriteringar mellan olika insatser genomförts och vilken roll framsyn, effektlogikprövning, uppföljning, utvärdering och effektanalyser spelat.
[33] VINNOVAs instruktion, 2 § punkt 4: Verket för innovationssystem ska medverka i genomförandet av det regionala tillväxtarbetet i enlighet med 15 § i förordningen (2007:713) om regionalt tillväxtarbete och bidra till en effektiv användning av EG:s strukturfonder.

Figur 2 VINNVÄXT-miljöer inom Sverige

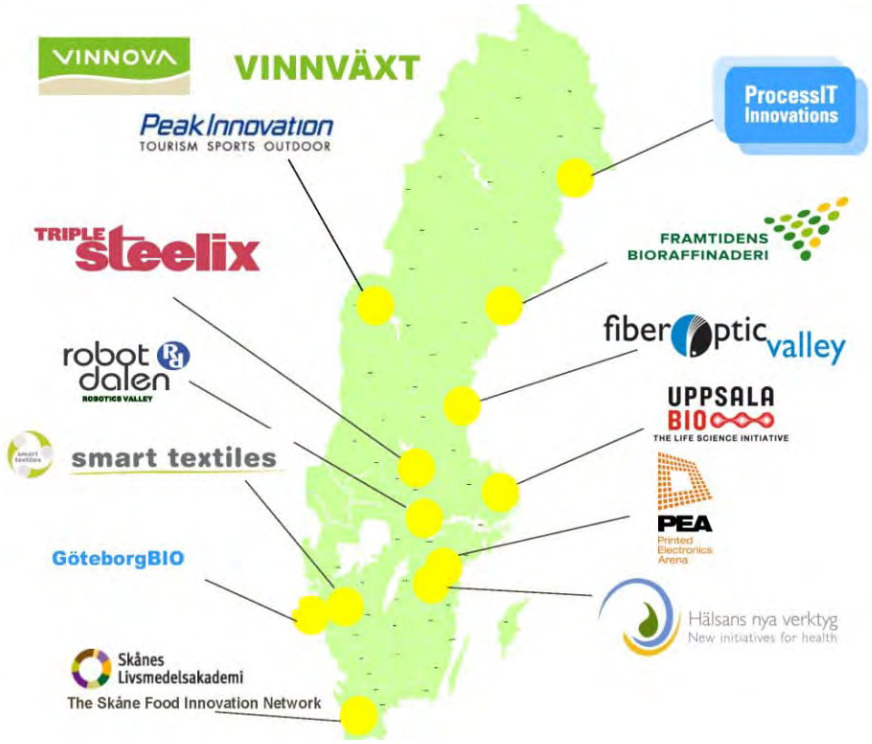

Vinn Excellence Center och **Berzelii Centra** utgör långsiktiga investeringar för utveckling av internationellt starka forsknings- och innovationsmiljöer. Sammanlagt 23 centra finansierades under 2009. Dessa miljöer stärker regionernas attraktionsvärde, är en värdefull källa för kompetensförsörjning och skapar förutsättningar att utveckla nya konkurrenskraftiga produkter, baserade på internationellt ledande forskning.

Även satsningar som rör en specifik sektor är betydelsefulla för de regioner som berörs. Ett exempel på detta är de samverkansprogram som närmare presenteras under målet FoU-investeringar, nyttiggörande och banbrytande innovationer där bland annat programmet Manufacturing Engineering Research Area (MERA) kopplad till fordonsforskningen i Trollhättan nämns. Under 2009 har en effektstudie genomförts inom Produktions- och Produktframtagningsområdet där MERA-satsningen ingår. Effektanalysen kommer att bidra till planering och genomförande av kommande program inom området. Förbättringar baserade på erfarenheter från tidigare programgenomförande har redan omsatts i pågående program.[34]

Den regionala fördelningen av VINNOVAs totala medel under 2009 visar att samtliga län utom Gotlands län finns representerade (se tabell 4). En jämförelse av VINNOVAs fördelning av medlen för forskning och utveckling med fördelningen av de totala

[34] VINNOVAs regleringsbrev, återrapporteringskrav 1: Vinnova ska redovisa på vilka grunder prioriteringar mellan olika insatser genomförts och vilken roll framsyn, effektlogikprövning, uppföljning, utvärdering och effektanalyser spelat.

medlen för forskning och utveckling i Sverige visar på en likartad variation. Undantagen är Skåne län där VINNOVAs andel är lägre, och Stockholms län, där den senare andelen ligger högre. Uppgiften om den totala forskningen och utvecklingen i Sverige gäller för år 2007, vilket är det senaste året och innefattar även näringslivets satsningar.

Tabell 4 VINNOVAs medel 2007–2009, baserat på mottagarens länstillhörighet

	2007		2008		2009		
Län	mnkr	%	mnkr	%	mnkr	%	Total FoU I Sverige 2007 (%)
Blekinge län	25,7	1,6	24,1	1,3	11,8	0,6	1,2
Dalarnas län	16,3	1,0	23,2	1,2	9,6	0,5	0,7
Gotlands län	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
Gävleborgs län	15,6	1,0	12,8	0,7	16,0	0,8	1
Hallands län	5,0	0,3	7,5	0,4	11,7	0,6	0,3
Jämtlands län	4,6	0,3	5,2	0,3	1,3	0,1	0
Jönköpings län	24,5	1,5	21,9	1,2	21,0	1,0	1,2
Kalmar län	2,9	0,2	3,7	0,2	4,0	0,2	0,4
Kronobergs län	9,5	0,6	7,5	0,4	4,8	0,2	0,8
Norrbottens län	62,2	3,9	81,8	4,3	90,5	4,4	1,4
Skåne län	107,8	6,7	124,2	6,6	145,7	7,0	16,3
Stockholms län	553,4	34,4	714,0	37,8	830,6	40,1	32,5
Södermanlands län	7,5	0,5	7,1	0,4	2,7	0,1	0,8
Uppsala län	75,0	4,7	98,3	5,2	121,6	5,9	4,8
Värmlands län	13,7	0,8	20,9	1,1	26,3	1,3	1,1
Västerbottens län	19,6	1,2	26,0	1,4	23,9	1,2	2
Västernorrlands län	8,8	0,5	15,5	0,8	24,2	1,2	0,7
Västmanlands län	18,3	1,1	27,1	1,4	26,8	1,3	0,6
Västra Götalands län	496,0	30,8	502,4	26,6	495,8	23,9	23,4
Örebro län	13,2	0,8	11,7	0,6	7,6	0,4	1,4
Östergötlands län	125,0	7,8	145,0	7,7	179,6	8,7	6,2
Ofördelat	5,8*	0,4*	8,1*	0,4*	17,3*	0,8*	3,1**
Totalt	**1610,6**	**100,0**	**1888,1**	**100,0**	**2073,0**	**100,0**	**100**

**Projekt där uppgift om län saknas.*
***3 procent av Sveriges FoU har inte kunnat fördelas regionalt. Gäller främst mindre företag med arbetsställen i olika län samt vissa lärosätens FoU-utgifter. Forskning och utveckling i Sverige. En översikt. SCB 2009.*

Under året har flera kompletterande aktiviteter med inriktning på hållbar regional tillväxt initierats. VINNOVA har i samarbete med Region Skåne utvecklat en metodik som skall stödja processen att utforma regionala strategier för innovation och förnyelse. En Peer Review-panel av internationella experter har kommenterat regionens utkast till strategi. Region Skåne har nu beslutat om ett fortsatt arbete i linje med panelens rekommendationer. Lärdomarna från projektet har kommit till nytta i två andra sammanhang där VINNOVA ger sitt stöd: RegLab som har till syfte att sprida erfarenheter och Innovation för tillväxt som ska öka samverkan mellan nationella och regionala aktörer.

Inom ramen för en utökad dialog med regioner har VINNOVA och Västra Götalandsregionen diskuterat den strategi för innovation som Västra Götalandsregionen kallar In Motion. Västra Götalandsregionen har finansierat en regional satsning med VINNOVAs program Forska&Växs som förebild. VINNOVA har bidragit i utformningen och genomförandet av den regionala bedömningsprocessen. För såväl VINNOVA som Västra Götalandsregionen har samarbetet varit givande.

Dessutom har dialogen med flera regioner utvecklats under året bland annat som en följd av den ekonomiska krisen.

4.3 Strategiska forskningsområden[35]

Området innehåller följande exempel på aktiviteter:

- Utforma utlysningstexten i samråd med de andra myndigheterna
- Driva nyttoperspektivet i arbetsgrupper med Vetenskapsrådet, Fas och Formas
- Delta i tillsättandet av sex internationella expertpaneler
- Bistå utvärderarna under utvärderingsprocessen
- Ta fram anvisningar för utvärderingsprocessen
- Delta i bedömningsmöten med panelerna
- Rekommendera stöd till regeringen.
- Påbörja metoder för uppföljning

Forsknings- och innovationspropositionen Ett lyft för forskning och innovation innehöll bland annat förslag på satsningar inom 24 forskningsområden som bedömts vara strategiska för fortsatt svensk konkurrenskraft och tillväxt, så kallade strategiska forskningsområden (SFO).[36] Energimyndigheten, FAS, Formas, Vetenskapsrådet och VINNOVA fick i uppdrag att gemensamt med hjälp av internationella expertpaneler föreslå fördelning av medel till Sveriges lärosäten inom 20 av dessa forskningsområden. Uppdraget formulerades så att myndigheterna förväntades ”utlysa, utvärdera och

[35] VINNOVAs instruktion, 6 §: Verket för innovationssystem ska inom sitt verksamhetsområde samverka med berörda nationella, regionala och internationella aktörer.
[36] Ett lyft för forskning och innovation, prop. 2008/09:50

bedöma ansökningar om forskningsmedel till universitet och högskolor inom följande strategiska forskningsområden:

- materialvetenskap, inklusive funktionella material i samråd med Vetenskapsrådet,
- produktionsteknik i samråd med Vetenskapsrådet,
- IT och mobil kommunikation, inklusive framtida lösningar för kommunikation och ledningssystem i samråd med Vetenskapsrådet,
- transportforskning,
- hållbart nyttjande av naturresurser i samråd med Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande och
- säkerhet och krisberedskap i samråd med Vetenskapsrådet."

VINNOVA var samrådande myndighet för följande två områden:

- Nanovetenskap och nanoteknik
- E-vetenskap

Av totalt 120 inkomna ansökningar beviljades 43 medel motsvarande 4 522 miljoner kronor för perioden 2010–2014. Därutöver beviljades infrastruktursatsningar om 748 miljoner kronor för motsvarande period.

Samarbetet mellan myndigheterna kring initiativet med de strategiska forskningsområdena har lett till förbättrade förutsättningar för ett utvecklat samarbete även inom ramen för de ordinarie verksamheterna. Myndigheterna fick också i uppdrag att genomföra årliga uppföljningar av det strategiska satsningarna. Ett gemensamt arbete för att utforma uppföljningen har påbörjats i avvaktan på regeringens direktiv.

De forskningsmiljöer som fått anslag inom ramen för satsningen på de strategiska forskningsområdena omfattar i betydande utsträckning miljöer som VINNOVA finansierat inom ramen för pågående program eller som myndigheten tidigare har finansierat. Figur 3 visar inom vilka områden VINNOVA har bidragit genom sina tidigare insatser och hur stor volymen varit under perioden 2007–2009. Samverkansprogrammen med näringslivet, de tidigare branschforskningsprogrammen, ligger i vissa fall också i linje med inriktningen på de strategiska forskningsområdena till exempel när det gäller skogs- och träområden samt gruvområdet.

En diskussion har påbörjats inom VINNOVA om hur myndighetens framtida satsningar bör utformas för att så effektivt som möjligt bidra till att öka nyttiggörandet av forskningen inom ramen för de strategiska satsningarna.[37]

[37] VINNOVAs instruktion, 7 §: För Verket för innovationssystem, Vetenskapsrådet, Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande och Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap ska det finnas en samordningsgrupp bestående av myndighetscheferna. Gruppen ska samverka och gemensamt utarbeta analyser, strategier och forskningsprogram samt i övrigt ta initiativ för att utveckla och förnya formerna för forskningsverksamheten.

Figur 3 VINNOVA-stödd verksamhet som relaterats till i SFO-ansökningarna under perioden 2007–2009

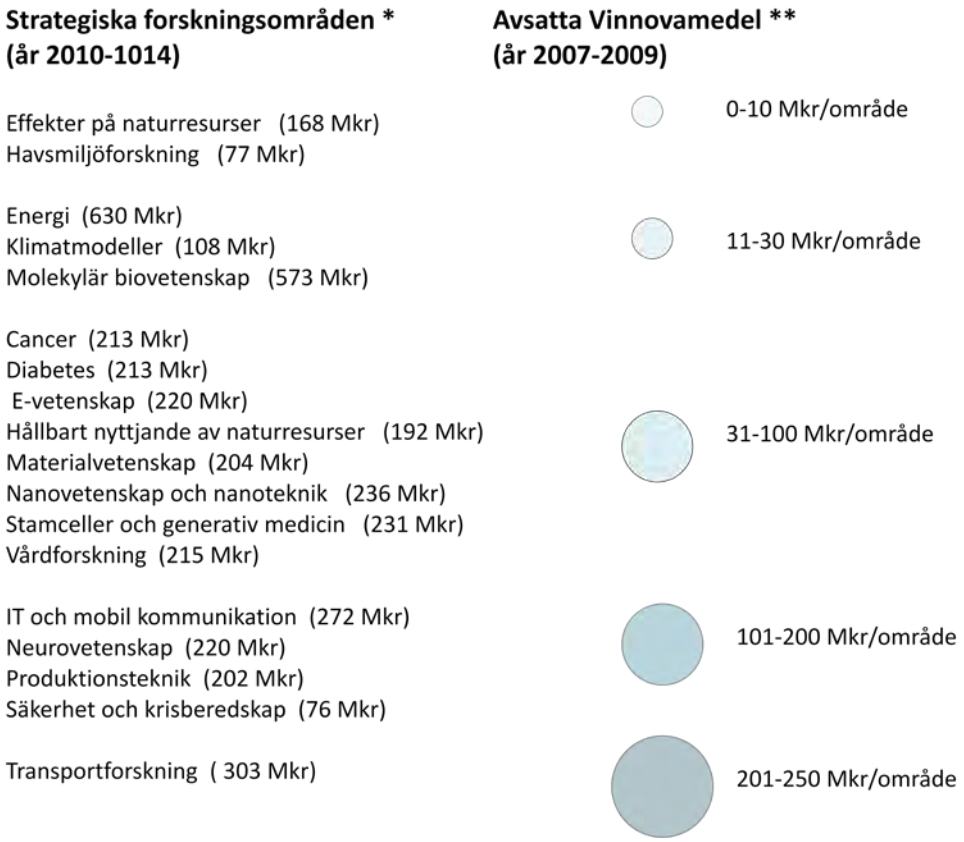

** Beloppen inom parentes anger beviljade medel för satsningarna inom respektive SFO för perioden 2010-2014.*
*** VINNOVA-stödd verksamhet angiven i SFO-ansökningarna omfattande VINN Excellence, VINNVÄXT, Berzelii, Institute Excellence Centre, VINNOVA Industry Centre jämte forskningsprojekt, forsknings-utvecklings- och demonstrationsprojekt, projekt som rör Globala länkar och samarbetssatsningar genomförda i "SFO-miljöerna" och finansierade av VINNOVA huvudsakligen under perioden 2007–2009. Nyckelaktörsprogrammet är inte inkluderat. VINNOVA har inte stött några insatser inom SFO-områdena Epidemiologi och Politiskt viktiga geografiska regioner.*

5 Övergripande verksamhet mot VINNOVAs mål under 2009

5.1 Årets finansiering

Under 2009 har VINNOVA haft ett anslag på 1 846 miljoner kronor. VINNOVA får även medel via kompletterande uppdrag i regleringsbrevet och från andra finansiärer via samverkansprogram. Dessa medel fördelas via VINNOVA och uppgick 2009 till 230 miljoner kronor. Det totala beloppet av statliga medel som VINNOVA disponerat under 2009 uppgick därmed till 2 076 miljoner kronor. Detta belopp har fördelats på 1 885 projekt, varav 865 var pågående från tidigare år och 979 påbörjades under året, samtidigt som 621 projekt avslutades.

VINNOVA finansierar projekt som utförs av olika typer av organisationer. Årets fördelning av medel till företag, forskningsinstitut, universitet och högskolor samt övriga organisationer visas i tabell 5. I gruppen övriga organisationer ingår främst offentliga organisationer som myndigheter, kommuner och landsting.

Tabell 5 Fördelning av VINNOVAs medel till olika organisationstyper[38]

År		Företag	Institut	UoH	Övriga	Totalt
2007	*Belopp (mnkr)*	669,6	246,7	507,3	188,7	**1612,3**
	Procent	41,5	15,3	31,5	11,7	**100,0**
2008	*Belopp (mnkr)*	628,0	242,2	769,9	247,9	**1888,1**
	Procent	33,3	12,8	40,8	13,1	**100,0**
2009	*Belopp (mnkr)*	651,6	216,1	891,2	314,2	**2073,0**
	Procent	31,4	10,4	43,0	15,2	**100,0**

[38] VINNOVAs instruktion, 2 § punkt 1: Verket för innovationssystem ska bidra till att stärka och utveckla universitet och högskolor, industriforskningsinstitut, företag och andra samhällsaktörer samt utveckla samarbetet mellan dessa inom de svenska innovationssystemen.

Det märks en tydlig nedgång av företagens andel av medlen, men en stor del av denna nedgång kan tillskrivas samverkansprogrammens utfasning. En stor del av de medel som gick till företagen inom dessa program förmedlades dessutom vidare till universitet och högskola. Därför blir förändringen mellan de två mottagargruppernas andelar över tid överskattad.

I tabell 6 visas hur VINNOVA fördelat sina satsningar utifrån ett sektoriellt motiverat, ett aktörsmotiverat och internationellt motiverat perspektiv under 2007–2009, samt vilka sektoriella områden som varit i fokus för satsningarna.[39] Själva satsningarna beskrivs närmare i redovisningen av verksamheten och dess resultat i relation till VINNOVAs mål.

[39] VINNOVAs instruktion, 2 § punkt 3: Verket för innovationssystem ska bidra till att stärka och utveckla viktiga sektorer inom de svenska innovationssystemen.

Tabell 6 Program och områden för VINNOVAs verksamhet, 2007–2009 med utbetalade medel (miljoner kronor)

Område	År	Sektoriellt motiverade program	Aktörsmotiverade program		Internationellt motiverade program	Gemen-samt	Totalt
			Starka forsknings och innovations-miljöer	*SMF, Nyttiggörande och Kommer-sialisering av FoU*			
Miljö	2007	16		8			24
	2008	45	7	12	0		64
	2009	71	11	32	1		115
Säkerhet	2007	8					8
	2008	12					12
	2009	36					36
Banbrytande teknik och innovation	2007	169	47	56	38		310
	2008	203	98	30	50		381
	2009	186	130	38	63		417
Tjänster	2007	57	0	17	1		74
	2008	80	14	7	1		103
	2009	89	30	17	3		138
Hälsa	2007	89	23	77	10		199
	2008	126	98	32	11		267
	2009	161	133	40	18		352
Arbets-platsens innovations-system	2007	57	5	9	0		71
	2008	103	20	1			125
	2009	95	13	2	0		110
Transport	2007	437	0	21	1		459
	2008	389	16	6	2		412
	2009	468	34	9	2		513
Tillverkning	2007	255	27	57	2		341
	2008	266	74	18	5		362
	2009	115	53	11	5		184
Gemensamt	2007	8	5	72	12	30	127
	2008	8	7	93	6	47	161
	2009	5	12	126*	18	47	208
Summa	2007	1 096	107	316	63	30	1 612
	2008	1 233	334	199	75	47	1 888
	2009	1 226	415	274	110	47	2 073

** Den stora skillnaden från tidigare år beror på att Nyckelaktörsprogrammet som tidigare år klassats under Starka FoI-miljöer, nu tillhör området nyttiggörande.*

5.2 VINNOVAs långsiktiga mål, verksamhet och resultat

VINNOVAs verksamhet har under året genomförts i anslutning till de mål myndigheten har satt upp (se tabell 1). Arbetet har bland annat innehållit följande aktiviteter:

- Genomföra regeringsuppdrag
- Utforma och administrera program och utlysningar
- Delta i EU-program för att tillvarata svenska intressen
- Informera om olika EU-program och om VINNOVAs program
- Företräda Sverige och VINNOVA vid konferenser och hålla föredrag
- Följa upp program samt delta i upplägg av utvärderingar och effektanalyser av program
- Ordna seminarier och konferenser
- Ta emot internationella delegationer och bistå vid besök i Sverige
- Föreläsa inom specifika områden
- Teckna juridiska avtal eller bistå parter i projekt

När VINNOVA begär att få in förslag till projekt från näringsliv, universitet, högskolor, institut och offentliga organisationer så genomförs bland annat utlysningar. En utlysning är det viktigaste sättet för myndigheten att offentligt tillkännage att det finns medel att söka för forsknings-, utvecklings- och demonstrationsprojekt. För att genomföra en utlysning krävs arbetsinsatser som belastar både innevarande år och efterkommande. Detta gäller även projektmedlen. De kostnader som presenteras i tabell 7 representerar endast omkostnaden i samband med de utlysningar som publicerats på VINNOVAs webbportal under 2009. Tabellen innehåller både uppgift om bedömd tidsåtgång för personalen i årets utlysningar och bedömda kostnader i samband med dessa. Dessa kostnader kan exempelvis bestå av kostnader för konsulter, workshops, hearings och sammanträden med programråd i samband med bedömning av projekten.

Under året har VINNOVA genomfört 31 utlysningar inom ramen för ett flertal program. De bedömda kostnaderna för dessa utlysningar redovisas tillsammans med utbetalade projektmedel.

Tabell 7 Prestationer baserade på bedömda arbetsinsatser, kostnader och utbetalade projektmedel för utlysningar genomförda av VINNOVA under år 2009

Antal genomförda utlysningar 2009	Bedömd arbetstid för VINNOVA-personal (personmånader)	Bedömda kostnader knutna till utlysning (tkr)	Utbetalade projektmedel 2009 (mnkr)
31	250	9 550	412

Som andel av VINNOVAs totala arbetstid och kostnader, utgör detta endast elva procent av arbetstiden och tre procent av de verksamhetsanknutna kostnaderna. Andelen av utbetalade projektmedel uppgår till närmare tjugo procent av det totala beviljade anslaget under året. Den beslutade projektbudgeten för utlysningar sträcker sig över flera år och är betydligt större än de medel som har utbetalats under 2009.

5.2.1 VINNOVA-mål 1, 2 och 3 – FoU-investeringar, nyttiggörande och banbrytande innovationer

VINNOVA-mål 1: Banbrytande innovationer som förnyar näringsliv och offentlig verksamhet så att det ger Sverige internationellt försprång inom framtida tillväxtområden

VINNOVA-mål 2: FoU-investeringar i näringslivet och offentliga verksamheter i Sverige så att dessa leder till värdeskapande innovation, entreprenörskap och hållbar tillväxt i Sverige

VINNOVA-mål 3: Nyttiggörande av forskning i form av nya eller förbättrade produkter, tjänster, processer och organisatoriska lösningar för internationellt konkurrenskraftig förnyelse av näringsliv och offentlig verksamhet

Nyttiggörande, värdeskapande och banbrytande innovation är centralt för inriktningen av de satsningar som har gjorts under året för att främja innovationsverksamhet i näringsliv och offentlig verksamhet. Verksamheten kan ibland hänföras till flera mål samtidigt varför återrapporteringen sker samlat.

För att förnya svenskt näringsliv och främja framväxt av nya näringar behövs banbrytande produkt-, process- och tjänsteinnovationer som skapar grunden för nya affärs- och utvecklingsmodeller. VINNOVA har under 2009 arbetat med att stimulera banbrytande innovationer som kan leda till genuin förnyelse av näringsliv och offentlig verksamhet så att det ger Sverige internationellt försprång inom framtida tillväxtområden.

VINNOVAs insatser fokuseras till de faser i innovations- och kommersialiseringsprocessen som ligger nära forskning och utveckling för största möjliga effekt för hela systemet. I dessa faser har marknaden svårt att agera då villkoren för innovations- och kommersialiseringsprocessen skiljer sig från de marknadsmässiga villkor som i regel gäller under andra, ofta senare, faser av kommersialiseringsprocessen och där riskkapitalet spelar en väsentlig roll.

VINNOVAs förståelse för den roll myndigheten spelar grundar sig bland annat på resultaten från utvecklade strategier, uppföljningar, utvärderingar och effektanalyser som genomförts på uppdrag av myndigheten. Analyserna belyser de långsiktiga effekterna av myndighetens och dess föregångares forsknings- och innovationssatsningar. Genom att satsningarna från början haft olika mål och berört skilda sektorer varierar lärdomarna från de olika effektanalyserna.

För förståelsen av vad som leder till banbrytande innovationer har analysen om GSM-tekniken för telekommunikationsindustri varit värdefull. De FoU-satsningar som gjordes för trettio år sedan var banbrytande inte bara för de tekniska genombrotten utan också för att förnya forskningen och den högre utbildningen inom respektive område. Genom FoU-investeringen kunde en kompetensbas byggas upp vid universiteten så att relevant arbetskraft kunde anställas av näringslivet. FoU-investeringen var dock inte tillräcklig för att GSM-tekniken skulle få ett internationellt genomslag. Dessutom

krävdes ett omfattande arbete hos flera aktörer både inom Norden och EU för att tekniken skulle utvecklas som standard inom området.[40]

Generella lärdomar när det gäller FoU-investeringar som ska leda till innovation och hållbar tillväxt är att satsningarna behöver aktiviteter som bidrar till kompetensutveckling och kompetensförsörjning så att näringslivet kan öka sin förmåga att absorbera ny kunskap. Detta visas i flera av effektanalyserna, inte minst inom produktions- och produktframtagningsområdet. Samspelet mellan forskning och näringsliv har bedömts som fruktbart av de inblandade parterna på samma sätt som visats i en effektanalys av forskning kring nackskador där produktutvecklingsarbetet i de små företagen oftast skett i samarbete med stora företag och forskarna på högskolan. [41]

En annan lärdom är att det går att uppskatta samhällsekonomiska vinster av samlade effekter på de områden där det finns etablerade metoder som inom försäkringsbranschen och när det gäller hälsoekonomi. En effektanalys av hälsoekonomiska effekter av forskning inom medicinsk teknik och innovativa livsmedel visar att forskningen lett till etablerade produkter med positiv hälsoeffekt i drygt en tredjedel av projekten som ingick i undersökningen. Det statliga stödet till forskningen inom området bedöms ha varit betydelsefullt. Trots att stödet från VINNOVA och dess föregångare i allmänhet utgjort en mindre del av den totala kostnaden, var det viktigt i uppbyggnadsfasen och för att attrahera medel från andra finansiärer.[42]

Verksamhet under 2009 för att uppfylla VINNOVA-mål 1, 2 och 3[43]

För att uppnå sina mål har VINNOVA under 2009 genomfört program och utlysningar enligt tabell 8.

[40] Effects or research on Swedish Mobile Telephone Developments: The GSM Story, Arnold E, Good B och Segerpalm H. VINNOVA Analysis VA 2008:04
[41] VINNOVA Analys VA 2004:07
[42] Roback K., Rahmqvist, M., Carlsson, P., Investering i hälsa – Hälsoekonomiska effekter av forskning inom medicinsk teknik och innovativa livsmedel Linköpings universitet, VINNOVA Analys VA 2009:19
[43] VINNOVAs instruktion, 2 § punkt 1: Verket för innovationssystem ska bidra till att stärka och utveckla universitet och högskolor, industriforskningsinstitut, företag och andra samhällsaktörer samt utveckla samarbetet mellan dessa inom de svenska innovationssystemen; VINNOVAs instruktion, 2 § punkt 3: Verket för innovationssystem ska bidra till att stärka och utveckla viktiga sektorer inom de svenska innovationssystemen.

Tabell 8 Program och utlysningar under 2009 med inriktning mot FoU-investeringar, banbrytande teknik och nyttiggörande

Program	Profil/inriktning	Utlysningar under 2009	Varaktighet	Samverkan
Mål 1: Banbrytande innovationer som förnyar näringsliv och offentlig verksamhet så att det ger Sverige internationellt försprång inom framtida tillväxtområden				
Banbrytande elektronik	Behovsmotiverad långsiktig forskning för att uppnå banbrytande tekniska resultat och kompetens inom inbyggda system, programvara och hårdvara	-	2007–2010	-
Mål 2: FoU-investeringar i näringslivet och offentliga verksamheter i Sverige så att dessa leder till värdeskapande innovation, entreprenörskap och hållbar tillväxt i Sverige				
Dynamiska innovationssystem i omvandling	Förbättra företags och organisationers förmåga att hantera strukturella förändringar genom att öka tillgången till praktisk och vetenskaplig kunskap och att nyttiggöra denna i nya modeller och metoder	Omställningsförmåga och kompetensförsörjning	2009–2015	-
e-förvaltning	Utgår från användarnas behov och fokuserar på att skapa höjd kapacitet, effektivitet och produktivitet i offentlig verksamhet	-	2004–	-
Framtidens kommunikation	Stärka svenskbaserad systemindustri på IT och data/telekom-området	Smartare, snabbare, konvergerande lösningar	2009–	-
Innovationer för en hållbar framtid	Forskning och kunskapsutveckling inom miljöteknikområdet	Miljöinnovationer	2009–2013	-
Innovationsprocesser och entreprenörskap	Bidra till förbättrad innovationsförmåga i svenska företag	Innovationslyftet	2007–2012	Teknikföretagen, IF Metall, Sveriges Ingenjörer
Ledning och arbetsorganisatorisk förnyelse	Förväntade resultat är nya eller förbättrade arbetsprocesser, produkter eller tjänsteerbjudanden.	Vinnande tjänstearbete	2007–2013	-
Medicinsk teknik för bättre hälsa	Satsning på diagnostik, biomaterial och biosimuleringar för bättre hälsa	-	2006–	Vetenskapsrådet och Stiftelsen för Strategisk Forskning
Näringslivets transporter	Stödja övergången till ett hållbart godstransportsystem enligt samhällets miljömål	-	2007–2011	-
Produktionslyftet	En kompetenssatsning för ökat produktionskunnande i små och medelstora företag i svensk tillverkningsindustri	-	1:a etapp: 2007–2009	KK-stiftelsen och Tillväxtverket, IF Metall och Teknikföretagen
Produktionsstrategier och modeller för produktframtagning	Bidra till att stärka svensk varuproducerande industris konkurrenskraft på lång sikt.	Hållbara produktionsstrategier	2009–2015	-

Program	Profil/inriktning	Utlysningar under 2009	Varak-tighet	Samverkan
Programvaru-intensiva system	Stödja både FoU och kommersialisering kring programvaruintensiva system, för att stärka kopplingen mellan behov i samhället, programvaru-FoU samt nya innovativa produkter och tjänster på marknaden	-	2001–2009	-
Säkerhet, integritet och pålitlighet för applikationer, nätverk och tjänster	Bidra till ökad säkerhet, integritet och robusthet för integrerade och interagerande tjänster, applikationer, system och enheter	Säkerhet med IKT	2009–2013	Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)
Säkra och uthålliga Transporter	Ny kunskap och nya innovationer för en ökad Konkurrenskraft och samtidigt bidrar till att uppfylla nationella transportpolitiska mål.	Miljöinnovationer	2009–2013	-
Tillverkning i ständig förändring	Utveckla idéer som kan omsättas i svensk industri och gynna dess konkurrensförmåga.	Tillverkning i ständig förändring - hypotesprövning	2009–2015	-
Tjänste-innovationer	Öka kunskapsbildningen inom området och tydliggöra tjänsters roll som ekonomisk drivkraft, forskning och utveckling för att stötta nya tjänster	-	2007–2011	-
Transportpolitik	Kunskap, nya system, teknik och produkter, samt regler som ger effektivare transportsystem samt utveckling och bättre utnyttjande av infrastrukturen	-	2008–2012	-
Trämanufaktur	Etablera ett helt nytt innovationssystem (IS) som förmår knyta ihop två traditionella innovationssystem, skog-trämekanik (råvaran) och byggnation (användningen)	Akustik och vibrationer i lätta konstruktioner	2005–2012	Formas
Visualisering	Att Sverige ska kunna inta en internationellt ledande position inom Visualisering, både vad gäller forskning, utveckling av nya tillämpningar och skapandet av nya affärsmöjligheter för produkter och tjänster.	Visualiserings utlysning för projekt på flera år med större forskningsinslag och budget på 3–5 mnkr	2007–2012	KK-stiftelsen, Stiftelsen för strategisk forskning, Vårdalstiftelsen och Invest in Sweden Agency
Mål 3: Nyttiggörande av forskning i form av nya eller förbättrade produkter, tjänster, processer och organisatoriska lösningar för internationellt konkurrenskraftig förnyelse av näringsliv och offentlig verksamhet				
Designade material, inkl nanomaterial	Korta ledtiden för och i övrigt underlätta kommersialisering av forskningsresultat	Designade material – möjlighetsprövning och koncept-verifiering	2006-2010	MNT ERA-net
Framtidens personresor	Effektivt och långsiktigt hållbart kollektivtrafiksystem	Framtidens personresor 2009	2007–2011	Banverket, Vägverket

Program	Profil/inriktning	Utlysningar under 2009	Varak-tighet	Samverkan
Grön nano	Underlätta och korta ledtiden för kommersialisering av forskningsresultat som utnyttjar nanoteknikens möjligheter för bättre miljö	-	2008–2011	-
Hållbart Energi- och Transport-system (HET)	Alternativa utvecklingsvägar för hur energi- och transportsystemen i Sverige kan utformas långsiktigt hållbart	LETS (Governing transitions towards Low-Carbon Energy and Transport Systems for 2050.) Kompletterades med en gods- och logistik-forskningsdel omfattande 8 mnkr.	2007–2012	Samarbetsprogram med Naturvårds-verket, Energi-myndigheten och Vägverket
Industriell bioteknik	Utvecka och implemetera bioprocessser inom industrin för ökad hållbarhet utnyttjande av förnyelsebar råvara	-	2007–2012	
Inkubator-programmet	-	-	-	Innovationsbron AB
Innovationer för framtidens hälsa	Utveckla innovativa idéer/innovationer som svarar mot behov inom prevention, diagnostik, behandling och vård inom hälsoområdet år 2015–2025.	Innovationer för framtidens hälsa 2009	2008–2014	-
Innovations-slussar inom hälso- och sjukvården	Att tillvarata, utveckla, kommersialisera samt implementera potentiella innovationer inom hälso- och sjukvärden	Innovationsslussar inom hälso- och sjukvården	2009–2012	Almi Företagspartner AB, Innovationsbron AB och Sveriges Kommuner och Landsting
Nyckelaktörs-programmet	Bidra till att utveckla högskolornas infrastruktur för samverkan med näringsliv och samhälle, samt kommersialisering av FoU-resultat	-	2007-2015	-
VINN Verifiering	Ge forskare i samarbete med relevant kommersiell kompetens en möjlighet att verifiera och validera vad som krävs för att göra ett forskningsresultat kommersiellt framgångsrikt	-	-	Innovationsbron AB
VINNVÅRD	Bidra till ett effektivt och långsiktigt hållbart vård- och omsorgssystem i Sverige	-	2007–2011	Social-departementet, Vårdalstiftelsen och SKL

Exempel på aktiviteter och resultat under 2009

Nedan presenteras satsningar under 2009. Programmens profil, utlysningar under året, löptid och medfinansiering presenteras i tabell 8 och inte i följande text.

Medicinsk teknik för bättre hälsa – Programmet och de enskilda projekten har under hösten utvärderats av en internationell panel. Forskningen bedömdes hålla hög internationell klass och viktiga samarbeten mellan den tekniska forskningen och kliniken hade initierats. Ett flertal av projekten bedömdes ha potential att kommersialiseras. Projekten har beviljats finansiering i ytterligare två år med sammanlagt 31 miljoner kronor, varav VINNOVA står för en tredjedel.

Innovationer för framtidens hälsa ska stödja och nyttiggöra svensk livsvetenskaplig forskning och innovation som svarar mot framtidens behov i form av nya produkter, tjänster och processer för prevention, diagnostik, behandling och vård av sjukdom. Ett företag har inom programmet exempelvis fått Läkemedelsverkets tillstånd att testa sin substans på patienter med Parkinsons sjukdom för att visa läkemedlets säkerhet och terapeutiska effekt. Andra likande exempel på förväntade resultat från projekt som finansieras är nya metoder för behandling av hjärnsjukdomar, cancer, fetma och hjärtkärlsjukdomar, ny modersmjölksersättning samt rening av luft från virus.

Produktionslyftet – En utvärdering visar att företagen har stärkt sin produktionskompetens samt utvecklat en effektiv produktion och en metodik för ständigt förbättringsarbete.[44]

Effektiv produktframtagning och **Komplexa sammansatta produkter** – Programmen har avslutats under 2009 och resultat från en effektanalys på området där dessa program ingått visar att programmen har bidragit till att skapa nya produkter, processer eller tjänster, stärkt centrala strategiska aktörer i systemet och inneburit mer ändamålsenliga nätverk för samverkan inom den behovsmotiverade forskningen. Projektet Virtuell målning tog fram metoder och verktyg för simulering av sprutmålningsprocesser som leder till minskade materialförluster, minskade omställningstider och högre kvalitet för kunderna.

Banbrytande IKT – svensk industri inom området har ett starkt utgångsläge och en god framtida potential. Kompetens och forskning inom banbrytande inbyggda system, programvara och hårdvara är avgörande för hållbar tillväxt i Sverige. Därför har VINNOVA satsat på att främja IKT-baserade kommersiella lösningar som möjliggör att svensk systemindustri år 2016 kan leverera informations- och kommunikationslösningar med positiva effekter för hållbar tillväxt. Resultat från projekten förväntas kunna tillämpas inom områden som optisk kommunikation, avancerad multimediateknik för vårdsektorn och trådlösa sensornätverk och leda till utveckling av nya affärer för företag i Sverige.

[44] Produktionslyftet – halvtidsutvärdering, Ramböll management AB, augusti 2008

Nätverksbaserad programvaruteknik – en utlysning från 2005 resulterade i att ett tiotal projekt finansierades med 45 miljoner kronor, med betydande medfinansiering från industrin. En följd av denna satsning är två nya forskningsbaserade företag.

Inom **Lighthouse** ett Sjöfartscentrum, som VINNOVA har finansierat, har flera resultat presenterats under året såsom Elektroniska sjökort, utmattningsfrågor som rör hur material utstår mer vid kollision och ruttplanering som ökar livslängd för ett fartyg samt förbättrar miljön.

Miljöteknikområdet - VINNOVA fick 2008 regeringens uppdrag att genomföra en satsning på forskning och kunskapsutveckling med inriktning på området.[45] Insatserna omfattade totalt 40 miljoner kronor inom följande tre inriktningarna: IT och miljöteknik, Forskning om hållbart stadsbyggande och Inkubatorutveckling i samverkan med Innovationsbron. Inom *IT och Miljö* görs en satsning på högre energieffektivitet i datorhallar, som syftar till att minska energiförbrukning i serverhallar samt ”Smart-GridsEnergilagring” där man med hjälp av IT skall skapa smarta eldistributionssystem som bättre kan hantera större mängder av förnyelsebart producerad el. Inom *hållbart stadsbyggande* har VINNOVA investerat i ett projekt som ska se över hur svensk miljöteknik bäst kan bidra till en hållbar utveckling i megastäder som exempelvis Kairo och Mexico City. Den tredje satsningen är *Inkubatorutveckling*. Där har VINNOVA i samverkan med Innovationsbron startat ett nationellt projekt, Cleantech Inn Sweden, för att påskynda tillväxten av innovativ svensk miljöteknik. Projektet ska erbjuda branschspecifik affärsutveckling för bolag med hållbara innovationer.

Innovationer för en hållbar framtid och **Säkra och uthålliga transporter –** Resultaten förväntas leda till nya miljöanpassade lösningar som bidrar till hållbar produktion och konsumtion samt hållbara transporter. Resultaten syftar samtidigt till att bidra till ekonomiskt värdeskapande, nya affärsmöjligheter och kunskapsuppbyggnad i Sverige genom utveckling av miljösmarta system och tekniska lösningar. Detta sker genom att stödja utveckling av teknik och system som ger tydliga miljöfördelar i förhållande till befintliga eller alternativa lösningar i ett livscykelperspektiv. Prioriteringarna inom satsningen grundar sig bland annat på VINNOVAs forskningsstrategi för miljöområdet, IPCC-rapporten och EU-arbetet inom ETAP.[46] Genom initiativet ”lead markets” har EU pekat ut sex områden av vikt för Europas utveckling. Inom biobaserade produkter och återvinning har VINNOVA tillsammans med industrin tagit fram två rapporter som belyser hinder och möjligheter inom dessa marknader. VINNOVA har tillsammans med Energimyndigheten nyligen tagit fram en strategi för

[45] VINNOVAs regleringsbrev, återrapporteringskrav 1: Vinnova ska redovisa på vilka grunder prioriteringar mellan olika insatser genomförts och vilken roll framsyn, effektlogikprövning, uppföljning, utvärdering och effektanalyser spelat.
[46] VINNOVAs regleringsbrev, återrapporteringskrav 1: Vinnova ska redovisa på vilka grunder prioriteringar mellan olika insatser genomförts och vilken roll framsyn, effektlogikprövning, uppföljning, utvärdering och effektanalyser spelat.

utveckling av bioraffinaderier. Strategin belyser möjliga utvecklingsområden med stor potential för Sverige.[47]

Säkerhet med inriktning mot IKT – VINNOVA har 2009 startat programmet Säkerhet, integritet och pålitlighet för applikationer, nätverk och tjänster. Grunden för prioritering inom detta område är att samhällets säkerhet förutsätter en avancerad kunskaps- och teknikutveckling på säkerhetsområdet och detta kräver ett starkt innovationssystem. Satsningen har föregåtts av omfattande strategiarbete som involverat samhällsaktörer inom området.[48] En första utlysning har genomförts under 2009. Under 2009 gjordes två extra insatser mot säkerhetsområdet. Den ena riktade sig till universitet, högskolor och industriforskningsinstitut för att verifiera och kommersialisera säkerhetsområdet medan den andra riktade sig mot småföretag inom området genom en satsning inom Forska&Växa.

Framtidens kommunikation – Motivet är att stärka svenskbaserad systemindustri så att Sverige behåller en ledande position inom IT-, data- eller telekommunikationsområdet. En första utlysning har genomförts under året där innovativa forskningsresultat förväntas ge smartare, snabbare eller konvergerande lösningar baserade på informations och kommunikationsteknik. Totalt har 44 ansökningar behandlats som utvecklats i samverkan mellan företag och forskare vid högskolan och forskningsinstitut i Sverige. Lärdomar från effektanalysen om utvecklingen av GSM-tekniken har legat som en grund för inriktningen tillsammans med områdets internationella inriktning, speciellt inom EU:s sjunde ramprogram (Artimis och Eniac).[49]

Arbetslivsområdet – VINNOVAs satsningar på arbetslivsutveckling syftar till förändrade arbetssätt och stärkt innovationsförmåga i organisationer och företag, såväl privata som offentliga. Satsningarna är forskningsbaserade men har ett tydligt utvecklingsfokus. Exempel på satsningar inom området som förväntas leda till förändrade arbetssätt i organisationer så att innovationsverksamheten främjas är:

- LEKA (Ledning, kreativitet, arbetsorganisation)
- Öppna innovationsprocesser
- Den kompetenta arbetsplatsen
- Chefskapets förutsättningar
- Kvinnors företagande med fokus på entreprenörskap,

[47] Forskningsstrategi för miljöteknik. Redovisning av regeringsuppdrag till Formas och VINNOVA 2007-02-01. ”Miljömålen – nu är det bråttom”. Miljömålsrådets utvärdering av Sveriges miljömål 2008. IPCC Fourth assessment report. Climate change 2007. Synthesis report. McKinseys rapport om strategier för minskade växthusgasutsläpp från 2009 ”Pathways to a Low-Carbon Economy” Zachrisson & Blinge (2007) Innovationssystemanalys för forskningsområde miljö & transporter. WSP Analys och strategi.
[48] VINNOVAs regleringsbrev, återrapporteringskrav 1: Vinnova ska redovisa på vilka grunder prioriteringar mellan olika insatser genomförts och vilken roll framsyn, effektlogikprövning, uppföljning, utvärdering och effektanalyser spelat.
[49] VINNOVAs regleringsbrev, återrapporteringskrav 1: Vinnova ska redovisa på vilka grunder prioriteringar mellan olika insatser genomförts och vilken roll framsyn, effektlogikprövning, uppföljning, utvärdering och effektanalyser spelat.

- Vinnande tjänstearbete
- Omställningsförmåga och kompetensförsörjning

Vinnande tjänstearbete – VINNOVA satsar på FoU-projekt om hur tjänsteverksamhet kan ledas och organiseras så att medarbetares erfarenheter, kompetens och utvecklingsidéer tillvaratas och bidrar till nya eller förbättrade arbetsprocesser och tjänsteerbjudanden. Målet är att främja den långsiktiga innovationsförmågan. Satsningen ska bidra till att företag i mindre utforskade tjänsteområden ska få del av forskarstödda utvecklingsinsatser.

Visualiseringsområdet är under stark tillväxt och har stora industriella utvecklings- och exportmöjligheter där Sverige har förutsättningar att inta en ledande position. Genom programmet skapas förutsättningar för att analysera komplexa datamängder vid simulering av olika händelseförlopp inom exempelvis vården eller inom miljöområdet. Finansiärerna avser utveckla samverkan mellan discipliner som leder till utveckling av nya applikationer. Inom programmet har klimatvisualisering utvecklats som virtuellt kan ta med en besökare till en region för att exempelvis studera torka. Upplägget av en framsyn för eventuellt fortsatta satsningar har påbörjats under året.[50]

VINNOVA driver vidare program som är inriktade på att nyttiggöra forskningsresultat och bidra till befintligt näringslivs överlevnad på lång sikt och skapa möjligheter till nya verksamheter.

VINNVÅRD – En halvtidsutvärdering av programmet visar att:

- Samarbeten mellan olika forskare och med vårdaktörer har utvecklats och fördjupats
- Satsningen har bidragit till områdets legitimitet
- Satsningen har visat på den praktiska nyttan av utvecklingsinriktad forskning
- Forskningsområdet har lyfts fram och bidragit till att andra finansiärer har vågat satsa pengar på denna typ av forskning.
- En majoritet av projekten troligen inte hade genomförts utan VINNVÅRD-finansiering.

Hälso- och sjukvården lär av arbetssätt från industrin som länge har arbetat framgångsrikt med olika kvalitetsförbättringsprogram. Ett av projekten inom VINNVÅRD ska försöka översätta detta arbetssätt till vården. Ny kunskap och nya metoder ska tas fram och spridas genom utbildning. Kvalitetsförbättringsmetoder ska analysera läkemedelsprocesser, hur patienter med bröstsmärta tas om hand samt hur patienter med malignt melanom slussas genom vården.

Innovationer för framtidens hälsa ska stödja och nyttiggöra svensk livsvetenskaplig forskning och innovation som svarar mot framtidens behov i form av nya produkter, tjänster och processer för prevention, diagnostik, behandling och vård av sjukdom. Ett

[50] VINNOVAs regleringsbrev, återrapporteringskrav 1: Vinnova ska redovisa på vilka grunder prioriteringar mellan olika insatser genomförts och vilken roll framsyn, effektlogikprövning, uppföljning, utvärdering och effektanalyser spelat

företag har inom programmet exempelvis fått Läkemedelsverkets tillstånd att testa sin substans på patienter med Parkinsons sjukdom för att visa läkemedlets säkerhet och terapeutiska effekt.

Andra liknande exempel på förväntade resultat från projekt som finansieras är nya metoder för behandling av hjärnsjukdomar, cancer, fetma och hjärtkärlsjukdomar, ny modersmjölksersättning samt rening av luft från virus.

Hållbara verksamhets- och affärsmodeller för e-tjänster 2008 och **Gränsöverskridande offentliga e-tjänster** – Resultat från projekt som har lett till eller förväntas leda till minskade kostnader för samhället är:

- Samordnad och enklare hantering för privatförare och yrkesförare, trafikskolor, Vägverket med flera
- Förenklade myndighetskontakter för företag
- Processer och nya e-tjänster som ska förenkla förvaltningskontakterna mellan offentlig förvaltning, patienter, äldre och anhöriga
- Nya samhällstjänster i glesbygden
- Underlättad kommunikation mellan medborgare och företag å ena sidan och Försäkringskassan å den andra sidan
- Förenklad vaccinationsverksamhet i Sverige
- En affärsmodell för internetbaserad överföring av pengar mellan olika länder

Designade material inklusive nanomaterial – Inom satsningen används fyra olika verktyg; möjlighetsprövning, konceptverifiering, industrialisering och transnationella samarbeten. Vilket verktyg som väljs beror dels på vilken kunskap man har om materialets potential att bidra till bättre produktfunktion i en viss tillämpning, dels på hur processen för kommersialisering ser ut. Gemensamt för de olika verktygen är att projekten ska bidra till kortare ledtid för införande av nya forskningsbaserade material och materialsystem i industriella tillämpningar.

Spiber Technology är ett exempel på forskning och sedermera ett företag som VINNOVA har investerat i. Projektet har visat ett nytt sätt hur konstgjord spindeltråd kan framställas i stora mängder. Möjliga framtida användningsområden är kirurgiska sömmar, cellodlingsmatriser och supertextilier för bland annat skottsäkra västar. Den framtida marknaden stamcellsknutna produkter beräknas öka till cirka 1 miljard USD år 2011.

Nyckelaktörsprogrammet – Programmet har bidragit till att utveckla kompetens, metoder, processer och strukturer för att göra universitet och högskolor, som nyckelaktörer i det svenska innovationssystemet, mer professionella i sina roller avseende samverkan mellan forskningsaktörer, företag och andra aktörer i det

omgivande samhället.[51] Gemensamt för de fem projekt[52] (sju universitet) som finansierats inom programmet är att den organisation som byggts upp och den verksamhet som startats också är till hjälp för de strategier som universiteten format inom ramen för Innovationskontoren.[53] Projekten har lett till idéer om innovationer samt ett ökat antal företagskontakter, som resulterat i nya samarbetsprojekt eller uppdrag för forskare vid universiteten. VINNOVA har medverkat i utveckling av indikatorer som grund för universitetens arbete.[54]

Som en del av Nyckelaktörsprogrammet har VINNOVA även finansierat uppbyggnad av organisationen SNITTS (Swedish Network for Innovation and Technology Transfer), som är en intresseorganisation för individer verksamma inom kunskaps- och teknikutbyte (technology transfer). SNITTS etablerades under 2009 och har idag redan drygt 100 medlemmar.[55]

Inkubatorprogrammet, som utvecklades av VINNOVA, drivs idag av Innovationsbron AB, i samarbete med och finansiering från VINNOVA. Programmet har etablerat en nationell infrastruktur av inkubatorer med 21 inkubatorer över hela landet.

VINN-Verifiering ingår i satsningen Verifiering för Tillväxt i samarbete med Innovationsbron. VINN-Verifiering ska bidra till att höja kvalitén hos de projekt som exponeras för investerare, finansiärer och redan etablerade företag. Satsningen förväntas bidra till att projekt går från en genuin osäkerhet till en bedömbar risk för kommande finansiärer.

Det ska bli lättare att kommersialisera innovationer inom svensk hälso- och sjukvård. Därför ska landsting kunna få finansiering av VINNOVA för att utveckla **innovationsslussar** som tar till vara, utvecklar, kommersialiserar och implementerar vårdinnovationer. Totalt omfattar satsningen 80 miljoner kronor, varav VINNOVA svarar för hälften och landstingen lika mycket. VINNOVA ska finansiera fem innovationsslussar under tre år. Satsningen ingår i ett regeringsuppdrag till VINNOVA att stimulera kommersialisering av innovationer inom hälso- och sjukvården.[56] [57] Arbetet sker i

[51] Regeringens instruktion §2 p 1: Verket för innovationssystem ska bidra till att stärka och utveckla universitet och högskolor, industriforskningsinstitut, företag och andra samhällsaktörer samt utveckla samarbetet mellan dessa inom de svenska innovationssystemen.
[52] Uppsala Universitet, Linköpings Universitet, Karlstad Universitet, Luleå Tekniska Universitet i samarbete med Umeå Universitet, samt Chalmers i samarbete med Göteborgs Universitet.
[53] Ett lyft för forskning och innovation, prop. 2008/09:50
[54] VINNOVAs regleringsbrev, återrapporteringskrav 6: Vinnova ska redovisa hur myndigheten med hjälp av internationellt ledande forskning och praxis arbetat med att utveckla indikatorer för att värdera utvecklingen av svenska innovationssystem.
[55] http://www.snitts.se/
[56] Uppdrag att genomföra en satsning med syfte att öka antalet samverkansmiljöer som stimulerar kommersialisering av innovationer inom hälso- och sjukvården N2008/7291/FIN
[57] VINNOVAs regleringsbrev, återrapporteringskrav 1: Vinnova ska redovisa på vilka grunder prioriteringar mellan olika insatser genomförts och vilken roll framsyn, effektlogikprövning, uppföljning, utvärdering och effektanalyser spelat.

samråd med Almi Företagspartner AB, Innovationsbron AB och Sveriges Kommuner och Landsting.

Samverkansprogram med näringslivet

Samverkansprogram med näringslivet så kallade branschforskningsprogram har startat i tre olika omgångar sedan 1994.[58] Gemensamt för dessa program är att de är anpassade efter en specifik sektors behov. Avtal om de övergripande ramarna för programmets omfattning och genomförande har tecknats mellan staten och industrin. Vanligen krävs minst 50 procents medfinansiering från industrin.

Formerna för och inriktningen av programmen är olika då varje bransch inte endast har skilda behov av forskning och utveckling utan även skilda behov vad gäller insatsernas form och inriktning.

Unika egenskaper för branschforskningsprogrammen är:

- Sektoriella FoU-program med nya projektformer.
- Utvecklade i samverkan mellan industri och offentliga aktörer.
- Industrin har stor påverkan på agendan vilket ger industrirelevant inriktning.
- Gemensamt finansiellt ansvar på programnivå.
- Programmen har en Programstyrelse med representanter från industri och offentliga parter.
- Oberoende extern kvalitetsgranskning (gäller främst programmen som startade 2005).

Under 2009 har satsningen **Fordonsstrategisk Forskning och Innovation** (FFI) påbörjats. Den utgör ett samarbete mellan staten (VINNOVA, Vägverket och Energimyndigheten) och fordonsindustrin (Scania, Volvo AB, Volvo personvagnar, Saab och FKG) om att gemensamt finansiera forsknings-, innovations- och utvecklingsaktiviteter med fokus på områdena klimat, miljö och säkerhet.

Under 2009 har utlysningar genomförts inom fem områden: Transporteffektivitet, Energi & miljö, Fordons- & trafiksäkerhet, Fordonsutveckling och Hållbar produktionsteknik. Drygt 200 ansökningar har inkommit och kvalitetsgranskats. De fem programråden har tillsammans genomfört ett trettiotal rådsmöten.

Inom VINNOVAs budgetram har beslutats tillslag för 99 projekt som knutit upp cirka 535 miljoner kronor från staten som motfinansierats med mer än 50 procent från industriparterna. Detta innebär ett projektomfång på mer än 1,1 miljarder kronor. Projektbesluten från 2009 års budgetram uppgår till 241 miljoner kronor.

Ett exempel inom FFI är området Gröna korridorer. Projektet ETT, ”En Trave Till” som är ett samarbete mellan fordonsindustri, skogsindustri, transportindustri, myndigheter

[58] VINNOVAs regleringsbrev, återrapporteringskrav 2: VINNOVA ska redovisa de samverkansprogram med näringslivet som delfinansierats via anslaget för utvecklingsprogram för ökad konkurrenskraft samt övriga strategiska forskningsprogram (fordon, flyg m.fl.).

och forskningsinstitut. Det går ut på att med ny teknik låta två timmerbilar utföra samma jobb som tre gör i dag. Resultatet hittills visar att CO2-utsläppen minskat med 22 procent per ton kilometer transporterat virke. Inga negativa effekter på trafiksäkerheten har konstaterats.

Tabell 9 Samverkansprogram, namn, pågående projekt och belopp på offentlig finansiering under 2009

Program	VINNOVA	Övrig offentlig finansiering	Totalt belopp	Antal projekt
Branschprogram för Skogs- och Träindustrin	24,1	34,8	59,0	43
Flyg- och Rymdindustrin demonstrator (FLUD)	0,0	24,8	24,8	2
Fordonsstrategisk forskning och innovation – FFI	211,0	30,0	241,0	99
IT- och Telekom mobilitet och mobil kommunikation: öppen del	0,0	20,9	20,9	31
IT- och Telekom Ökad användning av industriell IT (INSICT)	0,0	5,0	5,0	1
Läk-Bio-Med bransch forskningssamverkan UoH och industri (SAMBIO)	0,0	25,0	25,0	16
Läk-Bio-Med bransch Personrörlighet (SAMPOST)	0,0	3,3	3,3	8
Manufacturing Engineering Research Area (MERA)	0,7	-0,5	0,2	3
Nationella Flygtekniska forskningsprogrammet (NFFP4, NFFP5)	40,0	2,2	42,2	42
Nationellt flygtekniskt forsknings- och utvecklingsprogram för små och medelstora företag (NFFP – SMF)	0,0	4,0	4,0	7
Strategiskt gruvforskningsprogram	0,0	19,8	19,8	11
Strategiskt Stålforskningsprogram för Sverige	24,0	-	24,0	1
Test Site Sweden för fordonsindustrin	16,1	5,5	21,6	34
Totalt	**315,0**	**174,7**	**489,7**	**301**

5.2.2 VINNOVA-mål 4 – Starka forsknings- och innovationsmiljöer

VINNOVA-mål 4: Utveckling av internationellt starka forsknings- och innovationsmiljöer i Sverige som präglas av vetenskaplig excellens, stor attraktionskraft och effektivt nyttiggörande av FoU-investeringar.

En viktig del av VINNOVAs verksamhet är att utveckla starka forsknings- och innovationsmiljöer, där såväl universitet och högskolor, som forskningsinstitut och företag spelar en central roll, antingen inom en viss sektor eller inom flera olika sektorer. Detta sker genom program med denna inriktning och genom särskilda satsningar på större projekt med sektoriell inriktning (se tabell 10).[59]

Vägledande utgångspunkter för VINNOVAs insatser mot detta mål är bland annat de erfarenheter som gjordes under det nu avslutade Kompetenscentrumprogrammet som var föregångaren till nuvarande VINN Excellence Center.

I en effektanalys konstaterade utvärderarna att redan i samband med sin avslutning 2005 hade Kompetenscentrumprogrammet genererat ett ekonomiskt utfall motsvarande stödinsatsen.[60] Samtidigt gör de bedömningen att satsningen gett andra värden än ekonomiska då positiva effekter på hälsa och miljö kunnat påvisas. VINNOVA har särskilt tagit fasta på följande hörnstenar för den framgång som utvärderarna pekat på:[61]

- en grupp av företag, helst från flera områden, som inbördes och med akademin kommer överens om att arbeta tillsammans kring ett FoU-program
- urval i hård konkurrens, följd av oberoende utvärderingar av forsknings- och innovationsmiljöns utveckling
- decentraliserat beslutsfattande som kan förena den akademiska strävan efter excellens med relevans för företagens mål
- betydande varaktighet, där tioåriga anslag betraktas som eftersträvansvärt

[59] VINNOVAs instruktion, 2 § punkt 1: Verket för innovationssystem ska bidra till att stärka och utveckla universitet och högskolor, industriforskningsinstitut, företag och andra samhällsaktörer samt utveckla samarbetet mellan dessa inom de svenska innovationssystemen; VINNOVAs instruktion 2 § p 3 Verket för innovationssystem ska bidra till att stärka och utveckla viktiga sektorer inom de svenska innovationssystemen

[60] Impacts of the Swedish Competence Centres Programme 1995-2003, VINNOVA Analysis VA 2004:3

[61] The Swedish Competence Centres Programme, Third international Evaluation, VINNOVA Information VI 2004:08.

Tabell 10 Utgifter under 2009 för investeringar för att utveckla internationellt starka forsknings- och innovationsmiljöer (FoI-miljö) (se även bilaga 2)

Program	Mål	Profil (karakteristik, t.ex. nätverk…)	Antal projekt eller centrum i drift 2009	Preliminär tidsperiod	Utbetalt belopp 2009 (mnkr)	Med-finansiärer på programnivå
VINN Excellence Center	Ny kunskap och ny teknik för nya produkter, processer och tjänster	UoHs samverkan med näringsliv, offentlig verksamhet och institut	19	2003–2017 10 åriga projekt	157,4	33 % från företag/insti-tut och 33 % från UoH
Berzelii Centra	Excellent forskning i tidigt skede nyttiggörs för behov i näringsliv och offentlig verksamhet	Excellent forskning vid UoH	4	2006–2017 10 åriga projekt	36,8	Vetenskaps-rådet
Institute Excellence Centres	Kraftsamla till internationellt ledande miljöer för forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet	Insitutens samverkan med UoH och näringsliv	8	2005–2012 (6 åriga projekt)	29,3	10 % från KK-stiftelsen och 10 % SSF 50 % från näringslivet
Industry Excellence Center	Stärka industriellt drivna FoU-centra vid lärosäten		4	2007–2016 (10 åriga projekt)	1,75*	Näringsliv och UoH
VINNVÄXT	Främja hållbar tillväxt i regioner genom att utveckla internationellt konkurrenskraftiga FoI-miljöer inom specifika tillväxtområden	Satsning på regionala innovationssyst em	12	2001–2016 10-åriga satsningar)	88,2	Regionala aktörer satsar lika mycket som VINNOVA
LivingLabs	Självfinansierad och självgående användardriven FoI-miljö inom 5 år. Del i det europeiska LivingLab-nätverket	FoI-miljö med stark användarmedv erkan	6	2007–2009 2 åriga projekt	3,0	Alla medverkande aktörer i miljöerna medfinansierar med minst samma belopp
Starka sektoriella forsknings- och innovationsmiljöer	Utifrån varje sektors specifika behov är målet att ny kunskap och ny teknik ska leda till nya produkter, processer och tjänster	UoH-samverkan med relevanta aktörer inom näringsliv och offentlig sektor	16	Varierande tid mellan 2–10 år		Varierande medfinansiering i olika projekt från bl.a UoH, forskningsfinan siärer, näringsliv
Innovationsforsk-ningsprogrammet	Bygga kunskap kring sambandet mellan FoU och hållbar tillväxt	Innovationssyst emforskning	5	2004–2009	12,0	Samfinansierin g från UoH
VINNPRO	Stödja starka FoI-miljöer med internationellt konkurrenskraftiga forskarskolor	Forskarskolor - Internationell rörlighet	10	2006–2011 4 åriga projekt	24,7	
VINNMER	Ökat antal meriterade forskare, inte minst kvinnliga som kan erhålla framtida topptjänster	Projektbaserat – internationell rörlighet	42	2006–2014 3-åriga projekt	49,5	EU (5 mn euro under 2009–2013 genom Marie Curie)
Globala länkar	Stöd till att utveckla strategier för globala länkar		13	2008–2010 1 åriga projekt	4,9	

** projektpaket: 4x1,75 mnkr=7 mnkr*

Särskilda resultat under 2009

Nedan presenteras satsningarna med fokus på resultat under 2009. Programmens mål, antal centrum, löptid, medfinansiering med mera presenteras i tabell 10.

VINN Excellence Center – Alla 19 VINN Excellence Center har utvärderats under 2007–2009.[62, 63] Detta har involverat ett 40 tal internationella experter. Över 600 personer från över hundra företag, institut och universitet har deltagit aktivt i de internationella utvärderingarna. Utvärderingarna har resulterat i över 200 rekommendationer till 19 centrum. Centrumens fördelning över landet framgår av figur 4.

Figur 4 Vinn Excellence Center och Berzelii Centra inom Sverige

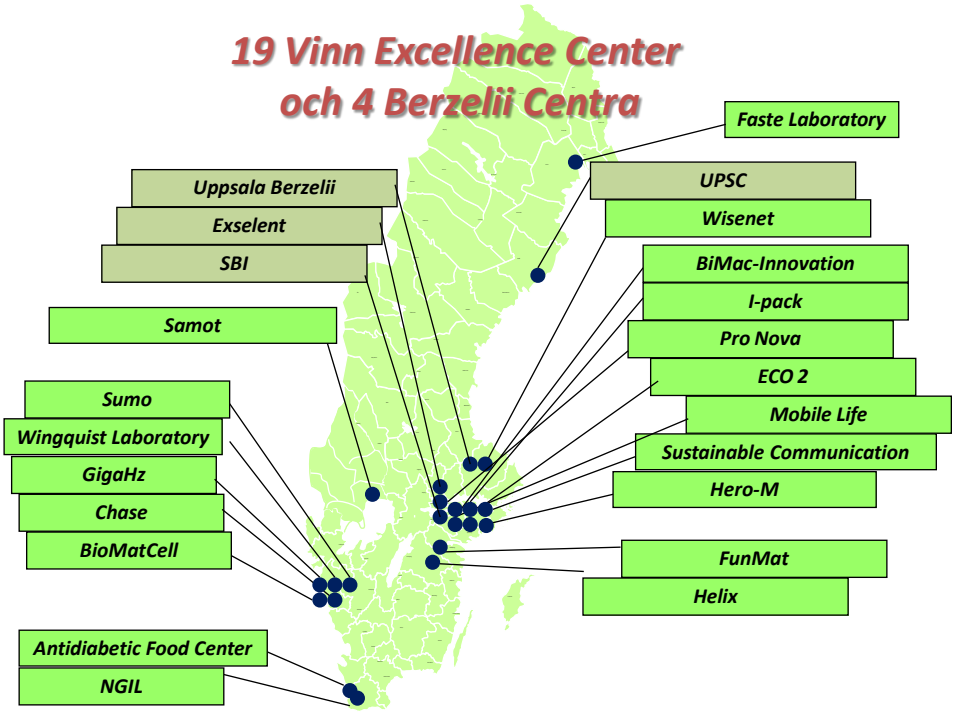

Berzelii Centra - En internationell utvärderingsgrupp har bedömt utvecklingen inom de fyra Berzelii-miljöerna. Den lyfter fram följande resultat som miljöerna åstadkommit under de första åren:

- forskning av högsta internationella vetenskapliga kvalitet
- en distinkt Berzelii-miljö ägnad åt utveckling av unga forskare

[62] Reeve, Douglas. Anderson Anne H. et al. First Evaluation of the VINNOVA VINN Excellence Centres - NGIL, HELIX, SAMOT and ECO2 together with the STEM Competence Centre CICERO. VINNOVA Report VR 2007:14

[63] Reeve, Douglas. Anderson Anne H. et al. First Evaluation of 15 VINNOVA VINN Excellence Centres - FASTE, SUS, FUNMAT, CHASE, GHz, MOBILE LIFE, iPACK, HERO-M, PRONOVA, BIOMATCELL, WINGQUIST, SUMO, BIMAC INNO, WISENET, and AFC. VINNOVA Report VR 2009:34.

- multidisciplinär forskning
- en signifikant och växande andel projekt som rör sig från forskning till innovation
- aktivt samarbete med näringslivet
- mångsidig och multilateral samverkan med näringslivet

Som en följd av utvärderingen påbörjade två centrum i förtid att teckna samverkansavtal med industriparterna. Flera centrum har också lyckats attrahera kompletterande finansiering från andra finansiärer.

Institute Excellence Centres – Redan 2004 tog VINNOVA tillsammans med SSF och KK-stiftelsen initiativ till planering av en ny långsiktig satsning på Institute Excellence Centres. Under 2009 har centrumen inför den andra treårsperioden utvärderats. I utvärderingsrapporten konstateras att alla centrum utom ett utvecklats mycket positivt. Centrumen har organiserat sig väl och har attraherat ytterligare finansiering, totalt cirka 51 miljoner kronor, som har investerats i samverkansprojekt mellan institut, högskola och näringsliv. Även ny kunskap har kunnat användas för utveckling av nya, produkter och processer för näringslivet, till exempel IR-kameror avsedd för mörkerseende i bilar och biobaserade färgsystem.

Rapporten visar att satsningen har förutsättningar att nå programmets mål som är att stimulera samverkan mellan forskningsinstitut och lärosäten och därigenom nå resultat på internationell nivå som effektivt förs ut till nytta för Sveriges näringsliv och samhälle.[64]

VINNOVA har under flera år arbetat med att särskilt utveckla industriforsknings-institutens roll i innovationssystemet.[65] Inrättandet av programmet Institute Excellence Centres har varit en viktig del i detta.

Internationellt förekommer ett växande intresse för forskningsinstitutens roller och funktioner, parallellt med det intresse som riktas mot universitet. Kunskapen om vilken roll ett industriforskningsinstitut kan spela är dock begränsad i Sverige. VINNOVA har därför initierat uppbyggnaden av en forskningsbas kring institutens roll i det svenska innovationssystemet. Globaliseringens konsekvenser och internationella jämförelser blir viktiga inslag, särskilt relationerna med det svenska näringslivet, som i accelererande tempo internationaliseras.

VINNOVA har under året även utvecklat samarbetet med forskningsinstituten genom RISE efter förebild från EU-FoU-nätverket på universiteten. Syftet är att skapa ett närmare och mer systematiskt samarbete som kan utveckla institutens roll i EU-forskningen.

[64] Mid Term Evaluation of the Institute Exellence Centres Programme, VINNOVA Report VR 2009:23
[65] VINNOVAs instruktion, 2 § punkt 2: Verket för innovationssystem ska, utveckla industriforsknings-institutens roll i innovationssystemet.

VINNVÄXT – Programmet har passerat halvtid vilket innebär att de tre första initiativen har slutfört sitt sjätte verksamhetsår och ytterligare fem initiativ har slutfört sitt femte. Under 2009 har initiativen följts upp med avseende på verksamhetsåret 2008. Uppföljningen visar att det i projekten utvecklats nya varor, tjänster och processer. Bland de produkter som utvecklats kan nämnas en produkt för värmebehandling av utsäde för minskade parasitangrepp och en robot med sensorer för bevakning av till exempel hamnar och flygplatser. I projekten medverkar även ett stort antal företag.[66] Uppföljningen visar också att nätverken som utvecklats är särskilt gynnsamma för små och medelstora företags utveckling. VINNVÄXT presenteras även under rubriken Innovationskraft i regioner.

Living Labs – VINNOVA har bidragit till att etablera användarcentrerade forsknings- och innovationsmiljöer genom satsningen på Living Labs – Levande IT-laboratorier. Ett resultat från satsningen är att inflödet av resurser från de medverkande aktörerna varit stor, både vad avser arbetskraft och pengar. Vidare har satsningarna resulterat i nya produkter och tjänster och såväl stora organisationer som små företag har tagit till sig av de metoder som utvecklats. En stärkt närvaro i Norden, inom EU och i övriga världen har kunna iakttas. Andra resultat är att satsningen har haft ett inflytande på samhällsdebatten genom att lyfta fram frågor kopplade till framförallt ungdomars användning av IT, liksom att användning av IT i undervisningen medfört nya sätt att tänka kring lärande. Offentliga organisationers medverkan har varit centralt för resultaten.

Utöver generella program och utlysningar för att stödja starka FoI-miljöer finansierar VINNOVA uppbyggnaden av starka forsknings- och innovationsmiljöer inom specifika kunskapsområden. Några exempel på sådana insatser och deras resultat ges nedan, men redovisas närmare i bilaga 2.

Product Innovation Engineering programme (PieP) – initierades under 2006 för att skapa systemförändring för ökad innovationsförmåga hos människor och organisationer. Sex lärosäten är idag involverade i satsningen. En utvärdering genomfördes 2009 där det framkom att det fanns en potential i programmet, men även en rad punkter där det fanns behov av förbättring. Ledningen för programmet kom med en reviderad verksamhetsplan i enlighet med utvärderarnas rekommendationer.[67]

SAFER är ett av VINNOVA-initierat Center of Excellence vid Chalmers tekniska högskola. Det utgör, genom sina tjugotalet partners, däribland de viktigaste aktörerna från industri, akademi, institut och myndigheter inom fordons- och trafiksäkerhetsområdet, en nationell plattform för forsknings- och innovationssamverkan. SAFER är nu inne på sitt fjärde verksamhetsår och har inlett sin internationella positionering. Ett av de forskningsområden som växer snabbast och som är av betydande internationellt intresse är så kallade Naturalistiska studier/Field Operational Tests (FOT), metoder för att studera förares beteende vid normal bilkörning och fånga in händelseförlopp vid

[66] VINNVÄXT i Halvtid – Reflektioner och lärdomar VINNOVA Rapport VR 2010:05,
[67] ”Evaluation of PIE-p”, Technopolis. VINNOVAs diarienummer 2008-04275 VINNOVA: 2009-01-29

krissituationer. Inom detta område har SAFER vunnit en europeisk position och ett existerande samarbete med USA är under ytterligare utveckling.[68]

Stödjande aktiviteter inom program som riktar sig till forsknings- och innovationsmiljöerna innehåller satsningar på exempelvis ökad rörlighet eller internationalisering. Sådana program är exempelvis VINNPRO, VINNMER och Globala länkar.

VINNPRO har följts upp under 2009. Resultaten visar att kopplingen till näringslivet och andra organisationer finns med i samtliga forskarskolor, genom att handledare från industrin och forskningsinstitut deltar i forskarutbildningen, samt att de forskarstuderande vistas i både svenskt och utländskt näringsliv under sin utbildning. Den internationella kopplingen syns även som ett inflöde av forskarstudenter från utländska lärosäten och genom de vistelser forskarstudenter har haft vid utländska lärosäten. Detta bidrar till att stärka forskningsmiljön.

VINNMER bidrar till att öka antalet meriterade kvinnliga forskare som kan erhålla framtida topptjänster vid universitet, högskolor, centrumbildningar, forskningsinstitut och företag.[69] Detta sker genom att öka möjligheterna till forskarmeritering genom ökad rörlighet internationellt och nationellt inom för Sverige strategiskt viktiga områden. Programmet startade under 2007 och har haft två utlysningar per år. Tre VINNMER Fellows från utlysningarna under 2007 har blivit utsedda till professorer under 2009 och ett flertal Fellows är aktiva i växande företag.

Globala länkar – VINNOVA har ökat sitt fokus på att stärka kopplingen mellan ledande svenska och utländska forsknings- och innovationsmiljöer. Under 2009 har strategier för svenska forsknings- och innovationsmiljöers globala länkar utvecklats inom de 13 miljöer som beviljades anslag under 2008. Framförallt har arbetet inriktats mot att öka förutsättningarna för att utveckla samarbete med världsledande forsknings- och innovationsmiljöer i Asien, Nord- och Sydamerika.

De olika programmen har även utvecklat olika former av processtödjande aktiviteter riktade till ledningarna för de olika forsknings- och innovationsmiljöerna, till exempel ledarskap, kommunikation och kommersialisering. Ett viktigt verktyg i arbetet med att förbättra innehåll, processer och organisation är de återkommande uppföljningarna och internationella utvärderingarna av dessa satsningar.

[68] VINNOVAs instruktion 3§ p 1: Verket för innovationssystem ska stimulera till internationellt samarbete som stärker forskning, utveckling och innovation, samt bidrar till nytta för Sverige.
[69] VINNOVAs instruktion 2§ p 6: Verket för innovationssystem beakta forskningsetiska frågor, främja jämställdhet inom sitt verksamhetsområde och verka för att genusperspektiv får genomslag i forskning och utveckling.

5.2.3 VINNOVA-mål 5 – Små och medelstora företag

VINNOVA-mål 5: Små och medelstora företags (SMF) forskning, innovation och tillväxt så att det främjar svenskt näringslivs förnyelse, innovation och internationella konkurrenskraft

VINNOVAs insatser för att stärka svenska små och medelstora företag syftar till att öka deras innovationsförmåga. VINNOVA driver flera program där små och medelstora företag spelar en central roll och där de utgör huvudmottagare av VINNOVAs finansiering. Andra satsningar syftar till att förbättra förutsättningarna för små och medelstora företag genom att utveckla strategier för immaterialrätter, internationalisering eller underlätta för företagen att ansöka till olika program.[70]

En effektanalys av offentlig såddfinansiering är en viktig utgångspunkt för VINNOVAs stöd till små och medelstora företag.[71] Studien visar att företag som fått stöd uppvisar en snabbare tillväxt än jämförelsegruppen både vad gäller omsättning och antalet anställda. Studien visar även att mindre stödbelopp kan få en positiv utväxling genom att hjälpa företag att komma över tidiga finansiella hinder och ge dem en möjlighet att utvecklas och stimulera till ett tidigt affärstänkande. Några få framgångsrika företag har svarat för de observerade positiva effekterna. Dessa företag har utvecklats så positivt att de betalat hela satsningen.[72]

Direktfinansiering till små och medelstora företag[73]

Tabell 11 redovisar VINNOVAs syfte med de program som drivs under målet, vilken omfattning de har och vilken samverkan med andra som sker.

[70] VINNOVAs instruktion, 5 §: Verket för innovationssystem ska se till att de regelverk och rutiner som myndigheten disponerar över är kostnadseffektiva och enkla för företag och andra berörda.
[71] Johnson, A., Deiaco, E., Anaya Carlsson, K. och Scheffert, F., Effektanalys av offentlig såddfinansiering 1994–2004, SISTER, VA 2008:05
[72] Se även studien Effects of VINNOVA programmes on small and medium sized enterprises, VA som redovisas för regeringen parallellt med denna årsredovisning.
[73] VINNOVAs instruktion 2 § punkt 1: Verket för innovationssystem ska bidra till att stärka och utveckla universitet och högskolor, industriforskningsinstitut, företag och andra samhällsaktörer samt utveckla samarbetet mellan dessa inom de svenska innovationssystemen.

Tabell 11 Program med direktfinansiering till små och medelstora företag 2009

Program	Syfte/inriktning	Utbetalade medel till företag 2009 (miljoner kronor)	Samfinansiering	Antal projekt 2009	Antal företag 2009
Forska&Väx	Stärka företagens innovationsförmåga och konkurrenskraft	120,0	Medfinansiering från företagen, minst 50 %	258	237
VINN NU	Öka företagens attraktionskraft för externt kapital	5,5	Energimyndigheten	42	40
VarDagsIT	Nyskapande, användbara IT-baserade produkter och tjänster utgående från användares behov.	22,4		25	24
Designade Material – Möjlighetsprövning och Konceptverifiering	Bedömning av kommersialiserbarheten hos forskningsbaserade materialkoncept	9,1		19	19
Designade Material – industrialisering	Överföra verifierade materialkoncept till industriella lösningar	4,1		3	3
Innovationer för framtidens hälsa	Nyttiggöra svensk forskning i företag och offentlig verksamhet	5,4		8	8
Eurostars	Stimulera företagens satsningar på internationellt samarbete inom forskning och utveckling	19,9	Medfinansiering från företagen, minst 50 %	23	23
EUREKA individuella projekt*		11,8	Medfinansiering från företagen, minst 50 %	33	32
EUREKA klusterprojekt*		7,5	Medfinansiering från företagen, minst 50 %	26	23

**Summan gäller endast de projekt där företagen är mottagare av medlen*

Särskilda resultat under 2009

Forska&Väx – En uppföljning av de sju första utlysningarna i programmet Forska&Väx visar att programmet uppfyller sitt mål. En majoritet av företagen har etablerat nya samarbeten med forskningsutförare.[74] Flertalet företag har även anställt personal med koppling till forsknings- och utvecklingsprojekten, av vilka en majoritet var civilingenjörer eller forskarutbildade.

Andra resultat indikerar att företagen kommer att lansera produkter baserade på resultat från projektet. Närmare hälften av företagen har sökt ett eller fler nya patent. Genom ett

[74] Gustafsson, L., Hermansson, K., Nordborg, J., Forska&Väx. Hållbar tillväxt genom forskning och utveckling i Små och medelstora företag, VINNOVA Rapport 2009:14.

breddat produktutbud och stärkta immateriella tillgångar har företagen stärkt sin konkurrenskraft.

Forska&Väx har under 2009 även fått en ökad budget från 100 miljoner kronor till 120 miljoner kronor för att möta behovet av riskfinansiering under finanskrisen. Satsningar på projekt inom områdena säkerhet samt miljö- och energiteknik har varit särskilt i fokus under årets två utlysningar.

VINN NU – Inom programmet VINN NU finansierar VINNOVA sedan 2002 affärsutveckling i nystartade högteknologiska företag. Företagen har följts upp kontinuerligt och resultaten visar att programmet varit viktigt för att stötta dessa företag i tidiga skeden och haft betydelse för att de ska kunna växa. Några av de viktigaste resultaten är att företagen lyckats skaffa externt kapital. Sex av tio företag har externa ägare efter tre år. Även tillväxttakten i företagen har visat sig vara hög. Femton procent av företagen kan uppvisa en omsättning på mellan två och tio miljoner kronor, medan sextio procent har en omsättning på två miljoner kronor. Ett generellt positivt resultat har varit att företagen tidigt kunnat utveckla ett affärsfokus.[75]

Designade material inklusive nanomaterial – Inom satsningen används fyra verktyg för genomförande av projekt: möjlighetsprövning, konceptverifiering, industrialisering och transnationella samarbeten.

VarDags IT-demonstratorer – Projekten drivs i konsortier av små och medelstora företag. Av de projekt som slutrapporterats under 2009 har en stor del levererat sin IT-demonstrator, men även tagit nya tjänster till marknaden. Användarcentrerade innovationssätt har anammats av företagen och nya samverkansformer mellan akademi och näringsliv har etablerats. Bland de projekt som inte har varit igång lika länge finns en god potential då de utvecklat nya affärsmodeller för att kunna ta betalt av naturturism eller som förlitar sig till gratis tjänster för att knyta betalande användare till sig.

Eurostars – Programmet genomförs av EUREKA-nätverket och är ett program enligt artikel 169 i EU-fördraget.[76, 77] Programmet startade 2007 och löper till och med 2013. De offentliga medlen om minst 400 miljoner euro samfinansieras av de deltagande EUREKA-medlemsländerna med minst 300 miljoner euro och av EU-kommissionen med maximalt 100 miljoner euro. VINNOVA är nationell finansiär och bidrar med minst 1,5 miljoner euro per år till svenska deltagare.

VINNOVA har informerat om programmet inom ramen för sitt stöd till små och medelstora företag. I de tre genomförda ansökningsomgångarna har Sverige hävdat sig väl i ansökningsskedet. VINNOVA har anslagit 70 miljoner kronor till projekt i de två

[75] Klofsten, M och Norrman, C, Uppföljning av VINN NU-företag, VINNOVA Rapport VR 2009:12
[76] VINNOVAs regleringsbrev: För EU-samarbete och internationellt arbete ska Vinnova särskilt företräda staten i medlemskapet i relevanta EG-artikel 171 och 169 samarbeten; VINNOVAs instruktion 3§ p 5 Verket för innovationssystem vara nationellt kontaktorgan för forskningen inom EU, COST och det industriella utvecklingsprogrammet Eureka.
[77] I och med Lissabonfördraget kommer Eurostars att ligga under Artikel 185.

första ansökningsomgångarna (2008 och 2009), varav drygt 20 miljoner kronor förväntas komma från EU-kommissionen. Från dessa två omgångar finansieras 23 projekt och totalt deltar 35 svenska partners.[78]

Inom i Eurostarsprogrammet samverkar VINNOVA med de cirka 30 nationella finansierande organ, ofta innovationsmyndigheter som deltar i programmet samt med EUREKAs sekretariat och indirekt också med EU-kommissionen. Respektive nationell finansiär erbjuder medfinansiering till de projektdeltagare som kommer från det egna landet.

Stödjande aktiviteter för små och medelstora företag

VINN IP – Under åren 2008 och2009 har VINNOVA genomfört ett pilotprojekt där små och medelstora företag har fått möjlighet att erhålla bidrag till konsultkostnader för att bland annat ta fram en strategi för immaterialrätter. Samtliga företag som deltog har uppgett att resultatet varit värdefullt.

No Wrong Door – På VINNOVAs initiativ drivs ett samarbete mellan ALMI, Energimyndigheten, Exportrådet, Industrifonden, Innovationsbron, KK-stiftelsen, Mistra, Nutek, PRV, SSF och VINNOVA kring No Wrong Door.[79] Samarbetet syftar till att underlätta för företagen att få information om vilka möjligheter till finansiering som erbjuds inom Sverige och inom EU.[80]

INNO-Partnering Forum – INNO-Partnering Forum är ett initiativ som finansieras av EU-kommissionen (DG Enterprise). Det pågår i tre år och koordineras av VINNOVA.[81] Övriga partners är Tekes (Finland), SenterNovem (Nederländerna), Enterprise Ireland (Irland), FFG (Österrike), Technology Strategy Board (UK). Ett mål är att åstadkomma bättre villkor för tillväxt i innovativa små och medelstora företag, genom mer effektiva statliga satsningar. Ett annat är att skapa tydlighet för innovativa små och medelstora företag på policynivå i Europa, genom att etablera samarbete mellan innovationsmyndigheter och ministerier i Europa.[82] INNO-Partnering Forum kommer att vara EU-kommissionens samarbetsorgan med innovationsmyndigheterna för frågor som rör små och medelstora företag. [83]

---

[78] VINNOVAs regleringsbrev, återrapporteringskrav 8: Vinnova ska redovisa hur myndigheten arbetat med att förstärka den nationella FoU-finansieringen med europeiska och internationella FoU-medel samt hur mycket FoU-medel som berörts.
[79] VINNOVAs instruktion, 6 §: Verket för innovationssystem ska inom sitt verksamhetsområde samverka med berörda nationella, regionala och internationella aktörer.
[80] VINNOVAs instruktion, 4 §: Verket för innovationssystem ska se till att de regelverk och rutiner som myndigheten disponerar över är kostnadseffektiva och enkla för företag och andra berörda.
[81] VINNOVAs regleringsbrev, återrapporteringskrav 7: Vinnova ska redovisa hur och i vilken omfattning samverkan skett med internationella forskningsfinansiärer och med forskningsfinansiärer inom EU.
[82] VINNOVAs instruktion, 5 §: Verket för innovationssystem ska se till att de regelverk och rutiner som myndigheten disponerar över är kostnadseffektiva och enkla för företag och andra berörda.
[83] VINNOVAs regleringsbrev, återrapporteringskrav 8: Vinnova ska redovisa hur myndigheten arbetat med att förstärka den nationella FoU-finansieringen med europeiska och internationella FoU-medel samt hur mycket FoU-medel som berörts.

5.2.4 VINNOVA-mål 6 – Internationellt samarbete

VINNOVA-mål 6: Internationellt samarbete, inom Europa och med länder utanför Europa, som stärker svensk forskning och innovation respektive svenska forsknings- och innovationsmiljöers utvecklingskraft och attraktionskraft

VINNOVAs internationella arbete ska främja hållbar tillväxt i Sverige genom internationellt forsknings- och innovationssamarbete.[84] För aktörerna i det svenska innovationssystemet handlar det om att inleda ömsesidigt intressanta samarbeten med de mest relevanta och excellenta forsknings- och innovationsmiljöerna i omvärlden och att stärka Sveriges innovationskraft. VINNOVAs uppgift är att stimulera och underlätta sådana samarbeten.[85]

Under 2009 har VINNOVAs internationella arbete präglats av förberedelser inför och aktiviteter under det svenska ordförandeskapet i EU. Myndigheten har bland annat arrangerat eller delarrangerat flera större konferenser vilket tidigare nämnts. Utöver detta har VINNOVA aktivt arbetat med att:

- utveckla informations- och rådgivningsarbetet kring EU:s sjunde ramprogram samt andra internationella forskningsprogram såsom COST
- främja näringslivets deltagande i europeiska samarbeten där bland annat EUREKA och Eurostars har utgjort effektiva instrument för att främja marknadsnära forskning och teknisk utveckling.
- bidra till att åstadkomma en bättre nationell samordning av EU-arbetet, bland annat genom att skapa återkommande tillfällen för informationsutbyte mellan svenska intressenter.
- främja bilaterala samverkansprojekt med Japan, Kina , USA och Brasilien.

Den effektanalys som VINNOVA i samarbete med andra myndigheter och på regeringens uppdrag genomförde 2008[86] ligger fortsatt till grund för VINNOVAs långsiktiga utveckling av främst det europeiska FoU-samarbetet. En lärdom som kan dras av analysen är att ett litet land som Sverige i utkanten av Europa behöver en FoU-strategi för att kunna tillvarata de möjligheter till forsknings- och innovationssamarbete som EU:s ramprogram erbjuder.

[84] VINNOVAs internationella strategi – att främja hållbar tillväxt i Sverige genom internationellt forsknings- och innovationssamarbete, VINNOVA Policy VP 2009:02

[85] VINNOVAs regleringsbrev, återrapporteringskrav 7: VINNOVA ska redovisa hur och i vilken omfattning samverkan skett med internationella forskningsfinansiärer och med forskningsfinansiärer inom EU; VINNOVAs instruktion 3 § punkt 1: Verket för innovationssystem ska stimulera till internationellt samarbete som stärker forskning, utveckling och innovation samt bidrar till nytta för Sverige.

[86] Impacts of EU Framework Programmes in Sweden, VINNOVA Analysis VA 2008:11

EU-samarbetet och VINNOVAs informationsinsatser

VINNOVA har i uppgift att verka som nationellt kontaktorgan för det svenska deltagandet i EU:s ramprogram för forskning och utveckling.[87] Information och rådgivning om ramprogrammet till alla relevanta aktörer i Sverige är viktigt för att stimulera det svenska deltagandet i EU:s ramprogram. Den så kallade National Contact Point (NCP) har därför en viktig roll.[88] VINNOVA har det nationella ansvaret för samtliga tematiska områden inom det sjunde ramprogrammet[89] utom ERC (European Research Council).

VINNOVA har också det nationella ansvaret att följa upp och rapportera det svenska deltagandet i EU:s ramprogram.[90] Inom ramen för detta ansvar producerar VINNOVA sammanställningar och analyser av deltagandet, vilket ger viktiga underlag internt, till andra aktörer i Sverige och till Regeringskansliet. För att effektivisera arbetet har myndigheten under året tagit fram ett webbaserat användargränssnitt för framtagning och sammanställning av den registerbaserade statistiken.

Det svenska deltagandet i sjunde ramprogrammet visar en positiv trend i jämförelse med det sjätte ramprogrammet. Sverige hade fram till oktober 2009 kontrakterat cirka 4 miljarder kronor, vilket motsvarar 4,2 procent av samtliga medel.[91] Denna andel är betydligt större än Sveriges bidrag till den totala budgeten på 2,3 procent som betalats in av Sverige som medlemsavgift. Det innebär att svenska forskares framgångar i ramprogrammet ger ett nettobidrag till den svenska forskningens finansiering. Industrins deltagande följer dock den generella utvecklingen i Europa och tycks vara fortsatt nedåtgående. Det industriella deltagandet varierar mellan de olika tematiska områdena, vilket bland annat förklaras av det svenska näringslivets struktur. När det gäller deltagandet av små och medelstora företag ser bilden positiv ut. Cirka 13 procent av de svenska deltagarna i ramprogrammet var fram till oktober 2009 små och medelstora företag.[92]

Det är viktigt att betona att EU:s ramprogram idag utgör en betydande del av de tillgängliga konkurrensutsatta forskningsmedlen för svenska forskare. Den separerade delen av pajdiagrammet utgör EU-medel som gått till svenska aktörer. Den delen

[87] VINNOVAs instruktion, 3 § punkt 5: Verket för innovationssystem ska vara nationellt kontaktorgan för forskningen inom EU, COST och Eureka.
[88] Alla EU-länder och associerade länder har en NCP-organisation som fungerar som EU-kommissionens förlängda arm.
[89] VINNOVAs instruktion, 3 § punkt 4: Verket för innovationssystem ska svara för information och rådgivning till forskare, myndigheter, företag och övriga intressenter om EU:s ramprogram för forskning och utveckling.
[90] VINNOVAs instruktion, §3 punkt 3: Verket för innovationssystem ska utvärdera och samordna det svenska deltagandet i EU:s ramprogram för forskning och teknisk utveckling.
[91] VINNOVAs regleringsbrev, återrapporteringskrav 8: Verket för innovationssystem ska redovisa hur myndigheten arbetat med att förstärka den nationella FoU-finansieringen med europeiska och internationella FoU-medel samt hur mycket FoU-medel som berörts.
[92] VINNOVAs instruktion, 3 § punkt 2: Verket för innovationssystem främja svenskt deltagande, särskilt näringslivets, i EU:s ramprogram för forskning och teknisk utveckling.

motsvarar 25 procent av alla medel som dessa samlat erhåller från finansiärerna Vetenskapsrådet, Fas, Formas, Energimyndigheten och VINNOVA. Se figur 5.[93]

Figur 5 Beviljade FP7-medel till Sverige jämfört med FoU-finansiering från fem svenska offentliga forskningsfinansiärer

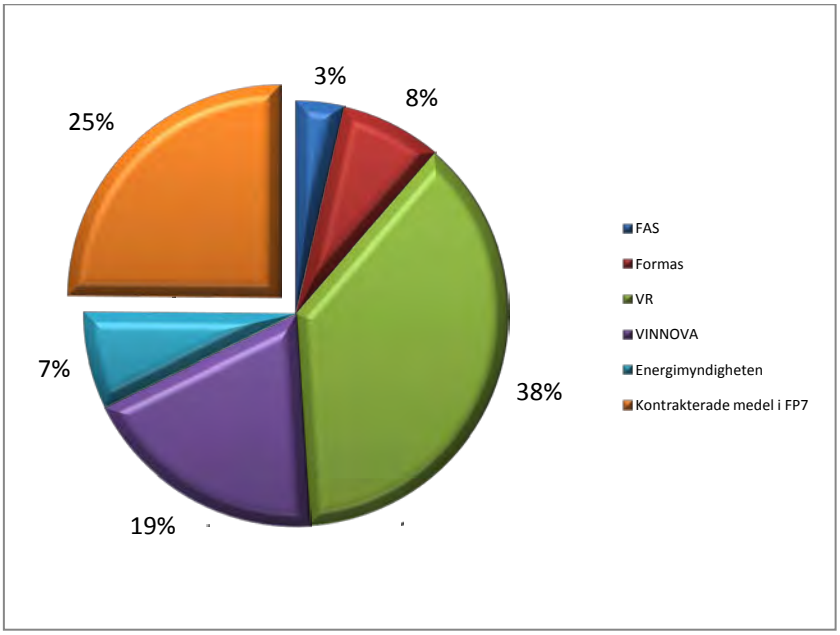

Källa: Statens årsredovisning 2008 samt e-corda. Observera att endast fem statliga myndigheter redovisas. Kontrakterade medel FP7 baseras på påskrivna kontrakt 2008.

VINNOVA har under 2009 fortsatt att informera om ramprogrammet genom att arrangera seminarier och kurser för näringsliv och forskare, samt ge råd kring ansökningar och besvara inkomna frågor. En informationsturné har genomförts för att informera om ett större antal europeiska forskningsinstrument. Målgruppen för denna turné har utöver forskare på företag och universitet också varit vidareförmedlare (EU-handläggare), forskningssamordnare inom industrin, innovationskontor, supportkontor och forskningsintensiva små och medelstora företag.[94] Utöver det sjunde ramprogrammets tematiska områden innehöll turnén information om Joint Technology Initiatives (JTI:s), Public Private Partnerships (PPP), samfinansiering EU-medlemsland enligt artikel 169 (inklusive Eurostars), EUREKA, European Research Council (ERC), People, Capacities, COST och EU:s ramprogram för konkurrenskraft och innovation (CIP-programmet).[95]

[93] En utförlig genomgång av det svenska deltagandet i EUs ramprogram görs i en specialrapport som lämnas till regeringen i samband med att årsredovisningen lämnas in.
[94] VINNOVAs instruktion, 3 § punkt 4: Verket för innovationssystem ska svara för information och rådgivning till forskare, myndigheter, företag och övriga intressenter om EU:s ramprogram för forskning och utveckling.
[95] VINNOVAs instruktion, 3§ p 5 Verket för innovationssystem vara nationellt kontaktorgan för forskningen inom EU, COST och Eureka.

Informationsturnén som organiserades och finansierades av VINNOVA var ett samarrangemang mellan myndigheten och de medverkande universitetens forskningskontor, Energimyndigheten, Formas och Vetenskapsrådet.[96] Inför turnén samrådde VINNOVA även med Teknikföretagen, Svenskt Näringsliv, universitetens innovationskontor och Science Parks för att nå ut till fler aktörer från näringslivet. Totalt deltog drygt 700 personer vid de olika informationstillfällena. Informationsturnén fick positiva omdömen i en utvärdering som gjordes.[97]

COST – European Cooperation in the field of Scientific and Technical Research (COST), är ett mellanstatligt europeiskt samarbete som strävar efter att samordna forskning vid universitet, institut och företag i Europa så att de nationella resurserna utnyttjas mer effektivt. VINNOVA är utsedd av regeringen att vara nationell koordinator och samordnare för det svenska deltagandet i COST.[98] VINNOVA har under den tidigare nämnda informationsturnén även informerat om COST till universitet och högskolor för att främja det svenska deltagandet. VINNOVA deltog tillsammans med Näringsdepartementet under året i fyra COST Senior Officials (CSO)-möten där det totalt fattades beslut om att starta 50 nya projekt.

Näringslivets deltagande i EU-program och EUREKA

VINNOVA har ett särskilt uppdrag att stimulera den svenska industrins deltagande i EU:s ramprogram.[99] Nedan beskrivs några av de projekt myndigheten arbetat med under 2009 för att främja deltagandet.

Processen att söka medel i sjunde ramprogrammet är arbetsintensiv och kostsam inte minst för mindre företag, eftersom det ofta krävs resor och förberedande möten med konsortiepartners och kontraktsförhandlingar i de fall ett projekt finansieras. VINNOVA har därför dels bidragit med ett planeringsbidrag till små och medelstora företag som vill ansöka om medel från EU:s ramprogram, dels stött två supportkontor, Sweden Bio och INNVENTIA (tidigare STFI-Packforsk).

VINNOVA har även i uppdrag att företräda staten i samarbeten inom ramen för EG-artikel 169 och 171 (JTIs).[100] I tabell 12 återfinns information om de forskningssamarbeten som VINNOVA varit aktiv i under 2009.

---

[96] Vid flera tillfällen under informationsturnén medverkade också innovationskontor och företrädare för lokala s.k. Science Parks.
[97] ”Sammanställning av utvärdering – Informationsturnén 2009 om de europeiska FoU-programmen”
[98] VINNOVAs instruktion, 3 § punkt 5: Verket för innovationssystem ska vara nationellt kontaktorgan för forskningen inom EU, COST och Eureka.
[99] VINNOVAs instruktion, 3 § punkt 2: Verket för innovationssystem främja svenskt deltagande, särskilt näringslivets, i EU:s ramprogram för forskning och teknisk utveckling.
[100] Artikel 169 är forskningssatsningar som samfinansieras av medlemsstaterna och kommissionen, medan 171 initiativen är europeiska PPP (Public-Private Partnerships) där kommissionen och konsortier av företag står för finansieringen. De forskningsprogram som finansieras inom ramen för artikel 171 kallas JTIs, Joint Technology Initiatives. I det nya Lissabonfördraget döps de aktuella paragraferna om till artikel 185 respektive 187.

Tabell 12 Forskningssamarbeten inom artikel 169 och 171

	Namn	Område	VINNOVAs roll	Budget 2009 VINNOVA (mnkr)	Viktiga händelser 2009
Artikel 169	**EUROSTARS** (se även mål 3)	Marknadsnära FoU i SMF	Information och finansiering	24	Andra utlysningsomgången genomförd. Totalt 23 projekt med 35 svenska företag.
	AAL (Ambient Assisted Living)	IKT-lösningar för äldre	Information och finansiering	0.8	Vice GD, president AALA samt ordf AAL Executive Board Andra utlysningen genomförd
	EMPR (European Metrology Research Programme)	Mätteknisk forskning	Finansiering till SP		Första utlysningen genomförd
Artikel 171 (JTIs)	**IMI** (Innovative Medicines Initiative)	Läkemedels-utveckling	Medlemslands-representant och information		Arrangerat informationsdag
	Clean Sky	Flygindustrin	Medlemslands-representant och information		
	ENIAC	Nanoelektronik	Medlemslands-representant och information	3	Andra utlysning genomförd. 1 svensk deltagare
	Artemis	Inbyggda system	Medlemslands-representant och information	10	Andra utlysningen publicerad

Ett svenskt deltagande i utvecklingen av JTI bedöms ha stor strategisk betydelse för svenskt näringsliv. En anledning är storleken på de satsningar som samordningen på europeisk nivå medger. En annan är näringslivets aktiva medverkan som gör att JTIs blir viktiga plattformar för att skapa nätverk för forskare och företag, samt för att påverka inriktningen av framtidens teknik inom för Sverige viktiga branscher.

EUREKA är ett nätverk av 39 medlemsländer och EU-kommissionen som ska stärka den europeiska industrins konkurrenskraft på världsmarknaden, genom att främja samarbete mellan företag och forskare i Europa när det gäller marknadsnära forskning och teknikutveckling. VINNOVA svarar för det nationella EUREKA-kontoret.[101]

VINNOVA har under året både informerat om möjligheterna för företag att delta i EUREKA, ordnat arbetsmöten, mäklat projektidéer samfinansierat resebidrag och genomförande av projekt. VINNOVAs projektstöd har avsett både individuella projekt och klusterprojekt. VINNOVA samverkar med nationella organ i EUREKAs övriga

[101] VINNOVAs instruktion 3 § punkt 5: Verket för innovationssystem ska vara nationellt kontaktorgan för forskningen inom EU, COST och Eureka.

medlemsländer samt med några associerade länder.[102] Programmet Eurostars genomförs av EUREKA-nätverket och redovisas under VINNOVAs mål som rör små och medelstora företag.

Koordinering och samverkan av nationella aktörers EU-arbete

VINNOVA har under året arbetat aktivt med att skapa en bättre nationell koordinering av EU-arbetet, dels genom att medverka i olika aktiviteter som syftar till ökad samverkan, dels genom det programkommittéarbete som bedrivs inom EU:s ramprogram. Ett annat bidrag kommer från det informationsarbete som bedrivs bland annat vid VINNOVAs Brysselkontor.

VINNOVA har ett ansvar att främja svenskt deltagande i sjunde ramprogrammet och behöver därför agera som samordnings- och serviceorgan till vidareförmedlare och andra forskningsfinansiärer.[103]

VINNOVAs aktiviteter och bidrag till koordinering och samverkan redovisas i tabell 13.

Tabell 13 VINNOVAs aktiviteter och bidrag till koordinering

Namn	Syfte	VINNOVAs bidrag	Andra aktörer än VINNOVA
NCP-forum	Stärka samordningen med andra myndigheterna inom ramprogrammet	Ansvarig	Vetenskapsrådet, Formas, Energimyndigheten, Rymdstyrelsen, Myndigheten för Säkerhet och Beredskap, Naturvårdsverket och Tillväxtverket.
FINSAM och FINSAM-FORUM	Ökad samordning och samråd mellan de tre forskningsråden och VINNOVA	Deltagare	FINSAM: Formas, Fas, VR, FINSAM-FORUM: Formas, Fas, VR, Energimyndigheten, Tillväxtanalys, Naturvårdsverket, Rymdstyrelsen, SIDA, Högskoleverket, representanter från universitet och högskolor, institutssfären, näringslivet (Svenskt Näringsliv och Teknikföretagen), Kommun och Landstingsförbundet, stiftelserna (KK-stiftelsen, Mistra, RJ, SSF, Wallenbergstiftelsen, Vårdalstiftelsen), Myndigheten för Säkerhet och beredskap
EU-FoU-nätverket	Ökad nationell samordning kring ramprogrammet och ERA-instrumenten	Årlig organisation av nätverksmöten	Universitetsledningar samt forskare och deras nätverk

[102] VINNOVAs regleringsbrev, återrapporteringskrav 7: VINNOVA ska redovisa hur och i vilken omfattning samverkan skett med internationella forskningsfinansiärer och med forskningsfinansiärer inom EU.
[103] VINNOVAs instruktion, §3 punkt 3: Verket för innovationssystem ska utvärdera och samordna det svenska deltagandet i EU:s ramprogram för forskning och teknisk utveckling.

Namn	Syfte	VINNOVAs bidrag	Andra aktörer än VINNOVA
EIT – European Institute of Technology	Stärka samverkan mellan aktörer i den så kallade kunskapstriangeln. KICs är instrumentet för samordning inom EU.	Koordinator och finansiär	Vetenskapsrådet, Formas, Högskoleverket, Energimyndigheten, Svenskt Näringsliv, Teknikföretagen, KK-stiftelsen samt RISE
CIP-programmet	Öka Europas konkurrenskraft genom att arbeta med områden, såsom SMF, IKT och eco-innovation	Informations-ansvarig och expert i programkommittén för IKT-delen	Energimyndigheten (ansvarig för Intelligent Energy for Europe), Tillväxtverket (ansvarig för "Entrepreneurship och eco-innovation"), Naturvårdsverket (ansvarig för Life+)
RCP, RISE och EEN-nätverket	Samverkan med regionala aktörer, RISE, samt nätverket Enterprise Europe Network (EEN)	Samverkan och informations-insatser	Regionala aktörer, RISE

VINNOVA har under året givit KTH finansiellt stöd för utveckling av ansökan om att få bygga upp Knowledge and Innovation Communities (KIC) inom IKT-området. KICs är ett instrument inom European Institute of Technology (EIT) som syftar till att stärka samverkan mellan aktörer i den så kallade kunskapstriangeln. Av 20 ansökningar beviljade EU tre. I två av dessa finns svenskt deltagande från KTH, inom områdena halvledare och energi. I ett av dessa är KTH koordinator.

VINNOVA har i sin roll som expert i programkommittén för IKT-delen av CIP-programmet deltagit i dialogen kring arbetspaketet för 2010 och analys av årets utlysning.[104]

En viktig del av arbetet med att påverka besluten om ramprogrammets innehåll och framtida inriktning sker i de så kallade programkommittéerna. VINNOVA har av regeringen ombetts att utse experter inom sjunde ramprogrammets områden för nano, material och produktion (NMP), transport, informations- och kommunikationsteknologi

[104] Enligt VINNOVAs regleringsbrev: För EU-samarbete och internationellt arbete ska Vinnova särskilt bistå Regeringskansliet i programkommittéarbetet med EU:s ramprogram för konkurrenskraft och innovation. Vinnova ska ha ett huvudansvar för delprogram 2, IT, samt delta i delprogram 1, Entreprenörskap och innovation. Vinnova ska komplettera Verket för näringslivsutveckling i de delar av delprogram 1 som rör innovation exempelvis genom utbildningar för Enterprise Europe-nätverkets regionala organisation.

(IKT), säkerhet, små och medelstora företag (SMF) och kunskapsregioner.[105] VINNOVAs bidrag i årets programkommittéarbete sammanfattas i figur 6.

Figur 6 Resultat från VINNOVAs arbete i programkommittéarbetet (PK) 2009

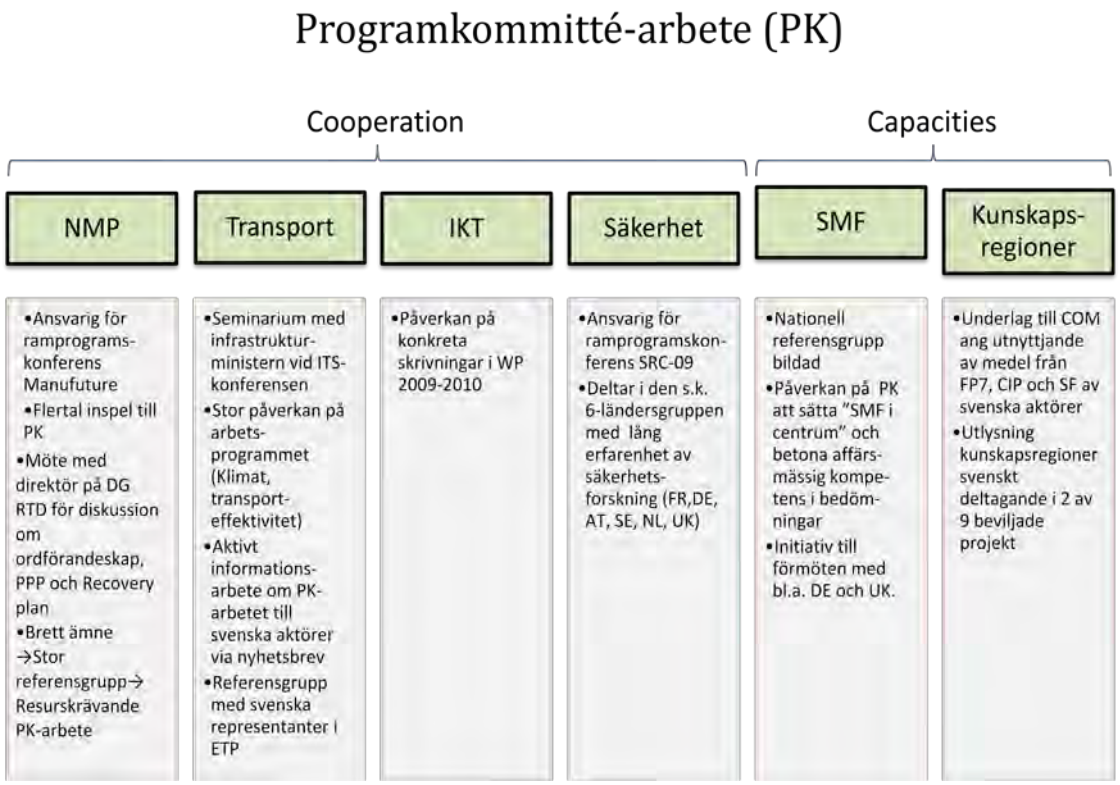

VINNOVAs Brysselkontor samlar kontinuerligt in information på EU-policy samt utvecklingen inom forskning och innovation och förmedlar detta till VINNOVA och andra forskningsintressenter i Sverige. De nära samarbeten som byggts upp med svenska industrirepresentanter i Bryssel (Svenskt Näringsliv, Teknikföretagen, Ericsson, SAAB, Volvo med flera) ökar möjligheterna till synergieffekter av kontorets insatser. Under 2009 har flera gemensamma aktiviteter skett med industriella partners i Bryssel.

[105] Enligt VINNOVAs regleringsbrev: För EU-samarbete och internationellt arbete ska Vinnova särskilt bistå Regeringskansliet i programkommittéarbetet i EU:s sjunde ramprogram för forskning och utveckling inom områdena IT, Nanoteknik/material/produktion, Transport, Säkerhet, Små och medelstora företag samt Kunskapsregioner.

Bilaterala samarbeten

VINNOVAs ska stimulera till internationellt samarbete som stärker forskning och innovation till nytta för Sverige.[106] Detta sker bland annat genom bilaterala avtal där VINNOVA idag finansierar forskningssamverkan med Indien, Kina, Japan och USA.[107] Dessutom förs samtal med Brasilien och Sydkorea om eventuella framtida samarbeten.

I botten för samarbetet med dessa länder finns regeringsavtal om samarbete inom vetenskap och teknologi. Avtalen reglerar i allmänhet inte det specifika innehållet i samarbetet utan i de flesta fall beslutas detta vid separata möten mellan myndigheter och organisationer från respektive land. Som ett särskilt uppdrag från Närings-departementet har VINNOVA redovisat förutsättningarna för ett fördjupat samarbete med Brasilien inom högteknologi.

VINNOVA stöder även samverkan mellan svenska forsknings- och innovationsaktörer och motparter i flera olika länder inom ramen för myndighetens programverksamhet. I de flesta fall sker detta utan att VINNOVA formellt tecknat avtal med någon motpart i det andra landet.

Ämnesområdena där samarbeten inleds är valda utifrån att det finns en ömsesidig fördel för länderna att starta samarbetet. Det kan vara såväl marknadsmässiga som forskningsmässiga fördelar.

Genom att samarbetena finansieras på lika villkor från respektive land, erhålls en uppväxling av de medel som satsas från svensk sida. I många fall är också samarbetena kopplade till VINNOVAs nationella program.

För samarbeten med framväxande ekonomier kan bilaterala avtal ge stöd för företagens tillgång till FoU-kompetens och marknader, som inte kan åstadkommas på annat sätt. Samarbetena bidrar även till att stärka nätverken mellan forskare i de deltagande länderna, forskarmobilitet, etablering av adjungerade professurer, sampublikationer och förstärkning av svenska forsknings- och innovationsmiljöers internationella position.

I tabell 14 illustreras de bilaterala samarbeten som VINNOVA för närvarande är involverade i samtidigt som några av händelserna under året sammanfattas.

[106] VINNOVAs instruktion 3 § punkt 1: Verket för innovationssystem ska stimulera till internationellt samarbete som stärker forskning, utveckling och innovation som bidrar till nytta för Sverige.
[107] VINNOVAs regleringsbrev, återrapporteringskrav 7: VINNOVA ska redovisa hur och i vilken omfattning samverkan skett med internationella forskningsfinansiärer och med forskningsfinansiärer inom EU.

Tabell 14 VINNOVAs bilaterala samarbeten 2009

Land	Område	Svensk partner	Status/resultat	Budget
Pågående programsamarbeten mellan VINNOVA och motpart i annat land med regeringsavtal				
Japan	Bioteknik	SSF	”Multidisciplinary Bio”; 15 svensk-japanska projekt 2005-2009. Under 2009-2013 planeras ytterligare 13 projektbidrag.	VINNOVA (2009): 3 mnkr VINNOVA, SSF(2005-2013): 50 Mkr totalt, 25 mnkr var. JST (Japan)(2005-2013): motsv. ca 50 mnkr
Kina	IKT		”IMT Advanced & Beyond”; Finansiering av 7 svensk-kinesiska projekt 2008-2011	VINNOVA (2009): 9 mnkr VINNOVA (2008-2011): 27 mnkr MOST (Kina) (2008-2011): 20 mnkr
Indien	Life sciences		”Biology, treatment & diagnosis of TB”; Finansiering av 4 svensk-indiska projekt 2009-2012	VINNOVA (2009): 3,9 mnkr VINNOVA(2009-12): 16,7 mnkr. DBT (Indien) (2009-12): 5,7 mnkr
Indien	IKT och e-hälsa		”E-health/Visualization” Finansiering av 2 svensk-indiska projekt 2009-2012	VINNOVA (2009): 1,65 mnkr VINNOVA (2009-2012): 5,25 mnkr
USA/ Michigan [1]	Trafik/ Fordons-säkerhet	Chalmers Vägverket	”Field operational testing”; Studier av förarbeteende. VINNOVA finansierar Chalmers deltagande.	VINNOVA (2009): 9,5 mnkr
Samarbeten i tidig fas där VINNOVA har uppdrag att implementera enl. regeringsavtal				
Brasilien	Högteknologi		Analys av Brasiliens forsknings- och innovationssystem. Ingående diskussioner om möjliga samarbetsområden.	Inga projekt finansieras f.n.
Samarbeten i tidig fas där annan myndighet har uppdrag att implementera regeringsavtal				
Brasilien	Energi och Miljö	Energi-myndig-heten	Startfas. Diskussioner med svenska och brasilianska intressenter om samarbetsområden.	
USA	Energi och Miljö	Energi-myndig-heten	Startfas. Diskussioner med svenska och amerikanska intressenter om samarbetsområden.	
Samarbete av annan art med länder som Sverige har regeringsavtal med				
Sydkorea	Workshops flera områden	STINT	Workshop genomförd juni 2009 i Korea på temat ”Solceller” samt ”Fordonselektronik”	Inga projekt finansieras f.n.

Den sista delen av Programmet Advanced International Training Programme (ITP)- "Putting ideas to work - Strategies for innovation-led sustainable growth" avslutades under året. Programmet, som genomförts i samarbete med Sida, har lett till att ett tjugotal länder fått kunskap om innovationspolicyutveckling och bidragit till att öka deras förmåga att utveckla innovationer för en hållbar utveckling.

Övrig Europaverksamhet

VINNOVA arbetar dessutom inom olika EU-projekt som syftar till att på lång sikt öppna nationella forsknings- och innovationsprogram och genom samverkan med forskningsfinansiärer i andra länder bidra till en större europeisk integration (se tabell 15).[108]

Tabell 15 VINNOVAs deltagande i EU-projekt för europeisk integration

Projektområde	Beskrivning	Roll	Antal projekt i 7RP	Antal forsknings-finansiärer	Totalt belopp (mn euro)
ERA-net	Forskningsprogram genomförda i samverkan mellan medlemsstater	Deltagande	5		7,7
IKT-projekt	Gemensam strategiutveckling inom IKT-området	Deltagande	1		0,6
INCO-net/BILAT-projekt	Främja integration av medlemsstater utanför EU i ramprogrammet	Koordinator (1), deltagande (3)	4		7,5
INNO-net	Policylärande och erfarenhetsutbyte	Koordinator (1), deltagande (2)	3		1,9
NCP-nätverksprojekt	Erfarenhetsutbyte och utveckling av NCP-rollen	Deltagande	9		15,8
Open Method of Coordination-projekt (OMC)	Policylärande och erfarenhetsutbyte	Koordinator (1), deltagande (2)	3		2,9
Totalt			**25**		**36,4**

Toppforskningsinitiativet (TFI) är en nordisk storsatsning på klimat, miljö och energi som initierats av de nordiska statsministrarna. [109] Arbetet sker under Nordiska ministerrådet, genom samarbete mellan NordForsk, Nordisk Innovationscenter (NICe) och Nordisk Energiforskning (NEF) med forsknings- och innovationsfinansiärer i de nordiska länderna och med representanter från forskarsamhället och näringslivet. Programmet har en budget på cirka 480 miljoner kronor för en femårsperiod. VINNOVA deltar aktivt i fyra av sex områden:

[108] VINNOVAs regleringsbrev, återrapporteringskrav 7: VINNOVA ska redovisa hur och i vilken omfattning samverkan skett med internationella forskningsfinansiärer och med forskningsfinansiärer inom EU.
[109] Enligt VINNOVAs regleringsbrev: VINNOVA ska medverka i Nordiska Ministerrådets toppforskningsprogram om klimat, miljö, och energi.

- Nanoteknik och energieffektivitet
- Integration av storskalig vindkraft
- Hållbar bioenergi
- Avskiljning och lagring av koldioxid

Inom dessa fyra delområden har utlysningar genomförts under året. Ansökningarna täcker ett brett teknikspektrum och rör materialutveckling, processutveckling och nya innovativa och hållbara produktlösningar.

Forskning och Innovationsprogram i Östersjöregion – VINNOVA har sedan 2006 tillsammans med EU:s direktorat DG Enterprise, Nordiska ministerrådet och övriga länder runt Östersjön drivit projektet Baltic Sea Region (BSR) InnoNet där möjligheter och effekter av att samarbeta i transnationella kluster har prövats.[110] Lärdomarna därifrån kombinerade med VINNOVAs nationella erfarenheter av exempelvis programmen VINNVÄXT[111] och Vinn Excellence har möjliggjort för VINNOVA att satsa på utökat transnationell samarbete i östersjöregionen.

Östersjön är den första identifierade makroregionen inom EU. En strategi för området har utvecklats där visionen är att skapa en ledande innovationsregion som kan adressera framtidens frågeställningar inom exempelvis energi, telekommunikation, miljö och hälsa. Forsknings- och innovationssatsningen ska ta till vara den fulla potentialen i regionen genom att skapa gemensamma plattformar för strategiskt samarbete. Näringsdepartementet och VINNOVA koordinerar tillsammans med Polen ett av de femton innovationsprogram som EU identifierat inom strategin.

Inom det program som VINNOVA koordinerar tillsammans med Polen finns vidare flaggskeppsprojektet Innovative BSR, som syftar till att skapa världsledande innovationsmiljöer genom samspel mellan kompetenscentra, innovationssystem, kluster och nätverk mellan små och medelstora företag i de olika länderna i regionen. VINNOVA ansvarar tillsammans med ekonomiministeriet i Litauen för flaggskeppsprojektet. Projektet förväntas ge ett mervärde till nationella investeringar och till de aktörer i de starka innovationsmiljöer, kluster och nätverk mellan små och medelstora som väljs ut.[112]

[110] VINNOVAs regleringsbrev, återrapporteringskrav 8: Vinnova ska redovisa hur myndigheten arbetat med att förstärka den nationella FoU-finansieringen med europeiska och internationella FoU-medel samt hur mycket FoU-medel som berörts

[111] Även medverkan i EU-projektet TACTICS med syfte att underlätta klusterutveckling inom EU kan ses som en förlängning av VINNVÄXT-satsningen.

[112] VINNOVAs instruktion 2 § punkt 4: Verket för innovationssystem ska medverka i genomförandet av det regionala tillväxtarbetet i enlighet med 15 förordningen (2007:713) om regionalt tillväxtarbete och bidra till en effektiv användning av EG:s strukturfonder.

6 Övriga uppgifter, verksamhet och resultat

6.1 Kommunikation och mötesplatser

VINNOVAs kommunikation inriktas på att förtydliga och förankra VINNOVAs uppgift och inriktning. Den syftar även till att visa vilka konkreta resultat som uppnås genom VINNOVAs arbetssätt samt att visa hur insatserna samordnas med och kompletterar aktörer som Vetenskapsrådet, FAS, Formas, Tillväxtverket med flera.

VINNOVA har som uppdrag att sprida information om forskning till olika målgrupper.[113] Detta sker på flera sätt men med fokus på att genom goda exempel visa hur forskning och forskningsresultat i VINNOVAs olika program kan leda till positiva effekter för samhällsutvecklingen och bidra till hållbar tillväxt. Exemplen presenteras i det Internationella Magasinet, populärversionen av Årsredovisningen, VINNOVA Nytt, på mässor och utställningar samt på VINNOVAs webbplats.

En ny populärversion av Årsredovisningen togs fram för att ge en överblick över VINNOVAs verksamhet 2008 med bland annat goda exempel på några av de resultat som uppnåtts.

För att öka genomslaget och informationsspridningen från den verksamhet som finansieras av VINNOVA, genomfördes under året ytterligare utbildningar inom kommunikation för projektledare och forskare som beviljats medel från VINNOVA inom programmen VINNVÄXT[114] och Forska&Väx. Detta ska ge dem verktyg för att kommunicera sin verksamhet på egen hand.

VINNOVA har under året lanserat en delvis ny webbplats med underportaler som underlättar för användare att hitta relevant information.[115]

VINNOVA har som tidigare nämnts ett ansvar för att främja det svenska deltagandet i EU:s ramprogram. Kommunikationsinsatserna bygger på flera informationskanaler med bland annat en egen ingång på webbplatsen och ett eget nyhetsbrev, konferenser och informationsmöten.[116]

---

[113] VINNOVAs instruktion, 2 § punkt 5: Verket för innovationssystem ska sprida information om forskning och innovation inom sitt verksamhetsområde till utförare, användare och allmänhet.
[114] Gennerud, H, Nordfors, L och Ericson, B, Process Support, Communication and Branding – VINNOVA's VINNVÄXT programme, VINNOVA Report VR: 2009:24.
[115] VINNOVAs instruktion 4 § Verket för innovationssystem ska se till att de regelverk och rutiner som myndigheten disponerar över är kostnadseffektiva och enkla för företa och andra berörda.
[116] VINNOVAs instruktion, 3 § punkt 4: Verket för innovationssystem ska svara för information och rådgivning till forskare, myndigheter, företag och övriga intressenter om EU:s ramprogram för forskning och utveckling.

När det gäller att föra en dialog med allmänheten kring forskningsfrågor var VINNOVA även under 2009 en av sponsorerna till Researcher´s Night (Forskarfredag).

En av VINNOVAs större aktiviteter för att skapa debatt, sprida kunskap om verksamheten och få en konstruktiv dialog med olika aktörer är VINNOVAs Årskonferens som i år hölls den 6 maj på temat Hållbar tillväxt i global kris. Bland talarna fanns förutom svenska politiker, även ett stort antal internationella gäster. Cirka 270 personer från akademi, politik, samhälle och näringsliv medverkade i konferensen.[117]

VINNOVA arrangerade vidare tre seminarier under Almedalsveckan under temat Forskning och innovation som svar på krisen.[118]

I tabell 16 finns en sammanställning över aktiviteter som genomförts i egen regi eller tillsammans med andra.[119] Kostnaderna för 2009 uppskattas till cirka 12 miljoner kronor. Det är inte lätt att bedöma resultaten av insatserna då det är svårt att mäta om mottagare av information respektive deltagare i en kommunikationsdialog tagit till sig just en specifik kommunikationsinsats vid ett givet tillfälle eller om det är i samverkan mellan olika typer av kommunikationsinsatser som ny insikt nåtts.[120]

[117] VINNOVAs regleringsbrev, återrapporteringskrav 4: Vilka särskilda insatser som genomförts för att stimulera till debatt om och popularisering av forskning.
[118] Vad gör andra länder?, Regionala kraftsamlingar för innovation och konkurrenskraft, samt Hur påverkar lågkonjunkturen små och medelstora företags forskningssatsningar?
[119] VINNOVAs regleringsbrev, återrapporteringskrav 5: Vinnova ska redovisa hur myndighetens insatser samordnats med och kompletterar andra aktörers insatser.
[120] VINNOVAs regleringsbrev, återrapporteringskrav 3: Vilka insatser som genomförts för att sprida information om forskning, utveckling och innovation till utförare, användare och allmänhet, kostnader för dessa insatser samt en bedömning av insatsernas resultat.

Tabell 16 Kommunikationsinsatser vid VINNOVA 2009

Kommunikationsinsatser	**Kostnader 2007** tkr	**Kostnader 2008** tkr	**Kostnader 2009** tkr	**Antal 2009**
KONFERENSER OCH SEMINARIER:				
Årskonferensen (ca 300 deltagare)	732	1 161	1 110	
Seminarier under Almedalsveckan*	89	178	199	
Övr. konferenser och seminarier	90	763	641	
Totalt 2009			*1 950*	*Ca 30*
VINNOVAs webbplats	454	1 037	1 705	
PUBLIKATIONER:				
VINNOVA Nytt, 6 nr (ca 5 000 läsare)	810	977	1 008	
Populärversion av Årsredovisningen	367	295	298	
Internationella magasinet	388	-	462	
Upptäck det innovativa Sverige	351	533	-	
Framtida tillväxtmöjligheter för Sverige	-	-	94	
Övr. publikationer (inkl info material)	1 744	1 110	901	
Totalt 2009			*2 763*	*Ca 80*
Utbudet	9	20	19	
Film	-	-	800	1
UTSTÄLLNINGAR:				
Transport Forum	51	497	14	
Övriga utställningar	583	224	290	
Totalt 2009			*304*	*Ca 5*
ANNONSER:				
DI, Ny Teknik, Sweden Today, Miljöteknik, SvD, GP, PSCA, Hitta.se	251	363	172	
Teknikboken	130	43	78	
Totalt 2009			*250*	*Ca 8*
Pressbevakning m m	677	722	555	
Summa egna aktiviteter	**6 726**	**7 923**	**8 346**	
Aktiviteter tillsammans med andra aktörer:				
Bl a forskning.se, Fors12kning&Framsteg, Forskarfredag, Vetenskap & Allmänhet, World Robot Olympiad, Unga forskare, ESBRI, First Legio League, Teknik-SM, Kunskapspriset, Sveriges chans, Innovationspriset, Innovation & Cluster Conference, Nordväxt, Nobelmuseét, NE, Excitera, Stora teknikpriset m m	3 092	4 873	3 023	
Utställningar tillsammans med andra aktörer:				
- ESOF – Euro Science Open Forum		325		
- TRA – Transport Research Arena		54		
- ITS – Intelligent Transport Systems		1 158	457	
Publikation ”Passion for R&I”			89	
Sveriges Ordförandeskap EU konferenser**				
Summa samverkansaktiviteter	**3 092**	**6 410**	**3 569**	**Ca 15*** **
Totalt	***9 818***	***14 333***	***11 915***	

** 3 egna seminarier samt ytterligare 10 där vi medverkat*
*** se separat redogörelse i årsredovisningen 2009*
**** exkl ordförandeskapskonferenserna*

Insatserna för att sprida information om forskning till olika målgrupper stimulerar samtidigt till debatt om forskningen. Eftersom det i VINNOVAs uppdrag ingår att bygga nätverk och bidra till utvecklingen av effektiva forsknings- och innovationssystem, sker en stor del av arbetet i nära samarbete med andra.[121]

Bland VINNOVAs insatser som bidragit till debatt och ökat förståelsen om FoU och Innovation kan nämnas Årskonferensen, frukostseminarier, nyhetsbrevet ”från VINNOVA”, mediaaktiviteter, VINNOVA Nytt samt ett antal debattartiklar.

Varje år publiceras en mängd resultat från olika program och projekt i publikationer av olika slag. Under 2009 publicerade VINNOVA cirka 80 publikationer med koppling till myndighetens verksamhet.

Under året har VINNOVA inlett ett samarbete med forskningssekreterarna i riksdagen och ett seminarium riktat till riksdagsledamöterna genomfördes under hösten 2009.

Ett långtgående samarbetsprojekt bedrivs i samverkan med tankesmedjan Blue Institute på temat framtida tillväxtmöjligheter för Sverige. År 2009 gjordes en översyn av energiområdet och två seminarier arrangerades på temat. Ett samarbete finns även med Institutet för entreprenörskaps- och småföretagsforskning (Esbri) med syfte att sprida kunskap om den forskning som sker om innovationssystem i de olika forskningscentra som VINNOVA finansierar.

6.2 Genus och jämställdhetsresultat[122]

Forskningsområdena teknik och naturvetenskap är områden som traditionellt dominerats av män, vilket återspeglas i att andelen kvinnor som söker anslag från VINNOVA är låg. Andelen sökande kvinnor har i alla år, även under 2009, legat omkring 20 procent och andelen beviljade projekt med kvinnliga projektledare någon procent högre. VINNOVA har svårt att ensam öka den andelen. Myndigheten har därför i sin strategi för jämställdhetsintegrering satsat på att stödja framväxten av ett forsknings- och utvecklingsområde för genusforskning i överensstämmelse med VINNOVAs övergripande uppdrag. Kompetensområdet kallas Behovsmotiverad genusforskning och syftar till att minska en normativ syn på kön och genus. Forskningen kan i sin tur kan leda till ett nytänkande vad gäller kompetenser, discipliner, branscher, marknader etc. vilket i sig långsiktigt kan leda till innovativitet, tillväxt och ett jämställt samhälle.

[121] VINNOVA har samverkat med andra forskningsfinansiärer beträffande forskning.se, Vetenskap och Allmänhet, Forskning och Framsteg samt med gemensamma konferenser och seminarier; VINNOVAs regleringsbrev, återrapporteringskrav 5: Vinnova ska redovisa hur myndighetens insatser samordnats med och kompletterar andra aktörers insatser.

[122] VINNOVAs instruktion 2 § p 6: Verket för innovationssystem beakta forskningsetiska frågor, främja jämställdhet inom sitt verksamhetsområde och verka för att genusperspektiv får genomslag i forskning och utveckling.

Projekten har avslutats från den första utlysningen som öppnade i slutet av 2004. Resultaten är framför allt metoder och modeller för att höja genusmedvetandet i företag och organisationer. Flera av projekten har lagt fram sina resultat i populärvetenskapliga skrifter eller filmer för spridning utanför projekten. VINNOVA har tagit hand om de samlade erfarenheterna från projekten i utlysningen, dels i en processutvärdering som innebär en state-of-the-art över ett nytt forsknings- och utvecklingsområde som framför allt är av intresse för forskare.[123] Dels i en populärvetenskaplig skrift om fem av de medverkande projekten för spridning till andra som är intresserade av att höja genusmedvetandet i sin organisation.[124] Erfarenheterna från utlysningen har dessutom legat till grund för utformningen av en utlysning som öppnade 2008, Tillämpad genusforskning för starka forsknings- och innovationsmiljöer, där resultaten kan förväntas handla om hur effektivitet och produktivitet kan höjas, hur nya aktörer kan tillföras miljöerna eller hur man åstadkommer en ökad numerär jämställdhet.

Olika spridningsaktiviteter för resultaten har genomförts under 2009. Resultaten har även använts för att höja genusmedvetandet i den egna organisationen genom en genusintegreringsdag.

Spridningen av resultat har skett både nationellt och internationellt.[125] På nationell nivå har ett samarbete med Sveriges kommuner och landsting, Svenska ESF-rådet och Nationella sekretariatet för genusforskning resulterat i flera konferenser samt en webbportal för information och spridning av kunskaper om jämställdhetsintegrering.

Inom transportområdet medfinansierade VINNOVA en konferens i Kalifornien.[126] Flera svenska forskare presenterade projekt finansierade av VINNOVA. Föredragen stimulerade till en framåtsyftande debatt om jämställdheten i transportsystemet. VINNOVA är inbjuden att delta i organisationskommittén för planeringen av nästa konferens.[127]

En ny strategi för integrering av genusperspektiv i VINNOVAs verksamhet har färdigställts under 2009. Där utvecklas också en modell för det strategiska arbetet med genus, där VINNOVAs dubbla strategi utvecklas, vilken innebär integrering av

[123] Fürst-Hörte, G.: Behovet av genusperspektiv – om innovation, hållbar tillväxt och jämställdhet. VINNOVA Rapport VR 2009:16
[124] Lorentzi, U: Från hantverkskilt till hästföretag. Genusperspektiv på innovation och jämställdhet. VINNOVA Rapport VR 2009:20
[125] På 7th Biennial International Conference on University, Industry and Government Linkages (Triple Helix VII) deltog VINNOVA med en underlagsrapport. Vid den kommande Triple Helix-konferensen (VIII) har VINNOVA i samarbete med andra parter ansvaret från ett genusspår som ett resultat av det tidigare deltagandet. Med VINNOVA som initiativtagare anordnades, tillsammans med Innovation Norge och Tillväxtverket, en gemensam workshop inom ramen för TCI-konferensen Learning Clusters i Jyväskylä på temat Gender and Growth. Även denna konferens ledde till ett utökat ansvar inför nästa konferensen
[126] Fourth International Conference on Women's Issuses in Transportation
[127] VINNOVAs regleringsbrev, återrapporteringskrav 4: Vinnova ska redovisa vilka särskilda insatser som genomförts för att stimulera till debatt om och popularisering av forskning.

genusperspektiv kompletterat med de särskilda satsningarna VINNMER och Kvinnors företagande. Se figur 7.

Figur 7 VINNOVAs dubbla strategi - integrering av genusperspektiv kompletterat med särskilda satsningar

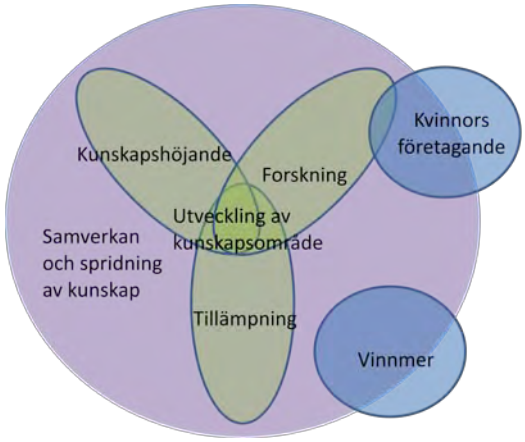

Förutom genusstrategin som avser VINNOVAs hela verksamhet pågår några större särskilda satsningar i form av programmet VINNMER och regeringsuppdraget om Kvinnors företagande. Med VINNMER ökar antalet meriteringsmöjligheter till högre tjänster som forskningsledare inom såväl industri som akademi. Genom att ge företräde för underrepresenterat kön inom områden med stora snedfördelningar mellan könen ger denna långsiktiga satsning bättre förutsättningar för en ökad jämställdhet samtidigt som antalet individer ökar för att täcka upp de kommande pensionsavgångarna i det svenska forskningssamhället.

7 Strategisk kompetensförsörjning

7.1 Lärande organisation och verksamhetsmodell

VINNOVA är en kunskapsorganisation som bygger på vetenskaplig och teknisk kompetens, kompetens om affärsmodeller, kunskap om olika aktörer och aktörers samspel, ledarskap och organisation i det svenska samhället och näringslivet som en del i det europeiska och det internationella samspelet. VINNOVA som organisation behöver ständigt utvecklas för att kunna delta och driva effektiva processer där kunskap, erfarenhet och nätverk delas både inom myndigheten och med andra organisationer i Sverige och internationellt. Se vidare avsnittet om omvärldsanalys, uppföljningar och utvärderingar. För att utnyttja organisationens och personalens fulla kapacitet har en omorganisation aviserats till den 1 mars 2010.

I december 2009 gällde följande organisation:

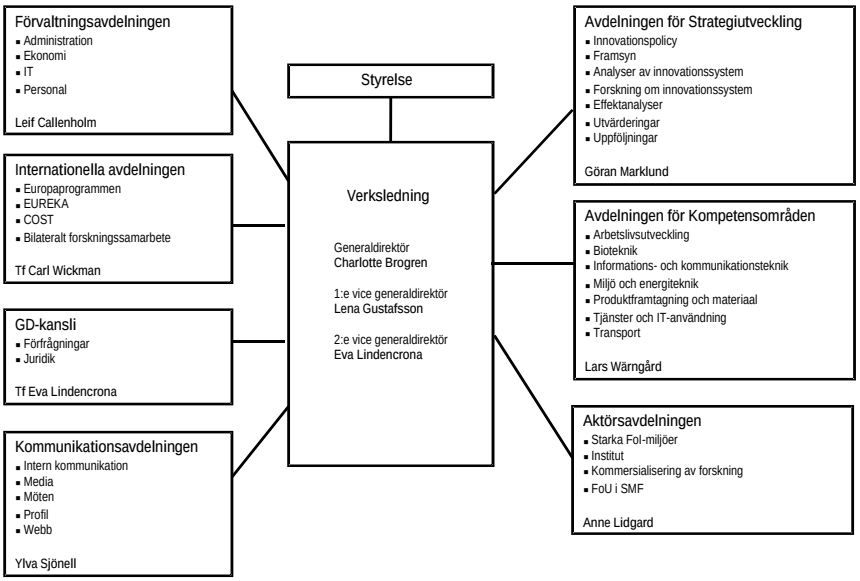

Organisationsschema 2009-12-31

7.2 Personal

Tabellerna redovisar sammansättningen av personalen under 2009.

Tabell 17 Tillsvidareanställda 2009-12-31 avdelningsvis

Avdelning	Antal		
	Kvinnor	Män	Totalt
Verksledning	4	-	4
GD-kansli	4	2	6
Kommunikationsavdelningen	8	4	12
Förvaltningsavdelningen	25	10	35
Avdelningen för Strategiutveckling	11	17	28
Avdelningen för Kompetensområden	32	34	66
Internationella avdelningen	10	13	23
Aktörsavdelningen	12	15	27
Totalt antal	**106**	**95**	**201**

I tabellen redovisas de som var tillsvidareanställda 2009-12-31 uppdelade på VINNOVAs avdelningar

Tabell 18 Årsarbetskrafter 2009-12-31 fördelade avdelningsvis

Avdelning	Antal		
	Kvinnor	Män	Totalt
Verksledning	5	1	6
GD-kansli	3	2	5
Kommunikationsavdelningen	8	3	11
Förvaltningsavdelningen	24	9	33
Avdelningen för Strategiutveckling	8	15	23
Avdelningen för Kompetensområden	31	31	62
Internationella avdelningen	10	12	22
Aktörsavdelningen	17	13	30
Totalt antal	**106**	**86**	**192**

Uppgifterna är hämtade ur Agresso och är baserade på ESV:s tillämpning av årsarbetskrafter.

Tabell 19 Tillsvidareanställda 2009-12-31 efter befattning antal/ålder/månadslön

Befattning	Antal		Ålder (medelvärde)		Lön/mån (medelvärde)	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Ledningskompetens	12	9	50	49	58 658	57 600
Kärnkompetens	55	77	46	49	41 876	44 343
Stödkompetens	39	9	49	50	27 773	31 805
Totalt antal/Medelvärden	**106**	**95**	**48**	**49**	**38 587**	**44 411**
	201		**48**		**41 340**	

I tabellen redovisas antal, medelålder och medellön för de som var tillsvidareanställda 2009-12-31.

Tabell 20 Personalrörlighet för tillsvidareanställda 2009-12-31under 2009

Befattning	Nyanställda		Rörlighet		Tjänstlediga		Föräldralediga		Delpension		Slutat	
	Kv	M	Kv	M	Kv	M	Kv	M	Kv	M	Kv	M
Ledningskompetens	1	0	7	4	0	1	1	0	0	0	2	1
Kärnkompetens	3	8	1	2	8	8	4	5	2	3	2	4
Stödkompetens	0	0	0	0	3	0	5	2	1	0	1	0
Totalt antal	**4**	**8**	**8**	**6**	**11**	**9**	**10**	**7**	**3**	**3**	**5**	**5**
	12		**14**		**20**		**17**		**6**		**10**	

I tabellen redovisas personalrörlighet för tillsvidareanställda under 2009.

Tabell 21 Sjukfrånvaro i procent av tillgänglig arbetstid

Sjukfrånvaro		Procent		
		2009	2008	2007
Totala sjukfrånvaron i procent av tillgänglig arbetstid.		1,3	1,5	2,1
Andel av sjukfrånvaron som avser frånvaro under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer.		11,3	25,0	27,8
Sjukfrånvaro i procent av tillgänglig arbetstid.	Kvinnor	1,7	2,4	3,2
	Män	0,9	0,6	1,0

I tabellen redovisas statistik över sjukfrånvaro på VINNOVA under 2009. Uppgifterna är hämtade i Agresso, Redovisning av sjukfrånvaro.

Tabell 22 Sjukfrånvaro i procent av tillgänglig arbetstid

Åldersgrupp	Procent		
	2009	2008	2007
– 29	2,6	2,3	3,8
30-49	1,3	1,5	2,0
50-	1,4	1,4	2,1

I tabellen redovisas statistik över sjukfrånvaro på VINNOVA under 2009. Uppgifterna är hämtade i Agresso, Redovisning av sjukfrånvaro.

7.3 Kompetensförsörjning, utvärdering

Tabell 23 Måluppfyllelse och vidtagna åtgärder 2009

Målområden	Mål	Åtgärd
Chefskap	Ökad satsning på att beskriva och förtydliga chefsuppdraget inom myndigheten i rollen som arbetsgivarföreträdare.	Detta mål ska uppnås genom att vi använder oss av Arbetsgivarverkets utbildningsmaterial ”Chef i staten” och deras interna regler och policys. Ett arbetsgivarforum för samtliga chefer har inrättats med syfte att introducera och utveckla cheferna i deras arbetsgivarroll.
Effekta - Uppföljning och utvärdering.	Enhetligt arbetssätt. Processer tillämpas.	Processkartläggning är gjord. Tillämpning av Effekta för ärendehantering är genomförd, vilket bidrar till ett enhetligt arbetssätt. IT-stöd för ”Program” och ”Utlysning” är framtaget, samt aktörs- och projektklassificering. En arbetsorganisation med representanter från hela myndigheten, bidrar till ett stort pågående erfarenhetsutbyte.
PA-system	Effektivisera och decentralisera PA-administrationen.	Upphandlat ett nytt PA-system av Agresso gällande HR-delen. Lönedelen implementerades under januari 2009.
Genus	Utveckla och förstärka genus- och jämställdhetsperspektiv i VINNOVAs verksamhet.	Genusintegreringsdag för hela VINNOVAs personal är genomförd.
Strategisk kompetens-försörjning	Kompetensförsörjningsfrågorna ska utgå från strategiska mål, visioner och verksamhetsplanen. Verksamhetsplanen ska innehålla en plan avseende resurser, medel och kompetensutveckling.	Ett verktyg för behovsinventering har utarbetats och en fortlöpande diskussion i Verksledningen pågår. En ständigt pågående process med att ta fram verktyg för dessa frågor pågår.

8 Finansiell redovisning

8.1 Sammanställning över väsentliga uppgifter (tkr)

	2009	2008	2007	2006	2005
Låneram i Riksgäldskontoret					
Beviljad låneram	26 000	10 000	10 000	15 000	15 000
Utnyttjad låneram vid räkenskapsårets slut	24 835	3 192	3 063	4 362	6 992
Beviljade och utnyttjade kontokrediter hos Riksgäldskontoret					
Beviljad kontokredit	14 000	13 000	13 300	13 300	11 800
Maximalt utnyttjad kontokredit	7 949	8 986	4 280	1 507	7 154
Räntekostnader och ränteintäkter på räntekonto					
Räntekostnader	12	91	14	0	19
Ränteintäkter	14	52	145	195	33
Avgiftsintäkter					
Avgifter och ersättningar som inte disponeras av myndigheten (uppbörd)	-	338	912	677	1 072
Avgifter och andra ersättningar som disponeras av myndigheten	11 566	9 213	8 863	4 766	4 387
Beviljad och utnyttjad anslagskredit					
Beviljad anslagskredit 26:1 Förvaltningskostnader	4 277	4 060	3 969	3 532	0
Utnyttjad anslagskredit 26:1 Förvaltningskostnader	0	2 863	0	0	0
Beviljad anslagskredit 26:2 Forskning och utveckling	57 114	54 299	41 937	41 273	0
Utnyttjad anslagskredit 26:2 Forskning och utveckling	32 114	1 768	28 589	10 057	0
Beviljad anslagskredit 26:7 Forskning EU - del till VINNOVA (Ny 2006)	-	-	-	463	-
Utnyttjad anslagskredit 26:7 Forskning EU - del till VINNOVA	-	-	-	-	
Utgående reservationer och anslagssparande samt de belopp					
därav som är intecknade av åtaganden					
Utgående anslagssparande	-	-	-	-	8 207
- därav som är intecknat av åtaganden	-	-	-	-	4 944
Totalt tilldelade bemyndiganden	1 800 000	1 800 000	1 705 000	1 510 000	1 904 208
- åtaganden som gjorts med stöd av bemyndiganderam	1 794 419	1 677 454	1 446 852	1 261 330	1 041 031
Antal årsarbetskrafter och medeltal anställda					
Antal årsarbetskrafter	192	180	177	161	138
Medeltal anställda	221	213	197	182	160
Driftkostnad per årsarbetskraft					
Driftkostnad per årsarbetskraft	1 522	1 536	1 317	1 349	1 187
Årets kapitalförändring och balanserad kapitalförändring					
Årets kapitalförändring och balanserad kapitalförändring	0	1 791	-466	-53	-3 826
Balanserad kapitalförändring (Kapitalförrändringen 2009 är 0 pga ändrad redovisningsprincip till kostnadsmässig anslagsavräkning)	0	-12 177	-11 664	-19 141	-50 915

8.2 Resultaträkning (tkr)

		2009	2008
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag		267 219	255 913
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	Not 1	11 566	9 213
Intäkter av bidrag		15 957	15 031
Finansiella intäkter	Not 2	26	95
Summa verksamhetens intäkter		**294 768**	**280 252**
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	Not 3	175 654	165 328
Kostnader för lokaler		19 053	16 718
Övriga driftkostnader	Not 4	97 438	94 054
Finansiella kostnader	Not 5	103	377
Avskrivningar och nedskrivningar		2 520	2 400
Summa verksamhetens kostnader	Not 6	**294 768**	**278 877**
Verksamhetsutfall		**0**	**1 375**
Uppbördsverksamhet	Not 7		
Upplupna ränteintäkter, lån		0	0
Intäkter av avgifter m m som ej disponeras av myndigheten		0	23
Medel som tillförts statsbudgeten från uppbördsverksamhet		0	-23
Saldo		**0**	**0**
Transfereringar			
Medel som erhållits från statsbudgeten för finansiering av bidrag		1 732 049	1 716 015
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag	Not 8	290 234	303 689
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag		50 368	73 920
Lämnade bidrag		-2 072 651	-2 093 208
Saldo		**0**	**416**
Årets kapitalförändring	Not 9	**0**	**1 791**

8.3 Balansräkning (tkr)

Tillgångar		2009-12-31	2008-12-31
Immateriella anläggningstillgångar			
Balanserade utgifter för utveckling	Not 10	23 901	8 549
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	Not 11	105	281
Summa immateriella anläggningstillgångar		**24 006**	**8 830**
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	Not 12	522	192
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	Not 13	2 761	2 721
Summa materiella anläggningstillgångar		**3 283**	**2 913**
Utlåning	Not 7	**0**	**-268**
Fordringar			
Kundfordringar		548	3 108
Fordringar hos andra myndigheter	Not 14	7 948	10 332
Övriga fordringar		111	92
Summa fordringar		**8 607**	**13 532**
Periodavgränsningsposter	Not 15		
Förutbetalda kostnader		5 046	5 055
Upplupna bidragsintäkter		27 095	46 850
Övriga upplupna intäkter		0	350
Summa periodavgränsningsposter		**32 141**	**52 255**
Avräkning med statsverket	Not 16	**108 519**	**44 130**
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	Not 17	3 756	5 552
Valutakonto		35 019	24
Summa kassa och bank		**38 775**	**5 576**
SUMMA TILLGÅNGAR		**215 331**	**126 968**

Kapital och skulder (tkr)		2009-12-31	2008-12-31
Myndighetskapital			
Statskapital	Not 18	0	82
Balanserad kapitalförändring	Not 19	0	-12 177
Kapitalförändring enligt resultaträkningen		0	1 791
Summa myndighetskapital		**0**	**-10 304**
Avsättningar	Not 20		
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser		1 460	966
Summa avsättningar		**1 460**	**966**
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	Not 21	24 835	3 192
Skulder till andra myndigheter		6 694	5 793
Leverantörsskulder		15 059	14 237
Övriga skulder		3 336	3 495
Summa skulder m.m.		**49 924**	**26 717**
Periodavgränsningsposter	Not 22		
Upplupna kostnader		11 577	10 331
Oförbrukade bidrag		152 370	99 258
Summa periodavgränsningsposter		**163 947**	**109 589**
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		**215 331**	**126 968**

8.4 Anslagsredovisning (tkr)

Redovisning mot anslag

Anslag			Ingående överförings-Belopp (tkr)	Årets tilldel-ning enligt Regleringsbrev (tkr)	Utnyttjad del av medgivet Överskridande (tkr)	Indragning (tkr)	Totalt disponibelt belopp (tkr)	Utgifter (tkr)	Utgående överförings-belopp (tkr)
Politikområde Forskningspolitik									
UO24	24:1	Verket för innovationssystem: Förvaltningskostnader							
	ap.1	Verket för innovationssystem: Förvaltningskostnader (ram)	-2 863	137 293			133 887	133 820	67
UO24	24:1	Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling							
	ap.2	Verket för innovationssystem (ram)	-1 768	1 836 829			1 826 815	1 858 928	-32 114
UO26	26:1	Övergångseffekter av kostnadsmässig avräkning							
	ap:4	Verket för innovationssystem *			8 789	-8 789			
Summa			-4 632	1 982 911	8 789	-8 789	1 960 701	1 992 748	-32 047

* VINNOVA skickade ett felaktigt underlag för övergångseffektetn till Esv och Departementet i mars 2009.
8 340 tkr redovisades för mycket i övergångseffekt. Detta är rättat i bokföringen och konsekvensen blir att utfallet på myndighetens ordinarie anslag blir detsamma som om övergångseffekten var rätt beräknad.

Redovisning mot bemyndiganden i årsredovisning

Anslag/anslagsbenämning	Tilldelad bemyndi-ganderam* (tkr)	Ingående åtaganden (tkr)	Utestående åtaganden (tkr)	Utestående åtagandenas fördelning per år (tkr)			
				2010	2011	2012	2013
Politikområde Forskningspolitik							
UO24 24:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling							
ap.1 Verket för innovationssystem (ram)	1 800 000	1 677 454	1 794 419	997 789	522 300	230 934	43 396

* Bemyndiganderamen är 1 800 000 tkr varav 1 000 000 tkr avser infrianden under 2010 och 800 000 tkr infrianden under perioden 2011–2013.

Andra finansiella villkor

Under 2009 anslag 24:1:2 finns vissa finansiella villkor som redovisas nedan:	Villkor (tkr)	Utfall (tkr)
Strategisk forskning inom produktionssystem*	20 000	0
Strategisk forskning inom Transportområdet**	80 000	80 000
Strategisk forskning inom Flygområdet	20 000	40 000
Strategisk forskning inom Säkerhet och Krisberedskap	20 000	29 741
Nationella Inkubatorprogram, Inovationsbron AB	50 000	50 000
Medel för Riksmätplatser och dithörande verksamhet vid SP	-	24 637

* Beslut har tagits under 2009 om vilka projekt som ska prioriteras. Utbetalning kommer att ske under 2010.
** Utfallet redovisar det som enligt regelringsbrevet minst ska ha förbrukats av de anslagna medlen.

Sakanslag som använts till samverkansprogram med näringslivet

Anslag		**Samverkansprogram**	**Utgift (tkr)**
Politikområde Forskning			
UO24	24:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling		
	1. Verket för innovationssystem (ram)	FFI Fordonsforskningsprogram	215 234
		NFFP Nationella flygforskningsprogrammet	40 000

8.5 Tilläggsupplysningar och noter

Redovisnings- och värderingsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med Förordning (2000:605) om myndigheters årsredovisning och budgetunderlag (FÅB). Redovisningen följer god redovisningssed enligt Ekonomistyrningsverkets föreskrifter till 2 kap. § 5 FÅB och allmänna råd till Förordningen om myndigheters bokföring § 6.

Värdering av fordringar och skulder

Fordringarna har upptagits till det belopp som beräknas bli betalt. Skulderna har tagits upp till nominellt värde.

Periodiseringsprinciper

I de fall fakturor eller motsvarande inkommit efter fastställd brytdag (2010-01-11) eller när fordrings- eller skuldbeloppet inte är exakt känt när bokslutet upprättas, redovisas beloppen som periodavgränsningsposter. Övriga händelser tas upp som fordringar respektive skulder. Beloppsgräns för periodisering av intäkter och kostnader är 30 tkr per faktura.

Värdering av anläggningstillgångar

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk med ett anskaffningsvärde på minst 30 tkr och en beräknad ekonomisk livslängd på tre år eller längre definieras som anläggningstillgångar. De skrivs av linjärt, varje månad under den ekonomiska livslängden. Följande avskrivningstider tillämpas för de olika typerna av anläggningstillgångar:

Immateriella anläggningstillgångar

Balanserade utgifter för utveckling	5 år
Rättigheter och andra immateriella tillgångar	3 år
Materiella anläggningstillgångar	
Förbättringsutgifter på annans fastighet	5 år
Maskiner, inventarier, installationer m m	
Möbler och övrig lokalutrustning	5 år
Datorer och kringutrustning	3 år

Uppgifter om sjukfrånvaro

De obligatoriska uppgifterna om personal och sjukfrånvaro redovisas i avsnitt 7.2 i resultatredovisningen.

Ändrade redovisningsprinciper

Den 1 januari 2009 trädde förändringar i anslagsförordningen i kraft. Det innebär att kostnader, inte utgifter, avräknas anslag.

För att anslagsmässigt hantera periodiseringar som gjordes i bokslutet 2008 har VINNOVA fått en anslagspost under det särskilda anlaget Uo 26 01 ap1, Övergångseffekter av kostnadsmässig anslagsavräkning. Dessa periodiseringar 449 tkr, har inte

påverkat resultaträkningen under år 2009, utan bokförts direkt mellan posten Balanserad kapitalförändring och det särskilda anslaget.

Semesterdagar som intjänats före år 2009 avräknas anslaget först vid uttaget enligt undantagsbestämmelsen.

Utgående balans år 2008, 9 613 tkr, har år 2009 minskat med 1 820 tkr.

Ersättning till styrelseledamöter och ledande befattningshavare samt uppgift om sidouppdrag

Nedan redovisas arvoden och annan ersättning till VINNOVAs styrelseledamöter 2009 samt deras uppdrag i andra myndigheter och aktiebolag.

Namn	Ersättning (tkr)	Uppdrag
Birgitta Johansson Hedberg ordförande	60	Umeå Universitet Pocketstället AB Vectura Consulting AB Sveaskog Almi Stockholm Fortum Oy Finansinspektionen NAXS Rieber&Son ASA The Forest Company Limited
Lena Gustafsson vik generaldirektör t o m 31 augusti	685	Ambient Assisted Living Association Danmarks Tekniske Universitet - Innovation Vetenskapsrådet – Rådet för forskningens infrastrukturer Kungl. Skogs- och Lantbruksakademiens Nordisk InnovationsCenter Nordisk Toppforskning Rymdstyrelsen SIDA Forskningsnämnd Stiftelsen för strategisk forskning-beredningskommitté
Charlotte Brogren generaldirektör fr o m 1 september	383	KTH Holding AB Innovationsbron AB Stiftelsen för miljöstrategisk forskning Swerea AB
Kristina Alsér	30	Kulturkvarteret Astrid Lindgrens Näs AB Sveriges miljöteknikråd
Bill Brox	30	Inga uppdrag
Hans Eliasson	30	Cranab AB Vimek AB AC Invest Olofsfors AB Länsförsäkringar i Västerbotten Norra Skogsägarna Teknikföretagen Sverige Uminova Innovation Länsstyrelsen Västerbotten insynsråd
Gunilla Jönson	30	Chalmers Tekniska Högskola AB Billerud AB Invest in Skåne AB SIK AB Invest in Sweden AB Blekinge Tekniska Högskola
Margareta Norell	30	Getinge AB Hotell Birger Jarl Hotell Tegnérlunden

Not 1 Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2009	2008
Ersättning för gemensam IT-plattform	2 908	2 276
Konsultuppdrag/utlånad personal	7 096	6 106
Kurs- o konferens avg.	1 557	726
Försäljning av trycksaker	-6	54
Intäkter enligt avgiftsförordningen § 15-24	7	2
Övriga intäkter	4	49
Summa	**11 566**	**9 213**

Not 2 Finansiella intäkter	2009	2008
Riksgäldskontoret – ränta på räntekontot	14	52
Övriga finansiella intäkter	12	43
Summa	**26**	**95**

Not 3 Kostnader för personal	2009	2008
Lönekostnader exkl. arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal	115 157	102 067
Övriga kostnader för personal	60 497	63 261
Summa	**175 654**	**165 328**

Lönekostnaders ökning beror på fler anställda och semesterlöneskuld som anslagsavräknats.
Justering av jämförelsetal 2008, ändring i ESV Cirkulär 2010:1 av S-koder

Not 4 Övriga driftskostnader	2009	2008
Konsulttjänster, exkl. IT	46 609	38 189
Resekostnader	18 301	16 124
IT- och teletjänster	20 930	17 713
Övriga kostnader	11 598	22 028
Summa	**97 438**	**94 054**

Not 5 Finansiella kostnader	2009	2008
Riksgäldskontoret - ränta på lån till anläggningstillgångar	23	169
Riksgäldskontoret -ränta på räntekontot	12	91
Övriga finansiella kostnader	68	117
Summa	**103**	**377**

Not 6 Verksamhetens kostnader	2009	2008
Förvaltningsanslaget	136 848	140 638
Forskningsanslaget	137 879	117 837
Externa medel inkl övrigt	20 041	20 402
Summa	**294 768**	**278 877**

Not 7 Uppbörd

Uppbördsverksamheten avseende s.k. såddlån som överfördes från NUTEK till VINNOVA 2001 har upphört.

Not 8 Medel från myndigheter för finansiering av bidrag	2009	2008
	290 234	303 689

Not 9 Årets kapitalförändring	2009	2008
Periodiserade kostnader	1 791	1 251
Utlåning (har upphört)	-	0
Amortering av lån i RGK avs. anläggningstillgångar	-	2 340
Avskrivningar m.m. avs. anläggningstillgångar	-	-2 340
Periodiserade bidrag/transfereringar	-	216
Periodiserade intäkter	-	324
Periodiserade kostnader har bokförts mot myndighetskapital	-1 791	-
Summa	**0**	**1 791**

Årets kapitalförändring är noll p.g.a. ändrade redovisningsprinciper till kostnadsmässig anslagsavräkning

Not 10 Balanserade utgifter för utveckling	2009	2008
ACKUMULERAT ANSKAFFNINGSVÄRDE		
Ingående balans	20 303	11 963
Årets anskaffningar	13 501	0
Årets upparbetade kostnader	2 424	8340
Årets utrangeringar	0	0
Summa	**36 228**	**20 303**
Årets upparbetade kostnader består av egen utveckling av projekthanteringssystem		
ACKUMULERADE AVSKRIVNINGAR		
Ingående balans	-11 754	-11 351
Årets avskrivning	-573	-403
Årets utrangeringar	0	0
Summa	**-12 327**	**-11 754**
Summa bokfört värde	**23 901**	**8 549**

Not 11 Rättigheter och andra immateriella anläggn.tillgångar	2009	2008
ACKUMULERAT ANSKAFFNINGSVÄRDE		
Ingående balans	2 134	1 864
Årets anskaffningar	0	270
Årets utrangeringar	0	0
Summa	**2 134**	**2 134**
ACKUMULERADE AVSKRIVNINGAR		
Ingående balans	-1 853	-1 646
Årets avskrivning	-176	-207
Årets utrangeringar	0	0
Summa	**-2 029**	**-1 853**
Summa bokfört värde	**105**	**281**

Not 12 Förbättringsutgifter på annans fastighet	2009	2008
ACKUMULERAT ANSKAFFNINGSVÄRDE		
Ingående balans	612	612
Årets anskaffningar	456	0
Summa	**1 068**	**612**
ACKUMULERADE AVSKRIVNINGAR		
Ingående balans	-420	-351
Årets avskrivning	-126	-69
Summa	**-546**	**-420**
Summa bokfört värde	**522**	**192**

Not 13 Maskiner, inventarier, installationer m m	2009	2008
ACKUMULERAT ANSKAFFNINGSVÄRDE		
Ingående balans	20 579	18 644
Årets anskaffningar	1 685	2 305
Årets utrangeringar	-1 496	-370
Summa	**20 768**	**20 579**
ACKUMULERADE AVSKRIVNINGAR		
Ingående balans	-17 858	-16 507
Årets avskrivning	-1 645	-1 721
Årets utrangeringar	1 496	370
Summa	**-18 007**	**-17 858**
Summa bokfört värde	**2 761**	**2 721**

Not 14 Fordringar hos andra myndigheter	2009	2008
Kundfordringar hos andra myndigheter	1 356	2 985
Mervärdeskattefordran	6 592	7 347
Summa	**7 948**	**10 332**

Not 15 Periodavgränsningsposter	2009	2008
Förutbetalda hyror	4 207	3 932
Övriga förutbetalda kostnader	839	1 123
Upplupna bidragsintäkter	27 095	46 850
Övriga upplupna intäkter	0	350
Summa	**32 141**	**52 255**

Not 16 Avräkning med statsverket	2009	2008
Uppbörd		
Ingående balans	-	-
Redovisat mot inkomsttitel	-	-338
Uppbördsmedel som betalats till icke-räntebärande flöde	-	338
Medel från räntekonto som tillförts inkomsttitel	-	-
Skulder/Fordringar avseende Uppbörd	**0**	**0**
Anslag i icke räntebärande flöde		
Ingående balans	-6 176	-636
Redovisat mot anslag	1 867 174	1 831 992
Medel hänförbara till transfereringar m.m. som betalats till icke räntebärande flöde	-1 848 937	-1 837 533
Fordringar avseende anslag i icke räntebärande flöde	**12 061**	**-6 176**
Anslag i räntebärande flöde		
Ingående balans	2 863	-1 751
Redovisat mot anslag	133 820	139 936
Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-137 293	-135 322
Återbetalning av anlagsmedel	543	-
Skulder avseende anlag i räntebärande flöde	**-67**	**2 863**
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag		
Ingående balans fordran avseende semesterlöneskuld	9 613	-
Förändring av semesterlöneskuld ej anslagsavräknade	**-** 1 820	-
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag	**7 793**	**0**
Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto i Riksbanken		
Ingående balans	47 443	88 563
Inbetalningar i icke räntebärande flöde	480 700	391 280
Utbetalningar i icke räntebärande flöde	-2 288 348	-2 269 594
Betalningar hänförbara till anslag och inkomsttitlar	-	1 837 194
Omföring av betalning	1 848 937	-
Övriga fordringar på statens centralkonto i Riksbanken	**88 732**	**47 443**
Summa Avräkning med statsverket	**108 519**	**44 130**

Not 17 Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	2009	2008
Behållningen består huvudsakligen av medel från förvaltningsanslaget. Det kortfristiga likviditetsbehovet (de närmaste 30 dagarna) framgår nedan:		
Behållning på räntekonto:		
Saldo 1/1 2010	3 756	5 552
Utbetalningar (löner och övr. drift)	-12 681	-21 496
Inbetalningar (inkl. 12-del av anslag)	16 830	14 984
Saldo 31/1 2010	7 905	-959
▪ Beviljad kredit på räntekontot	14 000	13 000
▪ Krediten har utnyttjats maximalt	7 949	8 986

Not 18 Statskapital	2009	2008
Statskapital utan avkastningskrav		
Ingående balans	82	397
Till balanserat kapital (avskr. Såddlån IB)	-	0
Kapitaliserad ränta	-	0
Återbetalning av lån	-	-315
Avslut av Såddlån bokfört mot statskapital och balanserad kapitalförändring, låneverksamhet	-82	-
Utgående balans	**0**	**82**

Not 19 Balanserad kapitalförändring	2009	2008
Ingående balans	-12 177	-11 664
Föregående års kapitalförändring, ej låneverks.	-	-553
Kapitalförändring låneverksamhet, bef. förlust	-	0
Kapitalförändring låneverksamhet, uppl. Ränta	-	40
Omföring av balanserad kapitalförändring	12 177	-
Utgående balans	**0**	**-12 177**

Balanserad kapitalförändring är noll p.g.a. ändrad redovisningsprincip till kostnadsmässig anslagsavräkning

Not 20 Avsättningar	2009	2008
Ingående balans, avsättning för pensioner	966	2 362
Årets utbetalning av pensioner	-877	-1 448
Årets avsättning för pensioner	1 371	52
Utgående balans avsättning för pensioner	**1 460**	**966**

Not 21 Lån i Riksgäldskontoret	2009	2008
Lån i Riksgäldskontoret för anskaffning av anläggningstillgångar.		
▪ Beviljad låneram	26 000	10 000
▪ Utnyttjad låneram maximalt under året	24 835	4 745
▪ Utnyttjad låneram vid årets slut	24 835	3 192
Ingående balans	3 192	3 063
Nya lån	24 163	2 529
Årets amorteringar	-2 520	-2 400
Utgående balans	**24 835**	**3 192**

Not 22 Periodavgränsningsposter	2009	2008
Oförbrukade bidrag, inomstatliga	112 110	87 179
Oförbrukade bidrag, utomstatliga	40 260	12 079
Upplupna semesterlöner och andra löner/arvoden inkl. avgifter	10 202	9 613
Övriga upplupna kostnader, inomstatliga	125	125
Övriga upplupna kostnader, utomstatliga	1 250	593
Summa	**163 947**	**109 589**

9 Styrelsens underskrifter

Styrelsen har 2010-02-18 fattat beslut om VINNOVAs årsredovisning räkenskapsåret 2009.

Stockholm 2010-02-18

Vi intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader och intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Birgitta Johansson-Hedberg
Ordförande

Kristina Alsér

Hans Eliasson

Jan-Anders E. Månson

Eva Wigren

Sune Wännström

Charlotte Brogren

10 Bilagor

Bilaga 1: Läsanvisning

Nedan anges uppgifter enligt VINNOVAs instruktion och regleringsbrev i relation till avsnitten i årsredovisningen där rapporteringen återfinns.

Uppgifter enligt VINNOVAs instruktion 2009

1§ Verket för innovationssystem har till uppgift att främja hållbar tillväxt genom finansiering av behovsmotiverad forskning och utveckling av effektiva innovationssystem. Myndigheten har ett särskilt ansvar inom teknikområdet samt områdena transport, kommunikation och arbetsliv. Med innovationssystem avses nätverk av offentliga och privata aktörer där ny teknik och kunskap produceras, sprids och används.

Myndigheten ska således även verka för nyttiggörande av forskning för att uppnå hållbar tillväxt i Sverige.

- **Avsnitt 2**

2§ p 1 Verket för innovationssystem ska bidra till att stärka och utveckla universitet och högskolor, industriforskningsinstitut, företag och andra samhällsaktörer samt utveckla samarbetet mellan dessa inom de svenska innovationssystemen

- **Avsnitt 2, 2.1.2, 5.1, 5.2.1, 5.2.2 samt 5.2.3**

2 § p 2 Verket för innovationssystem ska bidra till att utveckla industriforskningsinstitutens roll i innovationssystemet.

- **Avsnitt 5.2.2**

2 § p 3 Verket för innovationssystem ska bidra till att stärka och utveckla viktiga sektorer inom de svenska innovationssystemen

- **Avsnitt 5.1, 5.2.1 samt 5.2.2**

2 § p 4 Verket för innovationssystem ska medverka i genomförandet av det regionala tillväxtarbetet i enlighet med 15 förordningen (2007:713) om regionalt tillväxtarbete och bidra till en effektiv användning av EG:s strukturfonder.

- **Avsnitt 4.2**

2§ p 5 Verket för innovationssystem ska sprida information om forskning, utveckling och innovation inom sitt verksamhetsområde till utförare, användare och allmänhet.

- **Avsnitt 2.1.1 och 6.1**

2§ p 6 Verket för innovationssystem beakta forskningsetiska frågor, främja jämställdhet inom sitt verksamhetsområde och verka för att genusperspektiv får genomslag i forskning och utveckling.

- **Avsnitt 2.1.1, 3.1, 5.2.2 samt 6.2**

3§ p 1 Verket för innovationssystem ska stimulera till internationellt samarbete som stärker forskning och innovation samt bidrar till nytta för Sverige.

- **Avsnitt 5.2.2 och 5.2.4**

3§ p 2 främja svenskt deltagande, särskilt näringslivets, i EU:s ramprogram för forskning och teknisk utveckling

- **Avsnitt 5.2.4**

3§ p 3 Verket för innovationssystem ska utvärdera och samordna det svenska deltagandet i EU:s ramprogram för forskning och teknisk utveckling

- **Avsnitt 5.2.4**

3§ p 4 Verket för innovationssystem ska svara för information och rådgivning till forskare, myndigheter, företag och övriga intressenter om EU:s ramprogram för forskning och utveckling.

- **Avsnitt 5.2.4**

3§ p 5 Verket för innovationssystem vara nationellt kontaktorgan för forskningen inom EU, COST och det industriella utvecklingsprogrammet Eureka.

- **Avsnitt 5.2.3 och 5.2.4**

4 § Verket för innovationssystem ska se till att de regelverk och rutiner som myndigheten disponerar över är kostnadseffektiva och enkla för företag andra berörda.

- **Avsnitt 3.3, 5.2.3 samt 6.1**

5 § Verket för innovationssystem får utföra uppdrag åt andra. Myndigheten ska ta ut ersättning enligt avgiftsförordningen (1992:191) för uppdrag åt andra än regeringen.

6 § Verket för innovationssystem ska inom sitt verksamhetsområde samverka med berörda nationella, regionala och internationella aktörer.

- **Avsnitt 2.1.2, 4.1, 4.3 samt 5.2.3**

7 § För Verket för innovationssystem, Vetenskapsrådet, Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande och Forskningsrådet för arbetsliv och social-vetenskap ska det finnas en samordningsgrupp bestående av myndighetscheferna. Gruppen ska samverka och gemensamt utarbeta analyser, strategier och forskningsprogram samt i övrigt ta initiativ för att utveckla och förnya formerna för forskningsverksamheten.

- **Avsnitt 2.1.1 och 4.3**

Återrapporteringskrav enligt VINNOVAs regleringsbrev 2009

Forskning och utveckling

Återrapporteringskrav 1: Vinnova ska redovisa på vilka grunder prioriteringar mellan olika insatser genomförts och vilken roll framsyn, effektlogikprövning, uppföljning, utvärdering och effektanalyser spelat.

- **Avsnitt 3.1, 3.2, 4.2 samt 5.2.1**

Återrapporteringskrav 2: Vinnova ska redovisa de samverkansprogram med näringslivet som delfinansierats via anslaget för utvecklingsprogram för ökad konkurrenskraft samt övriga strategiska forskningsprogram (fordon, flyg m.fl.).

- **Avsnitt 5.2.1**

Kunskapsöverföring

Återrapporteringskrav 3: Vinnova ska redovisa vilka insatser som genomförts för att sprida information om forskning, utveckling och innovation till utförare, användare och allmänhet, kostnader för dessa insatser samt en bedömning av insatsernas resultat.

- **Avsnitt 4.1 och 6.1**

Återrapporteringskrav 4: Vinnova ska redovisa vilka särskilda insatser som genomförts för att stimulera till debatt om och popularisering av forskning.

- **Avsnitt 6.1 och 6.2**

Återrapporteringskrav 5: Vinnova ska redovisa hur myndighetens insatser samordnats med och kompletterar andra aktörers insatser.

- **Avsnitt 2.1 och 6.1**

Strategi och analys

Återrapporteringskrav 6: Vinnova ska redovisa hur myndigheten med hjälp av internationellt ledande forskning och praxis arbetat med att utveckla indikatorer för att värdera utvecklingen av svenska innovationssystem.

- **Avsnitt 3.1 och 5.2.1**

Återrapporteringskrav 7: Vinnova ska redovisa hur och i vilken omfattning samverkan skett med internationella forskningsfinansiärer och med forskningsfinansiärer inom EU.

- **Avsnitt avsnitten 3.1, 5.2.3 samt 5.2.4**

Återrapporteringskrav 8: Vinnova ska redovisa hur myndigheten arbetat med att förstärka den nationella FoU-finansieringen med europeiska och internationella FoU-medel samt hur mycket FoU-medel som berörts.

- **Avsnitt 5.2.3 och 5.2.4**

Övriga uppgifter enligt regleringsbrev 2009

För EU-samarbete och internationellt arbete ska Vinnova särskilt bistå Regeringskansliet i programkommittéarbetet i EU:s sjunde ramprogram för forskning och utveckling inom områdena IT, Nanoteknik/material/produktion, Transport, Säkerhet, Små och medelstora företag samt Kunskapsregioner.

- **Avsnitt 5.2.4**

För EU-samarbete och internationellt arbete ska Vinnova särskilt bistå Regeringskansliet i programkommittéarbetet med EU:s ramprogram för konkurrenskraft och innovation. Vinnova ska ha ett huvudansvar för delprogram 2, IT, samt delta i delprogram 1, Entreprenörskap och innovation. Vinnova ska komplettera Verket för näringslivsutveckling i de delar av delprogram 1 som rör innovation exempelvis genom utbildningar för Enterprise Europe-nätverkets regionala organisation.

- **Avsnitt 5.2.4**

För EU-samarbete och internationellt arbete ska Vinnova särskilt VINNOVA ska företräda staten i medlemskapet i relevanta EG-artikel 171 och 169 samarbeten.

- **Avsnitt 5.2.3**

VINNOVA ska medverka i Nordiska Ministerrådets toppforskningsprogram om klimat, miljö, och energi.

- **Avsnitt 5.2.4**

Bilaga 2: Insatser under 2009 för starka sektoriella forsknings- och innovationsmiljöer

Satsning	Mål	Område	Profil (karakteristik, ex nätverk…)	Längd (tid)	Omfattning (medel)	Medfinansiärer
PIEp	Målet är att stärka svensk innovationskraft och därigenom uppnå en systemförändring inom forskning, utbildning och affärsutveckling	Produktfram-tagning	Produktut-veckling och Innovation	3(+4+3) år	20 Mkr/år	Industrin och UoH
Lean Wood Engineering	Ska vara en ledande FoU-miljö inom Industriellt byggande och industriell trämanufaktur (inkl möbler och interiörer)genom att bidra med högkvalitativ forskning och anpassad utbildning.	Trämanufaktur	Distribuerat Centrum Finns på tre ställen	3+3 år	18 Mkr/år	Industri och UoH
OSAS[128] / IUC / VCC	Kunna simulera plåtformning o utforma verktyg med tydlig besparing	Produktfram-tagning	Industriell basverksamhet	tom 2009	Ca 32 Mkr / 3 år	Finansieras inom MERA
Kronisk inflamma-tion	generera ny kunskap om sjukdomsmekanismer och nya idéer och upptäckter med kommersiell potential, som kan vidareutvecklas till tekniker och produkter för prevention, behandling och diagnos av kroniska inflammatoriska sjukdomar.	Två sjukdomsområden, A, åderförkalkning och andra hjärtkärlsjukdomar samt B, astma och kronisk obstruktiv lungsjukdom (KOL).	multidisciplinärt nätverk	5 år	85 Mrk (10 Mkr från VINNOVA)	KK-stiftelsen Invest in Sweden, Vårdalstiftelse,SSF och Reumatikerförbundet
Swedish Brain Power	Knyta ihop den kliniska och basala forskningen med omvårdnadsforskningen	neurodegenerativa sjukdomar	nationellt konsortium	6 år (?)	100 Mkr	Invest in Sweden Agency (ISA), KK-stiftelsen, Knut och Alice Wallenbergs stiftelse, Stiftelsen för strategisk forskning och Vårdalstiftelsen
Structural Genomic Consortium		strukturbiologi	Internationellt konsortium bestående av tre centrum i Oxford, England, ett i Toronto, Canada och ett på Karolinska institutet i Sverige	4 år		
Visualise-ring:		Visualisering	Mötesplats, kluster och FoI-miljö	5 år	Ca 1 Mkr/år från Visualiseringsprogrammet	(VINNOVA, KKS, SSF, Vårdal och ISA)

[128] Olofströms School of Automotive Stamping

Satsning	Mål	Område	Profil (karakteristik, ex nätverk…)	Längd (tid)	Omfattning (medel)	Medfinansiärer
Svenska LivingLabs-nätverket OLLSE	Kunskaps- och erfarenhetsuppbyggnad på ett nationellt plan. Viktig pådrivare av instrumentella lösningar inom IPR och affärsmodeller för användar-innovation. Bothnia ledare för det europeiska nätverket med närmare 100 verksamma miljöer (from november 2008).	Användardriven innovation inom IT-användning/tillämpad IT	Nätverk	2 år	Ca 2 Mkr/år (drivs av Bothnia Living Lab tillsammans med VINNOVA	
Svenska forskarnätverket för e-förvaltning	Bygga vidare på och säkerställa svensk internationell forskarexcellens inom e-förvaltningsområdet. Kunskapsöverföring och näringslivsdialog.	e-förvaltning	Nätverk	3 år	Ca 200 kkr/år	
Svenska forskarnät-verket för e-hälsa	Utveckla och vidmakthålla svensk internationell forskar-excellens inom e-hälsoområdet. Kunskapsöverföring och näringslivsdialog.	e-hälsa	Nätverk	2 år	Ca 150 kkr/år	
SAFER	Internationellt ledande FoI-miljö inom TS-området	Trafiksäkerhet	Koppling till fordonsforskningen	10 år	10 milj/år	Chalmers, fordonsindustrin, elektronikindustrin, Vägverket
VIP	Int. Ledande FoI-miljö inom fordonssimulering	Fordonssimulering	Fordonsforskning,	10 år	5 milj/år	VTI, fordonsindustrin
Lighthouse	Int. Ledande FoI-miljö inom Hållbar och konkurrenskraftig sjöfartsnäring	Sjöfartsforskning	Redareförening en	10 år	7 milj/år	Sjöfartsnäringen via Redareföreningen, Chalmers
CTS	Int. Ledande FoI-miljö inom transportstudier/analys	Transportstudier	Transportpolitiska frågor, styrmedel	10 år	7 milj/år	Vägverk, Banverk, KTH
Centrum för förnyelsebar Energi		Framtidens energikällor inom Våg- Vindkraft och undervattensströmmar.			Ca 2.5 MSEK/år	Energimyndigheten

VINNOVAs publikationer

Februari 2010

För mer info eller för tidigare utgivna publikationer se www.VINNOVA.se

VINNOVA Analys
VA 2010:

01 Ladda för nya marknader - Elbilens konsekvenser för elnät, elproduktionen och servicestrukturer

02 En säker väg framåt? - Framtidens utveckling av fordonssäkerhet

VA 2009:

01 Svenska tekniker 1620 - 1920

02 Effekter av statligt stöd till fordonsforskning - Betydelsen av forskning och förnyelse för den svenska fordonsindustrins konkurrenskraft. *För kortversion på svenska respektive engelska se VA 2009:11 och VA 2009:12*

03 Evaluation of SIBED. Sweden - Israei test bed program for IT applications. *Finns endast som PDF*

04 Swedish possibilities within Tissue Engineering and Regenerative Medicine

05 Sverige och FP7 - Rapportering av det svenska deltagandet i EUs sjunde ramprogram för forskning och teknisk utveckling. *Finns endast som PDF*

06 Hetast på marknaden - Solenergi kan bli en av världens största industrier

07 Var ligger horisonten? - Stor potential men stora utmaningar för vågkraften

08 Vindkraften tar fart - En strukturell revolution?

09 Mer raffinerade produkter - Vedbaserade bioraffinaderier höjer kilovärdet på trädet

10 Förnybara energikällor - Hela elmarknaden i förändring

11 Sammanfattning - Effekter av statligt stöd till fordonsforskning. *Kortversion av VA 2009:02, för engelsk kortversion se VA 2009:12*

12 Summary - Impact of Government Support to Automotive Research. *Engelsk kortversion av VA 2009:02, för svensk kortversion se VA 2009:11*

13 Singapore - Aiming to create the Biopolis of Asia

14 Fight the Crisis with Research and Innovation? Additional public investment in research and innovation for sustainable recovery from the crisis.

15 Life Science Research and Development in the United States of America - An overview from the federal perspective. *Finns endast som PDF*

16 Two of the "new" Sciences - Nanomedicine and Systems Biology in the United States. *Finns endast som PDF*

17 Priority-setting in the European Research Framework Programme

18 Internationellt jämförande studie av innovationssystem inom läkemedel, bioteknik och medicinteknik

19 Investering i hälsa - Hälsoekonomiska effekter av forskning inom medicinsk teknik och innovativa livsmedel

20 Analysis of Chain-linked Effects of Public Policy - Effects on research and industry in Swedish life sciences within innovative food and medical technology

21 Research Priorities and Priority-setting in China

22 Priority-Setting in U.S. Science Policies

23 Priority-Setting in Japanese Research and Innovation Policy

VINNOVA Information
VI 2010:

01 Transporter för hållbar utveckling

02 Fordonsstrategisk Forskning och Innovation FFI

03 Branschforskningsprogrammet för skogs- och träindustrin - Projektkatalog 2010

04 Årsredovisning 2009

VI 2009:

02 Forskning om chefskap. Presentation av projekten inom utlysningen Chefskap; förutsättningar, former och resultat. *För engelsk version se VI 2009:03*

03 Research on the managerial tasks: condition, ways of working and results. *Finns endast som PDF. För svensk version se VI 2009:02*

04 Högskolan utmaningar som motor för innovation och tillväxt - 24-25 september 2008

05 VINNOVA news

06 Årsredovisning 2008

07 Innovationer för hållbar tillväxt. *För engelsk version se VI 2009:08*

08 Innovations for sustainable Growth. *För svensk version se VI 2009:07*

09 Forska&Väx

10 Ungdomar utan utbildning - Tillväxtseminarium i Stockholm 4 mars 2009

11 Cutting Edge - Swedish research for growth

12 Mobilitet, mobil kommunikation och bredband - Branschforskningsprogram för IT & telekom. Projektkatalog

13 Forskning och innovation för hållbar tillväxt

VI 2008:

01 Upptäck det innovativa Sverige.

02 Forskningsprogrammet Framtidens personresor - Projektbeskrivningar

03 Passenger Transport in the Future - Project Descriptions

04 Vehicle ICT - Project Descriptions

06 Årsredovisning 2007

07 Innovationer och ledande forskning - VINNOVA 2007. *För engelsk version se VI 2008:08*

08 Innovations and leading research - VINNOVA 2007. *För svensk version se VI 2008:07*

10 Swedish Competence Research Centres - within the Transport Sector and funded by VINNOVA

11 E-tjänster i offentlig verksamhet. *För engelsk version se VI 2006:18*

12 VINN Excellence Center - Investing in competitive research milieus

13 Relationships between R&D Investments, Innovation and Economic Growth - A Conference Summary

14 Arbetslivsutveckling för global konkurrenskraft

15 Innovationspolitik och tillväxt - En seminarierapport från Svenskt Näringsliv, IF Metall och VINNOVA

16 Den kompetenta arbetsplatsen - Forskning om kompetems i arbetsplatsens relationer. Programkatal

17 Nya möjligheter för små och medelstora företag - Rapport från VINNOVAs seminarium för småföretag 3 september 2008

18 "No wrong door" alla ingångar leder dig rätt! - Erbjudande från nationella aktörer till små och medelstora företag

19 Forskning om kvinnors företagande - Presentation av projekten. *För engelsk version se VI 2008:23*

20 MERA-programmet - Projektkatalog 2008

21 The MERA-program - Project Catalogue 2008

22 VINNVÄXT - A programme to get Sweden moving! Regional growth through dynamic innovation systems

23 Research on Women´s Entrepreneurship - A presentation of the ten projects funded by the programme. *För svensk version se VI 2008:19*

VINNOVA Policy VP 2010:

01 Nationell strategi för nanoteknik - Ökad innovationskraft för hållbar samhällsnytta

VP 2009:

01 TRANSAMS uppföljning av ”Nationell strategi för transportrelaterad FUD” åren 2005 - 2007. Två uppföljningar - en för 2005 och en för 2006 - 2007. *Finns endast som PDF*

02 VINNOVAs internationella strategi - att främja hållbar tillväxt i Sverige genom internationellt forsknings- och innovationssamarbete

VINNOVA Rapport VR 2010:

01 Arbetsgivarringar: samverkan, stöd, rörlighet och rehabilitering - En programuppföljning

02 Innovations for sustainable health and social care - Value-creating health and social care processes based on patient need. *För svensk version se VR 2009:21*

03 VINNOVAs satsningar på ökad transportsäkerhet: framtagning av underlag i två faser. *Finns endast som PDF*

04 Halvtidsutvärdering av TSS - Test Site Sweden - Mid-term evaluation of Test Site Sweden. *Finns endast som PDF*

05 VINNVÄXT i halvtid - Reflektioner och lärdomar

06 Sju års VINNOVA-forskning om kollektivtrafik - Syntes av avslutade och pågående projekt 2000 - 2006. *Finns endast som PDF. För kortversion se VR 2010:07*

07 Översikt - Sju års VINNOVA-forskning om kollektivtrafik. *För fullversion se VR 2010:06*

08 Rörlighet, pendling och regionförstoring för bättre kompetensförsörjning, sysselsättning och hållbar tillväxt - Resultatredovisning från 15 FoU-projekt inom VINNOVAs DYNAMO-program

VR 2009:

01 Affärsutveckling inom trämaufaktur och möbler - hur skapas effektivare värdekedjor? *Finns endast som PDF*

02 Användarna och datorerna - en historik 1960 - 1985

03 First Evaluation of the Berzelii Centra Programme and its centres EXSELENT, UCFB, Uppsala Berzelii & SBI Berzelii

04 Evaluation of SAFER – Vehicle and Traffic Safety Centre at Chalmers - a Centre of Excellence with financing from VINNOVA. *Finns endast som PDF*

05 Utvärdering av forskningsprogrammet SkeWood. *Finns endast som PDF*

06 Managing and Organizing for Innovation in Service Firms - A literature review with annotated bibliography. *Finns endast som PDF*

07 Den tjänstedominanta logiken - Innebörd och implikationer för policy.

08 Tjänster och relaterade begrepp - Innebörd och implikationer för policy.

09 Underlag för VINNOVAs satsningar inom transportsäkerhetsområdet. *Finns endast som PDF*

10 Utmaningar och kunskapsbehov - Om innovation, ledning och organisering i nio olika tjänsteföretag. *Finns endast som PDF*

11 De två kulturerna på Internet - En utmaning för företag, myndigheter och organisationer. Huvudrapport

12 Uppföljning av VINN NU-företag

13 Kartläggning av svensk FoU inom området IT och miljö - med fokus på teknikens indirekta och systemmässiga effekter. *Finns endast som PDF*

14 Forska&Väx - Hållbar tillväxt genom forskning och utveckling i Små- och Medelstora Företag

15 Tjänsteinnovationer för tillväxt

16 Behovet av genusperspektiv - om innovation, hållbar tillväxt och jämställdhet. Utvärdering. *Finns endast som PDF*

17 Ekonomisk omvandling och makrologistiska kostnader. *Finns endast som PDF*

18 En undersökning av innovativa företags syn på strategiskt utvecklingsarbete i spåret av lågkonjunkturen. *Finns endast som PDF*

19 The Public Sector - one of three collaborating parties. A study of experiences from the VINNVÄXT programme.

20 Från hantverkskilt till hästföretag - Genusperspektiv på innovation och jämställdhet

21 Innovationer för hållbar vård och omsorg - Värdeskapande vård- och omsorgsprocesser utifrån patientens behov. *För engelsk version se VR 2010:02*

22 Organising Work for Innovation and Growth. Experiences and efforts in ten companies

23 Mid Term Evaluation of the Institute Excellence Centres Programme

24 Process Support, Communication and Branding - VINNOVA´s VINNVÄXT programme

25 The Innovation Platform

26 Citizens´ Services - Nordic and Baltic Research Needs

27 Kina och internet - Tillväxt och tilltro

28 eGovernment of Tomorrow - Future scenarios for 2020

29 Organisationsformernas betydelse i klusterverksamhet - Att organisera klusterarbete är en ständigt pågående process som ställer höga krav på ledarskap och långsiktig strategi

30 Inomhusskidbacke i Lindvallen, Sälen. *Finns endast som PDF*

31 Kartläggning av svenska klusterinitiativ. *Finns endast som PDF*

32 Service Innovations in Sweden Based Industries - Aiming for 30-60% revenue increase/Tjänsteinnovationer i Sverigebaserad tillverkningsindustri - Med sikte på 30-60 % intäktsökning

33 Chinese Views on Swedish Management - Consensus, conflict-handling and the role of the team

34 First Evaluation of the second, third and fourth Round of VINNOVA VINN Excellemce Centres - FASTE, SUS, FUNMAT, CHASE, GHz, MOBILE LIFE, iPACK, HERO-M, PRONOVA, BIOMATCELL, WINQUIST, SUMO, BIMAC INNO, WISENET and AFC

35 International Evaluation of PLUS Competence Centre - at Chalmers. *Finns endast som PDF*

Produktion & layout: VINNOVAs Kommunikationsavdelning
Tryck: Arkitektkopia, Stockholm, www.arkitektkopia.se
Februari 2010

VINNOVA är en statlig myndighet
med uppgift att främja hållbar tillväxt
genom finansiering av behovsmotiverad forskning
och utveckling av effektiva innovationssystem.

VERKET FÖR INNOVATIONSSYSTEM – SWEDISH GOVERNMENTAL AGENCY FOR INNOVATION SYSTEMS

VINNOVA, SE-101 58 Stockholm, Sweden Besök/Office: Mäster Samuelsgatan 56
Tel: +46 (0)8 473 3000 Fax: +46 (0)8 473 3005
VINNOVA@VINNOVA.se www.VINNOVA.se